

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 7 juli 2022

Notulen van de raadsvergadering van 7 juli 2022 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 38 leden, namelijk: mevrouw V.A. Bruin, mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer M. Verhoef, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer T. Kind, de heer T.S.J. Coşkun, de heer T.J. Vonk, de heer B. van Drunen, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw M.S.S. de Jong, de heer T. de Haan, mevrouw I. van Wifferen, de heer T.B. Roskam, de heer S. Ceulemans, de heer G.J. Engberts, de heer B. van Schaik, de heer E.P.J. Verweij, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw A. Kockelkoren, de heer M.H. Biljoen, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer R. Moti, de heer S. Soytekin, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, mevrouw J. Bokhove, de heer F. Elbay, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw S. van de Peppel, de heer S.J.C. Becker, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw T.C. Hoogwerf, de heer R.T.J. van der Velden en mevrouw S. Reitema

Afwezig zijn 7 leden, namelijk: de heer N. Balwantsingh, mevrouw I. Coenradie, mevrouw I. Elfilali, de heer T. Kuzu, mevrouw E. Rehim Zadeh, mevrouw M.M. Vlasblom en de heer J.M.D. de Waard

Griffier: de heer V.A.M. Lorijn

1.1 Opening en mededelingen

De **VOORZITTER**. Goedemorgen, mag ik u vragen uw plaatsen in te nemen? Ik open deze vergadering en heet iedereen van harte welkom. Ik verzoek iedereen zijn plaats in te nemen. Voor de mensen die de presentielijst nog niet getekend hebben, mag ik u verzoeken de presentielijst bij onze medewerkers van de griffie te gaan tekenen. Ik heet ook van harte welkom de mensen die op een afstand deze raadsvergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media, onze medewerkers. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. Mevrouw Coenradie is afwezig, de heer De Waard is ook afwezig, mevrouw Elfilali is ook afwezig en mevrouw Vlasblom is afwezig. De heer Kuzu is tot 15.00 uur afwezig. Wethouder Struijvenberg is vanwege een eerder gepland afscheid als wethouder in Capelle vanmiddag afwezig vanaf 15.00 uur en wordt indien nodig vervangen door wethouder Achbar. Onze griffier is wegens persoonlijke omstandigheden vandaag afwezig en wordt vervangen door de heer Lorijn. Mag ik u verzoeken voor zover dat van toepassing is wanneer straks bij de stemmingen mensen eventueel met elkaar paren, om mij dat tijdig door te geven. Ook in verband met de vele afwezigen vandaag, de stemmingen zijn doorgaans aan het einde van de dag, maar je weet natuurlijk nooit hoe de raadsvergadering verloopt. Indien tussentijds een stemming nodig is, verzoek ik u toch om niet ver weg te gaan maar op het stadhuis te blijven dan wel u in de onmiddellijke nabijheid van het stadhuis op te houden voor het geval er tussentijds stemmingen nodig zijn. Anders maken we ongelukken mee.

1.2 Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging burgerleden van een commissie

De **VOORZITTER**. We gaan naar agendapunt 1.2, onderzoek geloofsbrieven en beëdiging burgerleden van een commissie. De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven ga ik nu benoemen met als voorzitter de heer Engberts, en als leden de heer Van Drunen, mevrouw Kockelkoren, de heer Lansink en mevrouw Verkoelen. De commissie heeft als het goed is de werkzaamheden met ondersteuning van de griffie reeds aangevangen. Mag ik de voorzitter verzoeken ons te melden wat de uitslag is van het onderzoek?

De heer **ENGBERTS** (pvda). Ja, dank u wel voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven onderzocht en in orde bevonden van mevrouw Coşkun en van de heren Murad, Akhatab en Balcha. Wat ons betreft is er geen enkel bezwaar tot benoeming.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan stel ik voor aan de raad om akkoord te gaan met toelating van deze burgerleden. Ik check het nog één keer bij u. Eenmaal andermaal, dat is het geval. Dan gaan we nu over tot beëdiging van mevrouw Coşkun, de heer Murad, de heer Akhatab en de heer Balcha. Mag ik de griffier vragen de burgerraadsleden naar voren te geleiden voor beëdiging en mag ik u in de raad verzoeken te gaan staan? U als onze gasten verzoek ik ook te gaan staan als u daartoe fysiek in staat bent.

Mevrouw Coşkun, dat bent u. De heer Akhatab, dat bent u. Misschien even in die volgorde ernaast. Dank u wel. De heer Balcha, ja, die volgorde is wel belangrijk omdat u niet allemaal hetzelfde gaat doen. Eén doet de eed en de anderen doen de belofte. Ik check het nog heel even. Mevrouw Coşkun, de heer Akhatab en de heer Balcha, u doet alle drie de verklaring en belofte. En mijnheer Murad, u doet de eed? Dat is me duidelijk, heel goed, dan heb ik dat helemaal goed op een rijtje.

Door de gemeenteraad van Rotterdam is tot uw toelating als burgerlid van een commissie besloten en alvorens uw functie te kunnen uitoefenen dient u overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet in de vergadering in handen van de voorzitter de eed of een verklaring en belofte af te leggen. U heeft gekozen voor de verklaring en belofte, alle drie, zoals net gememoreerd. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden: 'Dat verklaar en beloof ik'.

'Ik verklaar dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.'

Mag ik u vragen mij na te spreken met de woorden: 'Dat verklaar en beloof ik'.

Mevrouw **COŞKUN** (pvdd). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. De heer Akhatab.

De heer **AKHATAB** (denk). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. De heer Balcha.

De heer **BALCHA** (d66). Dat verklaar en beloof ik!

De **VOORZITTER**. Gefeliciteerd. Dan gaan we naar de eedaflegging van de heer Murad.

'Ik zweer dat ik, om tot burgerlid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.'

Mag ik u verzoeken mij na te zeggen: 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.'

De heer **MURAD** (fvd). Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!

De **VOORZITTER**. Van harte gefeliciteerd. Ik schors de vergadering voor enige ogenblikken.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? We hebben toch een stevige agenda voor vandaag. We kunnen alle tijd goed gebruiken.

2. Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 7 juli 2022

De **VOORZITTER**. Ik ga met u de agenda doornemen, dus graag uw aandacht. Ik ben bij agendapunt 2, vaststelling van de agenda van de raadsvergadering voor vandaag, 7 juli 2022. Ik zal eerst de agenda met u doornemen en mijnheer Coşkun, ik weet wat u wilt, u krijgt straks automatisch van mij het woord. Aan het eind zal ik u de gelegenheid geven om opmerkingen te maken of voorstellen te doen ten aanzien van de agenda. Bij de punten die ik noem kunt u uiteraard daar reeds uw opmerkingen maken met betrekking tot dat onderdeel van de agenda. Er zijn geen verzoeken voor een regulier debat en er is geen motie vreemd aan de orde van de dag. Toch meen ik dat de heer Coşkun juist op dit punt een opmerking wil maken.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, het Reglement van Orde kent B- en C-onderwerpen en het punt rondom de RRKC staat nu als 9.4 bij de B-onderwerpen, terwijl het eigenlijk een 7.2-onderwerp zou moeten zijn. Omdat ons Reglement van Orde in artikel 20 zegt dat bij B-onderwerpen gebruikelijk is een korte verklaring met een motie, maar niet een uitgebreid debat. Maar indien bij de verklaring een motie ter besluitvorming wordt aangeboden, geldt hiervoor de voorwaarde dat deze motie is ingediend tijdens de behandeling van het onderwerp in de raadscommissie en dat het college hierop heeft gereageerd in de commissievergadering et cetera. Er liggen allerlei moties, onder andere van D66, maar andere, en die zijn allemaal niet besproken en er is geen reactie van de wethouder. Dus ik pleit ervoor om dit gewoon normaal te behandelen in twee termijnen. Het kan heel kort. We hoeven die commissievergadering niet over te doen, maar gewoon een regulier debat conform alles rondom punt 7.

De **VOORZITTER**. Uw voorstel is dus om van een B-onderwerp een C-onderwerp te maken. Dat is eigenlijk wat u zegt. En dat kan, een verzoek aan de raad om daarmee in te stemmen.

De heer **COŞKUN** (sp). Vooral om ons aan ons eigen Reglement van Orde te houden. Dat is mijn pleidooi.

De **VOORZITTER**. U mag dat ook politiek vinden, dat u van een B-onderwerp een C-onderwerp wenst te maken. Dat kan. Mevrouw Verkoelen, we hebben afgesproken dat we bij dit soort ordedebatten gelijk na het voorstel van een fractie ook overgaan tot stemming over het gedane voorstel, dus ik weet niet wat u wilt.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Een inhoudelijke aanvulling op dat verhaal, want ik vind het prachtig dat het natuurlijk op de reglementen zit, maar ook inhoudelijk zou ik het heel graag veranderd willen zien. Ik zag allerlei appverkeer. Zes uur dit, zes uur dat. Jullie zijn er allemaal bij geweest. Je had het kunnen bepalen. Maar ik wil wel even kwijt dat we tijdens de commissievergadering nieuwe informatie kregen en dan vraag je wel heel veel om te anticiperen van de commissie op dat moment, zeker een nieuwe commissie. Plus het feit dat de vergadering tot dermate laat uitliep en er eigenlijk nog maar amper iemand aanwezig was om op het moment te beslissen wat we ermee gaan doen, dat het daarmee eigenlijk geen recht doet aan wat er eigenlijk gebeurde tijdens de commissievergadering. Dus mijn voorstel is echt: laten we er nu gewoon een volwaardig gesprek van maken vandaag. Dan doe je ook recht aan waar het over gaat. Want het is niet niks.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik bied u het ordevoorstel aan ter stemming. Even kijken of onze medewerkers een tekst tevoorschijn kunnen toveren. Mijn voorstel zou zijn om daarvan te maken: RRKC als C-onderwerp agenderen. Ja, want een B-onderwerp is namelijk ook een regulier onderwerp hè. RRKC als regulier onderwerp aanbieden. Als u daarvoor stemt, dan... Heeft iedereen kunnen stemmen? Er is geen draagvlak voor het ordevoorstel. Het blijft staan als 9.3, een punt met een korte verklaring, dus niet een volwaardig debat. Enkele fracties, de SP, GroenLinks, ChristenUnie, 50PLUS, Volt en Partij voor de Dieren hebben kenbaar gemaakt dat zij... Dat heb ik hier eigenlijk al gehad. Er zijn twee verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat, 'Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier', van de Partij voor de Dieren en GroenLinks en 'Bezwaren Stichting Bomenridders met betrekking tot project TreeHouse' van GroenLinks. Ten aanzien van het tweede voorstel van GroenLinks ligt er van de zijde van de griffie een negatief behandeladvies, omdat er geen debat over dit onderwerp in de commissie is geweest. Dus dit negatieve advies leggen we aan u voor. Maar ik kan me voorstellen dat mevrouw Morkoç er nog iets over wil zeggen.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank u wel voorzitter. Wij vinden dat dit onderwerp met spoed moet worden behandeld. De brandbrief die wij kregen van de Bomenridders laat zien dat er illegaal al binnen de bezwaartermijn werkzaamheden zijn verricht aan de bomen in het verkeerde seizoen, waardoor er mogelijk onherstelbare schade aan monumentale bomen is veroorzaakt en dat wil ik graag met de wethouder bespreken. We vinden het heel urgent.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan leg ik dit voorstel als ordevoorstel ook voor. Bomenridders alsnog agenderen. Het ordevoorstel van mevrouw Morkoç is niet ondersteund, 22 tegen. Mevrouw Morkoç, van de orde.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Ja, van de orde, ik zal dan schriftelijke vragen indienen en ik hoop dat ze met spoed worden beantwoord.

De **VOORZITTER**. Dat is een instrument dat passend is in onze werkwijze. Ten aanzien van het verzoek van de Partij voor de Dieren en GroenLinks over 'Ligplaatsen cruiseschepen Wilhelminapier' stel ik voor dit te agenderen als 10.1 De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, van de orde voorzitter. Ik weet dat u er niets aan kan doen, maar ik vind het toch wel opmerkelijk dat debatten door coalitiepartijen worden

tegengehouden. Dan kun je eigenlijk de komende vier jaar gewoon naar huis gaan, als dit gebruikelijk wordt. Het debat van GroenLinks kan niet eerder. Dat kan alleen nog maar vandaag. Het gaat om het redden van bomen. Je kan het in de commissie agenderen. Dan zitten we in september en dan zijn de bomen al weg. Ik vind het echt onvoorstelbaar dat coalitiepartijen gewoon een onderwerp dat leeft in de stad, dat nu actueel is, gaan dwarsbomen door middel van een stemming. Ik snap dat het – maar ik vind het jammer dat je dan geen toelichting kan geven, want de eerstvolgende mogelijkheid is pas september. Dan denk ik: gun nu een andere partij gewoon dat onderwerp. Het is maar een tweeminutendebat, wat ga je daar nu voor zitten liggen? Dat wilde ik dus even zeggen.

De **VOORZITTER**. In de techniek mijnheer Van der Velden. Er had ook een verzoek aan de raad gedaan kunnen worden om er een regulier debat van te maken. Dan had het wel in de agendering kunnen passen. Maar een tweeminutendebat vloeit meestal wel uit een commissiebehandeling of uit een actualiteit voort. Gezien de techniek is hier ook het verkeerde instrument gevraagd. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, ik heb wat minder met bomen hoewel ik er graag in woon op dit moment. Maar ook ik wil wel echt kwijt dat wat er nu aan het gebeuren is... dit is echt een raadsvergadering gaan verkrachten op een manier waarvan ik denk: jongens, als we zo met elkaar de nieuwe periode ingaan. Laten we nu even serieus zijn. Dit is het laatste instrument dat we met elkaar hebben, een beetje begrip voor elkaar. We hebben tijd, als de tijd op is, is die op. Of we het nu wel of niet gebruiken voor zinvolle zaken. Als we als raad op deze manier nu al op alle mogelijke manieren gaan zorgen dat we dwars gaan lopen liggen, dan denk ik echt bij mezelf: serieus, dan ben ik het volledig met de heer Van der Velden eens, dan wordt het wel een heel zware periode met elkaar. Gun het elkaar gewoon. Hier moet het debat gevoerd worden. Dit moet serieus gedaan worden en we hebben dit nog nooit gedaan. We gunnen het elkaar. Want dat is wel een heel belangrijke werkwijze.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, dan hebben we toch een ordedebat dat we met elkaar niet zouden doen en het gewoon in stemming brengen. Ik vind het jammer dat dat nu wordt toegelaten. Dan krijg je dus dit. Want ja, weet je, ik heb het ook niet kunnen toelichten. Ik heb ook gewoon gestemd op basis van het feit dat ik vind, a: er is een rechtszaak. Ik vind dat we daar prudent mee moeten omgaan welke positie de gemeenteraad daarin inneemt, ook om schade voor onszelf te voorkomen. Dus ik vind deze openbare vergadering dan geen plek. Dat betekent dus ook dat ik goed wil worden ingelicht in een commissievergadering en niet even snel en passant in de laatste raadsvergadering. En ik mis sowieso een goede bespreking in de raadsvergadering over dit punt. Dat zouden mijn argumenten zijn geweest. Ik heb ook geen tijd gehad om dat uit te leggen. Dat is niks blokkeren, maar het is gewoon de manier waarop ik dit soort onderwerpen zou willen bespreken en daarmee basta.

De **VOORZITTER**. Nu even van mijn kant. U spreekt mij een beetje indirect aan. Ik heb het toegelaten omdat het een opmerking terzijde was, niet over het onderwerp zelf, maar over het toelaten van onderwerpen en dat is dan wel een ordedebat en dat kan wel gevoerd worden. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, ik ga niets herhalen van wat de heer Lansink al gezegd heeft. Ik zou alleen aan mevrouw Verkoelen de boodschap willen

meegeven: als we het hebben over bomen om dan niet woorden te gebruiken als het verkrachten van een raadsinstrument, want dat vind ik niet helemaal gepast.

De **VOORZITTER**. Ik laat het daarbij. Zijn er nog andere opmerkingen die u wenst te maken over de agenda? Dat is niet het geval. Dan kom ik bij de spreektijd voor vandaag. Die hebben we gesteld op drie uur. Kunt u zich daarin vinden? Ja? Dat is het geval. Het stemvenster is zoals ik eerder zei aan het einde van de vergadering, maar dat is geen garantie dat er geen tussentijdse stemming nodig zou zijn. Dus aan de fracties: houd goed in de gaten dat mensen niet te ver weg zijn van het stadhuis, mocht ik toch tussentijds een stemming uitschrijven.

Rond 12.45 uur wordt er een lunch geserveerd hier op de omloop. Daar kunt u gebruik van maken. Dat geldt ook voor uw medewerkers. Er is ook in de Suze Groenewegzaal een lunch, omdat niet iedereen kan staan hier op de omloop.

3. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 16 juni 2022

De **VOORZITTER**. Dan de vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 16 juni. Kunnen we die notulen verder vastleggen? Dat is het geval.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 week 25 en 26

De **VOORZITTER**. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals gemeld op de digitale doorlopende lijst 2022, week 25 en 26. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Dat is het geval.

5. Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet *5.1 Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over* *informatiedossier informateur*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet. Als eerste Bijlagen behorende bij de brief van het college van burgemeester en wethouders over het informatiedossier informateur. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik wil allereerst natuurlijk wel dit college ongelofelijk complimenteren met het verstrekken van de informatie van de informateur. Zoals het college zelf natuurlijk ook al nadrukkelijk aangeeft in zijn brief, dat is wel leuk, is het behoorlijk uniek in Nederland. Ik hoop dat dit een trendbreuk is met de oude politiek en dat die stokpaardjes overboord zullen gaan. 50PLUS kan dat bijzonder waarderen en hoopt dat dat ook echt navolging gaat krijgen. Liever zo als Rotterdam de boeken ingaan dan met de Rotterdamwet, om maar even iets anders te noemen dat ik wat minder zie. Daarnaast wil ik wel even stellen dat ik wel onvoorstelbaar enthousiast was ook over de informatie die de informateur heeft ontvangen. Ik zou daar toch heel graag ook aan willen meegeven: dit is informatie die eigenlijk elk raadslid bij het begin van zijn raadsperiode zou moeten kunnen krijgen. Ik heb het met groot genoegen gelezen. Er stond echt heel veel informatie in die ik normaal gesproken eigenlijk niet ken en die ons werk zou vergemakkelijken. Dat gezegd hebbende, er stond ook in de brief dat er onderdelen in stonden die geheimhouding in zich hadden en daar gaat 50PLUS natuurlijk niet mee akkoord. Want wij vonden dat alles openbaar had gemogen.

De **VOORZITTER**. Helder. Anderen die opmerkingen willen maken over de geheime stukken? Ik kijk de heer Van der Velden aan. Ja.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ook dank aan het college voor het toevoegen van de stukken. Ik onderschrijf wat mevrouw Verkoelen zegt. Het is echt een verademing. Vier jaar geleden hadden we deze stukken niet, dus ik ben blij als dit de nieuwe trend gaat worden, maar tegen waarvoor geheimhouding wordt gevraagd, zullen wij tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Mag ik aantekenen dat met de stemmen van de Partij voor de Dieren en 50PLUS tegen, het gevraagde besluit tot bekrachtiging aan de orde is en ook wordt ondersteund? Yes. Aldus.

6. *Hamerstukken*

De **VOORZITTER**. Dan ben ik toe aan de hamerstukken onder agendapunt 6. Wilt u meekijken?

6.1 *Het voorstel tot vaststelling van de indeling van de raadscommissies voor de periode 2022-2026*

De **VOORZITTER**. Agendapunt 6.1, het voorstel tot vaststelling van de indeling van de raadscommissies en subcommissies voor de periode 2022-2026. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, 50PLUS gaat in principe akkoord met dit stuk, maar wil toch wel aangetekend hebben dat wij het erg jammer vinden dat de volkstuintjes niet onder Groen geschoven kunnen worden. Dat had het iets beter gedaan in onze beleving. En wat we ook wel erg jammer vinden, dat hebben we meermalen aangegeven en ik hoop dat we daar in de toekomst als het nodig is toch nog iets aan kunnen doen; we hebben nu de donderdagavond geen vergaderingen, terwijl de woensdag hartstikke mudjevol zit met veel overlap van vergaderingen. Ik had liever gezien dat bijvoorbeeld Werk en Inkomen naar de donderdagavond geschoven was. Dat had ons als raadsleden wat meer lucht en ruimte gegeven. Jammer dat dat niet is, maar wel akkoord verder.

De **VOORZITTER**. Dank, een opmerking van mijn kant als uw raadsvoorzitter. Wij gaan dit nu vaststellen, maar vanmiddag gaan we de voorzitters benoemen en ik stel vast dat voor één van de commissies, de commissie Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleving en Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ er nog geen kandidaat is voorgedragen voor het voorzitterschap. Dus de commissie moet wel een voorzitter hebben. Ik noem het nu omdat u dan in de loop van vanochtend dan wel vanmiddag nog met elkaar kunt spreken over een mogelijke kandidaat voor het voorzitterschap en het vicevoorzitterschap. U doet mij een groot plezier als u mij voor het benoemen van de voorzitters straks vanmiddag, dat gaat aan het einde van de vergadering gebeuren, zou kunnen toefluisteren wie eventueel kandidaat voor het voorzitterschap van deze commissie zou kunnen zijn. Er is dus nog wat werk te verzetten.

6.2 *Het voorstel tot niet-toekenning van een dwangsom in het kader van een ingebrekestelling*

De **VOORZITTER**. Agendapunt 6.2, het voorstel tot niet-toekenning van een dwangsom in het kader van een ingebrekestelling. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik weet bij god niet waar het over gaat. Het is zo mistig opgesteld. Het is ook allemaal nog geanonimiseerd. Ik weet dus niet of ik voor of tegen moet stemmen en bij twijfel stem ik dan maar tegen.

De **VOORZITTER**. Oké. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de fractie van DENK wordt geacht tegen te stemmen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb dit stuk ook gelezen, drie, vier, vijf keer. Ik kan er geen chocola van maken en dat maakt dat ik tegen stem.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Idem voor 50PLUS.

De **VOORZITTER**. Oké, dus met de stemmen van de fracties die zich net gemeld hebben tegen, is het voorstel verder aangenomen.

6.3 Het voorstel tot vaststelling van het Mandaatbesluit vernietiging verkiezingsbescheiden gemeenteraads- en wijkraadsverkiezingen maart 2022 – raadsbevoegdheden

De **VOORZITTER**. Agendapunt 6.3, het voorstel tot vaststelling van het Mandaatbesluit vernietiging verkiezingsbescheiden. Akkoord?

6.4 Het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019

De **VOORZITTER**. 6.4, het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019. Akkoord.

6.5 Het voorstel tot vaststelling van de zesde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019

De **VOORZITTER**. 6.5, het voorstel tot vaststelling van de zesde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019. Akkoord.

6.6 Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de realisering van een fietsenstalling bij P+R Kralingse Zoom

De **VOORZITTER**. Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de realisering van een fietsenstalling bij P+R Kralingse Zoom. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, 50PLUS gaat akkoord, maar ik wil toch wel kwijt dat het wel schandalig is dat dit soort zaken nu op hamerstukken terechtkomen en niet in eerdere instantie behandeld is, want het gaat mij niet om de inhoud maar qua procedure was het wel prettiger geweest als het eerder aan de orde was geweest, maar we gaan wel akkoord.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Dan is het stuk met algemene stemmen aanvaard.

6.7 *Het voorstel tot wijziging van de Taxiverordening Rotterdam 2013*

De **VOORZITTER**. 6.7, het voorstel tot wijziging van de Taxiverordening Rotterdam 2013. Agendapunt 6.7. Ik zie daar wat overleg bij de PvdA, maar we zijn nu aan het stemmen. Eenmaal andermaal. Akkoord.

6.8 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Benno Premsestraat'*

De **VOORZITTER**. 6.8, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Benno Premsestraat'. Akkoord?

6.9 *Het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project Lumière*

De **VOORZITTER**. Dan het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project Lumière. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Daar stemmen wij tegen en dat heeft te maken met de coördinatieregeling.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Exact hetzelfde voor 50PLUS, tegen de coördinatieregeling.

De **VOORZITTER**. Met de stemmen van de Partij voor de Dieren en 50PLUS tegen is dit voorstel verder aanvaard.

6.10 *Het voorstel tot wijziging van de wegsleepverordening Rotterdam*

De **VOORZITTER**. 6.10, het voorstel tot wijziging van de wegsleepverordening Rotterdam. Iemand nog hier? Niet? Met algemene stemmen aanvaard.

7. ONDERWERPEN MET EEN REGULIER DEBAT

- 7.1 *A. Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022*
- B. De brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting*
- C. De brief van burgemeester en wethouders over informatiedossier informateur*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar het pièce de résistance voor vandaag. Agendapunt 7.1, het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022. B, de brief van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting. En C, de brief van het college van burgemeester en wethouders over informatiedossier informateur, indien nodig. Deze onderdelen kunt u in samenhang met elkaar bespreken. Ze worden in één keer ter bespreking aangeboden. Als eerste spreker mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Ik heb vandaag een beetje een bas, want ik ben dit weekend flink ziek geweest. Het is geen corona, er zijn ook nog andere dingen die je even onder de leden kunt hebben. Dus excuses voor mijn stem, maar mijn betrokkenheid is groot, dus vandaar dat ik hier toch vandaag zelf wil staan. Voorzitter, ter bespreking ligt de beleidsarme eerste herziening voor. Dat is een technische verwerking van de financiële stand van zaken na de eerste vier maanden van dit jaar. Zo'n raadsbesluit is traditiegetrouw

budgetneutraal en daar kan dus zo eigenlijk een klap op. En toch valt er nog wel wat te bespreken. Want het nieuwe college en de nieuwe coalitie hebben in een nagezonden brief ook alvast een wensenlijstje bijgevoegd om alvast de afslag naar rechts te kunnen nemen. GroenLinks wil op geen enkele wijze de indruk wekken dat wij, met het instemmen met de eerste herziening ook instemmen met het financiële doorkijkje behorende bij de keuzes van dit college. De kersverse wethouder Financiën kwam er in de commissie niet helemaal uit in zijn toelichting over hoe we dat wensenlijstje nu moesten duiden om uit te leggen dat er geen financiële goedkeuring van de raad nodig zou zijn, om die € 11 miljoen, die het college dit jaar nog wil bijstellen, bij de tweede herziening te kunnen doen en alvast uit te kunnen geven. In de aanvullende brief wordt aangegeven dat dat eigenlijk alleen gaat over financiën die binnen de portefeuille vallen van de wethouder, dus binnen de taak. Algemene middelen dienen daarmee dus ongemoeid te blijven, want die vallen onder het mandaat van de raad en die kunnen pas na akkoord van de raad worden ingezet, wethouder Financiën. Als ik uw brief goed lees, dan kunnen de € 2,3 miljoen afvalstoffencompensatie uit de algemene middelen niet zonder raadsbesluit worden doorgevoerd. Kunt u dat nog eventjes toelichten? De wethouder Financiën zou ook in een brief komen met een toelichting op de eerder toegezegde besluitvorming en de tijdslijn rondom de erfpachtconversies, om die toe te lichten. Dat is in deze brief nog niet gedaan en ook wethouder Zeegers zou in een brief toelichten wat nu precies de beschikbare klimaatgelden zijn. Het is daarop allemaal nog wachten, en daarmee is het toch nog wel een wat gemankeerd debat. De wethouder Financiën merkte in zijn brief op dat wat hem betreft toch wel voldoende informatie is gedeeld om het debat over het coalitieakkoord te kunnen voeren. GroenLinks is zeer erkentelijk voor het doorsturen van alle opgevraagde informatie rondom het formatiedossier en de aangeleverde achtergrondinformatie. Sommige dingen waren goed herkenbaar als je vaker dit soort stukken hebt gelezen. Maar het zal niet voor iedereen gemakkelijk zijn alle stukken te duiden. En ook niet iedere keuze die de coalitie gemaakt heeft, is al verklaard. Dat gaan we pas bij de begroting in dit najaar doen. Maar als je door je ooghalen kijkt, ben ik met je eens, ben ik het met iedereen eens dat je wel alvast wat conclusies kunt gaan trekken. Als je door de ooghalen kijkt, zie je dat een aantal intensiveringen van het vorige college niet worden doorgezet. Dat scheelt op een beleidsterrein als verkeer en vervoer dadelijk al opgeteld zo'n € 20 miljoen aan verkeersveiligheidsmaatregelen, aanpak van black spots, investeringen in deelvervoer, lopen, fietsen, op die manier gaat dat er niet op vooruit. En dan zien we wel de compensatie door een autoluwfonds, interessant,

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, ik vind dat mevrouw Bokhove hier wel heel makkelijk allemaal dingen op één hoop gooit. Zaken als investeringen in lopen en fietsen worden even zo terloops genoemd, zonder dat, want het vorige college zou dat allemaal zo geweldig gedaan hebben. Alleen, het vorige college heeft dat helemaal niet zo geweldig gedaan, want het enige wat er namelijk uit is gekomen, zijn peperdure, heel vage visiedocumenten. Ik kan me nog iets herinneren over een loopvisie waar uiteindelijk, als je de stukken goed las, het ging over hoe lekker het was om te lopen in de Kralingse Plas. Mevrouw Bokhove doet hier nu heel gewichtig en heel bijzonder, maar het vorige college deed dit dus echt niet beter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. Ik dacht dat mevrouw Verkoelen ook haar vinger had opgestoken. Nee? Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, de heer Van Drunen schuift inderdaad wat op elkaar. We hebben net een mooi voorstel gezien dat al een geplaveide route was naar een mooie fietsenstalling, want als je wilt zorgen dat de stad autoluw wordt, dan moet je maatregelen

nemen om te zorgen dat de alternatieven goed ontwikkeld zijn en dat is bijvoorbeeld wat net aangenomen is, met een prachtige fietsenstalling bij Kralingse Zoom. Maar ook de andere looproutes. Bij het Kralingse Bos, dat is bij uitstek prettig lopen. Dat moeten we als voorbeeld nemen. En de maatregelen, als u nu de Binnenweg oploopt, met de extra zebrapaden, veilig oversteken daar, dat zijn allemaal voortvloeiende uit het loopbeleid. De vorige coalitie had nadrukkelijk gekozen om extra investeringen daarin te doen. En als je nu doorkijkt, zie je dat daar dadelijk nog maar de helft van het budget structureel voor beschikbaar is. Dat is een keuze en u moet ook keuzes maken. Maar het betekent dat het vorige college op andere keuzes heeft ingezet en dat, als je nu door de oogharen kijkt, dat je daar gewoon op verkeersveiligheid, op de alternatieven een deel van de inkomsten gaat missen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, kijk, als je het zo stelt met de voorbeelden die mevrouw Bokhove geeft, ben ik eigenlijk wel blij dat er minder wordt uitgegeven. Want het vorige college heeft het gewoon verspild aan het creëren bijvoorbeeld met de gedachte: we gaan de stad autoluw maken, dus we gaan zorgen dat het leuker wordt om te wandelen door het Kralingse Bos. Ja, dat is echt appels en peren vergelijken. Dat is inderdaad de werkwijze van het vorige college geweest, en dat dat nu niet zo is, dat er gewoon heel strikt en heel precies naar specifieke zaken gekeken wordt, is veel belangrijker. Ja, en dat kost minder geld, omdat dat geld gewoon veel slimmer wordt ingezet, want het vorige college heeft dat gewoon met bakken over de balk gegooid.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nou, ik hoor een paar heel interessante constatering over het Kralingse Bos. Ik laat deze conclusies een beetje voor de heer Van Drunen, want het lijkt net of hij toch niet helemaal weet waar die investeringen nu precies geland zijn. GroenLinks was in ieder geval ongelofelijk trots op de grote verkeersmaatregelen die we met veel lef hebben kunnen nemen en daadwerkelijk ook daarmee de stad autoluwer hebben gemaakt en ik ben ook heel erg blij dat het nieuwe college dat heeft ingezien. U heeft daar vier jaar lang flink oppositie tegen gevoerd, maar met lef hebben we aangetoond dat het gewoon de moeite loont om het hele Maastunneltracé autoluwer te maken en dat het uiteindelijk de stad schoner maakt, schonere lucht, meer kansen voor mensen creëert en een aangename stad is. Ik ben hartstikke blij dat u dat in ieder geval wel door gaat zetten, maar het wordt wel lastiger om diezelfde verkeersveiligheidscijfers te handhaven omdat er ook naar verkeersveiligheid aanzienlijk minder middelen gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Het is gewoon complete onzin dat die verkeersveiligheid lastiger te handhaven zal zijn. U verwijst al naar het Maastunneltraject, ik denk dat het ook duidelijk is dat verkeersveiligheid een van de topprioriteiten is. Het is niet voor niets dat juist die parallelstraten van de 's-Gravendijkwal, waar het als fietser echt een ramp is om te fietsen, omdat auto's inderdaad nog weleens de neiging hebben om daar als een idioot doorheen te scheuren, dat dat heel fietsvriendelijke straten worden. Dus u kunt ons niet verwijten, u kunt dit college niet verwijten dat verkeersveiligheid niet serieus wordt genomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, op het moment dat je ergens minder middelen aan kunt besteden, je minder middelen dan ook hebt voor uitvoering en de plannenmakerij die daarbij

hoort, dan kun je dat niet op hetzelfde niveau houden. Dat is een sprookje. Als u daarin gelooft, we hebben al eerder gezien dat het coalitieakkoord veel mooie woorden bevat, maar u moet het nog maar allemaal waar zien te maken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het heel bijzonder dat verkeersveiligheid dan wordt afgemeten aan de pot met geld die je ervoor vrijmaakt. Want verkeersveiligheid vindt plaats in het fysieke domein, en als het coalitieakkoord wordt gelezen, dan zie je dat we starten met het maken van eenrichtingsverkeer in sommige gebieden. Dat geeft meer ruimte aan de fietser, aan de voetganger. Het hoeft dus niet altijd geld te zijn dat verkeersveiligheid maakt, maar het veranderen van de stad waardoor we meer ruimte geven aan meer kwetsbare verkeersgebruikers. Ik geef ook als voorbeeld, verkeerssao's aanpakken doe je niet met geld, dat doe je met regels. Verkeersveiligheid is volgens mij meer dan alleen maar geld daarvoor reserveren. Dat is gewoon aanpassingen maken in het fysieke domein.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). En hoe wil je aanpassingen maken in het fysieke domein? Door daar inzet op te plegen en daar heb je middelen voor nodig.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). En die hebben we dus ook vrijgemaakt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). En die hebben we dus ook vrijgemaakt. Sorry, excuus.

De **VOORZITTER**. Ja, dat geeft niks. U mag alsnog uw opmerking maken want ik sprak erdoorheen en daardoor was u niet verstaanbaar.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, excuus voorzitter, die gelden maken we dus ook vrij met een mobiliteitsfonds. In principe is er geld voor en gaan we dus het fysieke domein aanpassen zodat de verkeersveiligheid verbetert.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, mijn inleiding was hier, als je alvast even door de oogharen kijkt, zie je dat er ook structurele bezuinigingen zijn. En dat telt dan eventjes op, vergeleken met de vorige periode tot € 20 miljoen op het verkeersdomein. Daarmee wordt er € 20 miljoen vanuit dat potje dat jullie nog uit willen gaan geven aan autoluw gesteld, maar het blijft heel erg moeilijk om die andere punten op datzelfde niveau te houden en dat is ontzettend belangrijk voor de mobiliteitstransitie. Het is nu door de oogharen. Je kunt dat nu nog niet helemaal duidelijk uit de stukken lezen, maar als je dat gewoon even zo bestudeert dan zie je dat aankomen en daar wilde ik even de aandacht op vestigen. Wat GroenLinks erg belangrijk vindt, is in de begroting 2023 dat we die goed kunnen vergelijken met voorgaande begrotingen. Want de systematiek gaat wijzigen. Wil de wethouder Financiën daarvoor zorgen? Want het college en de coalitie moeten eerlijk kunnen zijn over wat er dadelijk niet meer gaat gebeuren of wat er minder gaat gebeuren. En ook eerlijk zijn over wat er wel gaat gebeuren. Want wat de coalitie ook al weet is wat dadelijk de parkeertarieven voor het straatparkeren in het centrum zijn of bij de centrumring. U zult mij er niet over horen klagen dat die omhooggaan, maar het is wel erg fijn als de Rotterdammer ook gewoon weet wat de coalitie voor hem in petto heeft. U kent ze al, ik kon ze niet vinden in de stukken. En wilt u

daarbij dan ook vertellen dat bij het invoeren van het parkeren in nieuwe wijken er voortaan geen draagvlakonderzoek meer gaat gebeuren omdat er al besloten is dat er betaald parkeren komt. Dit coalitieakkoord en de bijpassende financiële paragraaf, voor zover al helemaal te duiden, zorgen ervoor dat de tweedeling in de stad weer toeneemt. Het is duidelijk dat de VVD, Leefbaar Rotterdam en D66 en daarmee ook DENK kiezen voor rechts financieel beleid waarbij de sterkste schouders ontzien worden. De ozb blijft op de prijsindex na gelijk, terwijl woningeigenaren de afgelopen jaren de waarde van hun huis met tientallen procenten hebben zien stijgen. Het is heel eerlijk om hen ook bij te laten dragen. De afvalstoffenheffing mag niet stijgen, terwijl er meer afval geproduceerd wordt. Ook door sterke schouders die dat niet nodig hebben. Die profiteren nu mee dat dit uit algemene middelen wordt gecompenseerd. Dat is doodzonde, want daarmee zou je ook andere keuzes kunnen maken die tot een eerlijkere verdeling in deze stad leiden. GroenLinks ziet eerlijker, groenere bestemming voor de algemene middelen die vrijvallen als bijvoorbeeld de ozb niet ongemoeid wordt gelaten.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, het is natuurlijk weer een mooi verhaal uit linkse hoek, zoals we vanuit GroenLinks kennen. Waar maar gesteld wordt dat als jij een eigen huis hebt, weet je wat, dan ben je rijk, dan kun je alles gewoon betalen. Dan ben jij de sterkste schouders. Maar mevrouw Bokhove heeft het wat dat betreft gewoon helemaal mis. Want ja, als je een eigen huis hebt, als je eigenaar bent van je eigen woning, dan heb je inderdaad heel veel geluk, zeker in de huidige woningmarkt. Maar dat betekent niet dat je een onbeperkt budget hebt. Ook voor mensen die gewoon hun hypotheek moeten betalen zijn de brandstofkosten duurder, is je gas en elektriciteit duurder, je boodschappen worden duurder, alles wordt duurder, maar dan komt GroenLinks met het verhaal: ga dan ook nog maar eens even extra betalen voor je ozb. Nou voorzitter, dat gaat er bij mij niet in.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, zou ik de heer Van Drunen dan een vraag mogen stellen. Als hij zich zo druk maakt over huizenbezitters die nu veel hogere brandstofkosten hebben. Waarom verhoogt dit college dan de parkeerbelasting met € 100 miljoen in vier jaar tijd? Dat is pas een lastenverzwaring voor heel veel Rotterdammers. Wilt u daar antwoord op geven?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, als antwoord op de heer Moti, het zijn de bezoekers die daarvoor betalen. Het zijn juist de Rotterdammers met een parkeervergunning die voor 20% in kosten omlaaggaan.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nee voorzitter, hier zegt de heer Van Drunen niet de waarheid. Dit klopt gewoon niet. Als je het coalitieakkoord leest, staat er heel duidelijk dat deze coalitie in de hele ring betaald parkeren gaat invoeren, ook bij duizenden, tienduizenden huishoudens die nu geen betaald parkeren hebben. Dat gaat u doen, zoals mevrouw Bokhove zojuist zei, zonder draagvlakmeting, zonder parkeerdrukmeting. Dus u laat het beleid los dat betaald parkeren alleen maar ingevoerd wordt wanneer het nodig is. Nee, u gaat het nu gewoon rücksichtslos invoeren omdat het geld moet opleveren. De automobilist wordt een melkkoe, iets waar u altijd tegen hebt gestreden. Dus wat u nu zegt, klopt niet. Tienduizenden huishoudens gaan extra parkeerbelasting betalen die dat nu niet betalen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, er zijn tienduizenden huishoudens die hun auto überhaupt niet kwijt kunnen omdat de wijk overspoeld wordt door wijkvreemd verkeer en die mensen gaan wij helpen.

De heer **MOTI** (pvda). Dus u gaat wel... voorzitter, mijn laatste vraag dan...

De **VOORZITTER**. De heer Moti, ja.

De heer **MOTI** (pvda). Gaat u wel, voordat u het gaat invoeren, altijd eerst de parkeerdrukmeting doen? En als de parkeerdrukmeting uitwijst dat mensen wel hun auto kunnen parkeren, gaat u binnen de ring dan geen betaald parkeren invoeren? Is dat uw antwoord? Want dat lees ik niet in het coalitieakkoord, wat u nu zegt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee, het zijn ook leuke woorden die u mij in de mond probeert te leggen door de heer Moti. Maar het is heel simpel. Waar het vorige college blind voor geweest is, is het waterbedeffect. Als je in wijk A betaald parkeren gaat invoeren, gaat al dat wijkvreemde verkeer zich verplaatsen naar wijk B. Staat het in wijk B, gaan we daar betaald parkeren invoeren, dan gaat het naar wijk C. Als we uw lijn volgen, bent u alleen maar problemen vooruit aan het schuiven en wij lossen ze tenminste op.

De **VOORZITTER**. Het zou uw laatste vraag zijn.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, mag ik nog één keer de vraag stellen?

De **VOORZITTER**. Ja.

De heer **MOTI** (pvda). Gaat deze coalitie, gaat dit college altijd eerst de parkeerdrukmeting uitvoeren en pas als de parkeerdrukmeting uitwijst dat mensen inderdaad hun auto niet kwijt kunnen voor hun deur, dan pas betaald parkeren invoeren of gaat u het sowieso doen? Een heel simpele vraag, ja of nee?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, hoe dat exact in detail uitgevoerd zal worden dat zal nog moeten blijken. Maar de intentie is inderdaad zoals in het coalitieakkoord staat om binnen de ring betaald parkeren in te voeren.

De heer **MOTI** (pvda). Excuus, dan concludeer ik voorzitter, dat hoe dan ook het gaat worden ingevoerd. De bedragen zijn al ingeboekt. U gaat € 100 miljoen extra parkeerbelasting opleggen aan Rotterdammers om het coalitieakkoord sluitend te krijgen. Dat is gewoon hoe de feiten zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, een vraag aan de PvdA, want de PvdA was een van de partijen die juist de parkeerdruk heeft verhoogd, die in wijken die kwetsbaar waren, parkeertarieven heeft ingevoerd. Dit is een voorstel waarbij de sterkste schouders ook lasten dragen en dat betekent inderdaad breder uitvoeren. Dat betekent

vervolgens ook dat andere wijken daarin worden meegenomen. Het waterbedeffect moet je voorkomen. Dat kun je niet achteraf nog eens een keer gaan meten. Dat is gewoon vooruitdenken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb ook vraag aan de heer Moti voorzitter. Want is de heer Moti het met mij eens dat het verminderen van het aantal auto's in de stad niet alleen als doel heeft om de parkeerdruk te verminderen, maar dat dat ook andere positieve neveneffecten kan hebben?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). En begrijpt de heer Moti dan ook dat betaald parkeren er dus ook toe kan leiden dat er minder auto's zijn in de stad en dat het dus niet alleen te maken heeft met of er wel of niet lege plekken zijn aan parkeerplekken in de stad.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, wat ben ik blij met dit antwoord op deze vraag van mevrouw Maassen. Want hier wordt het dus heel duidelijk dat het dus niet meer gaat om de parkeerdruk, dat het niet meer gaat of mensen wel of niet als ze thuiskomen hun auto's nog kwijt kunnen. U geeft duidelijk aan: we gaan geen parkeerdrukmeting doen, want het gaat erom dat we gewoon zo min mogelijk auto's in de stad willen hebben. Prima, dat kan een beleid zijn, maar daarmee laat u wel los wat tot nu toe het beleid was, namelijk alleen betaald parkeren invoeren als de noodzaak er is vanwege de parkeerdruk.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). In het coalitieakkoord staat dat we een verkeerscirculatieplan gaan opstellen omdat verkeer als een integraal geheel moet worden bekeken. Dus ja, hoe de doorstroming in een stad plaatsvindt heeft effect op hoeveel auto's er in een stad zijn. Ja, hoeveel parkeerplekken er op straat zijn heeft effect op hoeveel auto's er in een stad zijn. Ja, wat de parkeertarieven zijn heeft effect op hoeveel auto's er in de stad zijn. En dus moet dat integraal worden bekeken.

De **VOORZITTER**. Volgens mij zijn de standpunten hier uitgewisseld. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, ik vond het een mooi pleidooi van mevrouw Maassen en het zou ook fijn zijn als u daar ook helder over communiceert, eerlijk over bent, wat die tarieven dan worden, want dat heeft u berekend, hoeveel minder mensen met de auto's naar de stad gaan als die parkeertarieven stijgen. U heeft daar melding van gemaakt en we zien dat ook graag gewoon door u eerlijk gecommuniceerd, vandaag nog. Dan de andere punten uit het coalitieakkoord. De meeste financiën gaan naar Veilig, tenminste naar repressieve veiligheidsmaatregelen. Vooruitlopend op de vaststelling van die extra middelen gaat wethouder Karremans al beginnen met de inzet van avond-BOA's. Misschien nu nog even als pilot, maar mogelijk wil hij daar ook al vooruitlopend weer algemene middelen aan uitgeven buiten zijn portefeuille om. En deze zelfde wethouder staat te popelen om € 1,2

miljoen alvast te gaan investeren in extra cameratoezicht. GroenLinks ziet ook daar liever andere inzet en zal de motie van de ChristenUnie steunen want dit draagt eerder bij, niet aan een veiligheidsgevoel maar aan een unheimisch gevoel en versterkt het gevoel van wantrouwen naar de eigen bewoners. Wij willen dat budget liever aan preventie besteden. De nieuwe coalitie had nog zo in een gesprek met Koolmees aangekondigd dat ze echt een andere start wilden maken. We zagen net blokkades op ontzettend belangrijke debatten over de RRKC. Ik zou ook graag vandaag weer willen zien hoe oprecht en eerlijk dat nu is. En dan heb ik het niet over losse plannetjes of hap-snapmoties waar dan misschien wel de handtekeningen van coalitiepartijen onder staan. Maar hoeveel ruimte is er nu werkelijk voor plannen vanuit de oppositie? Eerder zijn er vanuit GroenLinks, PvdA, Volt, Bij1 een drietal grote thema's aangedragen rondom eerlijke stad, duurzaamheid en toekomstgerichte stad, als een gezamenlijke koers van de stad. Hoe wilt u dat met ons gaan oppakken, want wij zien er echt mogelijkheden toe om daar samen en met breder draagvlak aan te werken. Hoe vrij zijn een aantal kwesties? Vorige keer zei de heer Simons dat hij juist veel had opengelaten. Ik zal dat nu aan mijnheer Van Drunen vragen, bijvoorbeeld rondom besluitvorming rondom Ketu Koti. Daar staat niets over in het coalitieakkoord, dus ik neem aan dat wij daar gewoon – zoals de stad ook vertegenwoordigd is – links, liberaal of tenminste veel liberaler, vrijzinniger over kunnen stemmen, zodat we werkelijk een raad aan zet kunnen krijgen. Voorzitter, ik heb één motie.

De **VOORZITTER**. Over het vorige wil mevrouw Maassen u nog een vraag stellen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik wil alleen even kort reageren. De raad aan zet, er is geen onbeperkt geld in deze stad. Dat wil ik heel even genoteerd hebben. Dus ja, er kunnen superveel sympathieke voorstellen zijn, maar we zijn nu eenmaal gebonden aan financieel vrij strakke kaders waar deze coalitie mee geconfronteerd is. Ik ben er heel trots op dat we uiteindelijk een ambitieus akkoord hebben kunnen neerzetten met ook daarbij zwarte cijfers. Maar ik kan u al voorspellen dat er heel veel mooie goede ideeën zullen zijn, waar gewoon helaas geen geld voor is, want we moeten nu eenmaal keuzes maken in deze stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, deze coalitie heeft zichzelf een klem opgelegd door een aantal keuzes buiten beschouwing te laten. Gewoon een eerlijke ozb, een heffing die gewoon ook de sterkere schouders wat bij laat dragen. Niet de afvalstoffenheffing compenseren uit de algemene middelen, waardoor je die eerlijker kunt inzetten. Dat zijn mogelijkheden om te zorgen dat er wel wat meer budget te besteden is en zeker ook aan plannen van de oppositie. Dus u heeft zelf die klem opgezet, het is een rechtse klem, dus het hoort bij een rechts geluid. Ik heb één motie die vraagt rondom de kostendekkendheid...

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, mevrouw Bokhove maakt het natuurlijk wel erg makkelijk door de honderden miljoenen die we eigenlijk zoeken in de begroting af te doen met enkele miljoenen van richting, waarvan zij zegt: daar had u het ook kunnen vinden. En overigens, die afvalstoffenheffing gaan we in de komende jaren gewoon wat mee laten lopen met de kostenstijging, maar dat gaan we niet in één keer doen. Want die Rotterdammer heeft het op dit moment al zwaar genoeg. Die heeft het al zwaar genoeg met de energiekosten die stijgen, et cetera. Die rekening gaan wij als het kan in ieder geval niet bij de Rotterdammer leggen want die Rotterdammer heeft het al zwaar genoeg.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, ik blijf toch maar even op dit punt richting de heer Lansink een vraag stellen. Want als u het zo erg vindt dat die Rotterdammer het zo zwaar heeft, waarom verhoogt u dan de parkeerbelasting met € 100 miljoen? Ik snap niet dat u beide verhalen hier kunt verdedigen.

De **VOORZITTER**. Volgens mij hebben we dat debat al gehad. We gaan dat nu niet heropenen. Dat mag u wel, wat mij betreft. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Omdat het merendeel van die inkomsten gewoon door bezoekers wordt betaald en niet door de mensen die een parkeervergunning hebben. Die rekensom kunt u zelf ook maken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein is ook gaan zitten. Mevrouw Bokhove, u was toe aan een motie hè?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, die dien ik bij dezen bij in. GroenLinks heeft nog twee moties en daarvoor wil ik mevrouw Morkoç en de heer Biljoen zelf de gelegenheid geven om die even kort toe te lichten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Toewerken naar kostendekkende afvalstoffenheffing

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 7.1 het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022 en de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- het uitgangspunt voor afvalstoffenheffing is dat deze kostendekkend is;
- het kostendekkendheidspercentage is gedaald van 91% in 2015, naar 89% in 2016 en voor 2017 verder terugvalt naar 86% en inmiddels op 83% is beland;
- het college voornemens is de kostendekkendheid te verhogen;
- er komende jaren een flinke hap uit de algemene middelen wordt onttrokken om de lasten van de afvalverwerking en het schoonhouden van de straten te dekken;

overwegende dat:

- de raad de mogelijkheid ontnomen wordt de nu aangesproken en benodigde algemene middelen op andere wijze in te zetten, bijvoorbeeld voor armoedebestrijding, schuldhulpverlening, verbeteren van kansen voor jongeren;
- de afgelopen jaren de hoeveelheid afval van Rotterdammers (per hoofd inwoner) flink gestegen zijn en deze kosten niet doorberekend zijn aan de Rotterdammers;
- het college op deze wijze het principe van de 'vervuiler'- betaalt ondermijnt - of/en het goed is dat bewoners meer inzicht krijgen in het belang van zelf zorgdragen voor het schoonhouden van hun omgeving en het minder produceren van afval;

verzoekt het college:

- een meerjarenplan op te stellen om (realistisch) toe te groeien naar kostendekkendheid van tenminste 95-98% van de afvalstoffenheffing;

- dit ruim voorafgaand aan de bespreking van de begroting 2023 aan de raad te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De tweede spreker van de zijde van GroenLinks, mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. Ik licht mijn motie graag even kort toe. Tijdens de vorige raadsvergadering hebben wij gevraagd of de gemeente een regeling kon treffen voor studenten die het moeilijk hebben. Die motie werd helaas ontraden, maar studenten hebben het nog steeds heel moeilijk. Studenten blijven achter met een hoge energierekening en weinig hulp. Het feit dat ze worden uitgesloten is zelfs juridisch onmogelijk. Studenten worden verwezen naar de bijzondere bijstand en we hopen echt dat ze via die weg voor nu zo goed mogelijk worden geholpen. En om te verzekeren dat er zo hard mogelijk wordt gezocht naar een manier om echt te helpen, dienen wij vandaag een motie in. Rotterdam is een van de grootste studentensteden en het rijk laat nog niet van zich horen, laat niet veel van zich zien voor studenten. We vragen het college om te praten, te verzoeken, te onderhandelen, te laten zien dat studenten net zo gewaardeerd worden als alle andere bewoners van de stad. Studenten worden constant uitgesloten van hulp en ik vraag met urgentie om dat te veranderen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u. U krijgt een vraag van mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de vraag aan mevrouw Morkoç is: hoe staat uw partij in de Tweede Kamer hier tegenover? Want ik zie inderdaad dat deze motie ondertekend wordt door meerdere partijen in de raad, maar in hoeverre staan die partijen tegenover datgene wat vandaag ook nog in de Kamer wordt behandeld, namelijk het verzoek om dat aan te passen? Hoe gaan die partijen in de Kamer stemmen daar waar dit voorstel daadwerkelijk moet worden bepaald en daadwerkelijk het verschil kan worden gemaakt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank, ik spreek hier namens GroenLinks Rotterdam en wat er in de Tweede Kamer gebeurt, gebeurt in de Tweede Kamer.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, uiteraard, maar de vraag is natuurlijk een lobby naar het rijk toe. En de vraag is dan aan mevrouw Morkoç maar ook aan de andere partijen die hebben ondertekend, hoe stelt uw partij in de Tweede Kamer en in het college, in de regering in die ronde zich op. Want dit is een vraag die wij niet in Rotterdam kunnen oplossen, maar die het rijk moet oplossen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank. Wij moeten dit allemaal oplossen. Het rijk, de gemeente, de partijen. Wij moeten er allemaal achter staan om studenten zo goed mogelijk te helpen en dat doen wij hier vandaag.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter, via u een vraag aan mevrouw Mohamed-Hoesein. Ik neem aan dat zij het met mij eens is als wij zeggen dat we als we in dit huis een uitspraak doen als volksvertegenwoordiging, dat wij vinden dat hier de studenten geholpen moeten worden, dat dat een extra druk legt op landelijke beslissingen in datzelfde kader en dat dat precies is wat we moeten doen als politieke partijen. Of probeert u met uw interruptie bij mevrouw Morkoç dat anders te beweren?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Nee voorzitter, wat ik probeer aan te geven is dat het niet alleen, dat het bij uitstek een onderwerp is dat bij de regering ligt. En dat op het moment dat deze partijen dit hier voorstellen met een lobby naar het rijk, dat er ook door deze partijen zelf kan worden gelobbyd bij de betreffende partijen zelf om daar in elk geval de moties te steunen waarin wordt opgeroepen om precies datzelfde wat GroenLinks betoogt met de motie en de andere ondertekenaars, te steunen. Dat is dan de oproep die ik doe aan de collega's die hier staan en dit aan deze raad voorleggen. Doe dat verzoek dan ook, steun die motie in de Tweede Kamer dan ook, zodat er daadwerkelijk iets kan veranderen en het niet alleen blijft bij een lobby vanuit de raad Rotterdam.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter dank. Ik ben het zeer eens met de oproep van mevrouw Mohamed-Hoesein en dan neem ik aan dat u daarmee ook eigenlijk zegt dat uw fractie gewoon erg voor deze motie is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw De Jong, u was gaan zitten zag ik. Ja. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank. Daar wil ik dan even op reageren. Natuurlijk gaan wij ook als GroenLinks steunen voor studenten, want wij zijn gewoon echt een studentenpartij.

De **VOORZITTER**. Mooi. Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Zonder energie kan je niet studeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van 'Eerste Herziening van de begroting 2022';

constaterende dat:

- Rotterdamse studenten hard geraakt worden door stijgende energiekosten. Uit onderzoek van de Rotterdamse studentenvakbond blijkt dat 42% van de ondervraagde studenten aangeeft door stijgende energiekosten in de financiële problemen te komen;
- Rotterdamse studenten vooralsnog uitgesloten zijn van de eenmalige energietoeslag van € 800,00;

overwegende dat:

- de uitsluiting van Rotterdamse studenten in de toekenning van de eenmalige energietoeslag volgens juristen onrechtmatig zou zijn;
- gemeenten mogen afwijken van het beleid van het rijk dat bepaalde groepen uitsluit van de eenmalige energietoeslag, zie Zwolle als voorbeeld;

- de financiële problemen van studenten veroorzaakt door de stijgende energiekosten een negatieve en onwenselijke impact kunnen hebben om de studieresultaten en de gezondheid van studenten en uitsluiting van de energiecompensatie daarmee tevens haaks staat op het preventie armoedebeleid dat de gemeente Rotterdam voert voor jongeren;
- de gemeenteraad zich eerder wegens tekorten uitsprak tegen het verruimen van de toeslagendoelgroep naar 130% van het wettelijk sociaal minimum;
- de filantropische stichting De Verre Bergen destijds een bedrag van € 15 miljoen ter beschikking heeft gesteld om zo Rotterdamse minima met een inkomen tot 140% van het wettelijk sociaal minimum alsnog te ondersteunen met een energietoeslag, afwijkend van de landelijke richtlijnen.

verzoekt het college:

- de financiële problemen onder studenten aan te kaarten bij het rijk en daarbij aan te dringen dat het rijk ook studenten in aanmerking laat komen voor de eenmalige energietoeslag en daarvoor op Rijksniveau extra middelen te reserveren of om eventueel een andere separate regeling te treffen om studenten naar redelijkheid tegemoet te komen;
- te onderzoeken welke andere mogelijkheden bestaan om Rotterdamse studenten die veel moeite ervaren met het omgaan met hun stijgende energierekening tijdelijk te ondersteunen;
- met andere gemeenten een duidelijk signaal af te geven aan de landelijke overheid over de onrechtmatige uitsluiting van studenten en het rijk op te roepen met voldoende financiële middelen te komen om iedereen die daar recht op heeft te kunnen ondersteunen;
- en hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, als u dadelijk... O, bij hetzelfde? Oké, sorry, ik wist niet dat er drie sprekers waren. Misschien handig als ik het even weet voortaan. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja voorzitter, vrij kunnen spelen als kind is een basisvoorwaarde om gezond op te kunnen groeien. Velen van u in de raad hebben zelf kinderen of kennen ouders of verzorgers met een of meerdere kinderen, of is net kind-af. Maar vanuit die praktijkervaringen kunt u het allemaal met mij eens zijn dat kinderen van nature altijd, overal willen spelen. En dat geldt ook voor kinderen met een beperking. Negen op de tien speeltuinen in Nederland zijn nog niet toegankelijk terwijl het extra belangrijk is voor kinderen met een beperking om zich spelend te kunnen ontwikkelen. Een inclusieve speeltuin creëert de omgeving die uitnodigt tot buiten spelen voor kinderen in de buurt, ook als zij een beperking hebben. En dankzij de wijziging van de regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies, waarmee extra rijksmiddelen beschikbaar worden gesteld aan de gemeente Rotterdam van € 177.165,34 kan nu extra aandacht worden gegeven aan het realiseren van meer inclusieve speeltuinen. Dat gezegd hebbende dien ik hierbij dus mijn allereerste motie in, 'Meer inclusieve speeltuinen'.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Meer inclusieve speeltuinen

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 7.1 het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022 en de brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat

- de Regeling Sportakkoord en leefstijlinterventies 2020-2022 op 14 juni 2022 is gewijzigd¹;
- de wijzigingen de toevoeging van een nieuwe activiteit, het toevoegen van een onderdeel aan de verantwoordingsinformatie en het ophogen van de maximale uitkeringsbedragen betreffen;
- er hierdoor extra middelen ad. € 177.165,34 beschikbaar is gesteld voor de gemeente Rotterdam;
- deze extra middelen niet zijn meegenomen bij de totstandkoming van het coalitieakkoord;
- er met de wijziging tevens extra aandacht wordt gevraagd voor het realiseren van de meer inclusieve speeltuinen;
- speeltuinen op de Rotterdamse zuidoever een impuls kunnen gebruiken;

overwegende dat

- spelen voor kinderen de essentie van het leven vormt en dagelijks vrij kunnen spelen een basisvoorwaarde is om gezond te kunnen op groeien;
- voor kinderen met een beperking het extra belangrijk is om zich spelend te kunnen ontwikkelen, zelfvertrouwen te krijgen en vriendschappen op te bouwen met leeftijdgenootjes in de buurt door van jongs af aan samen te spelen;
- de inclusieve speeltuin een omgeving creëert die uitnodigt tot buitenspelen voor kinderen uit de buurt, ook kinderen die een beperking hebben;
- Rotterdam aangesloten is bij het landelijk SamenSpeelAkkoord² en daarmee het belang van samen spelen door kinderen met en zonder een beperking onderschrijft;

verzoekt het college

- om de extra beschikbaar gestelde rijksmiddelen van € 177.165,34 in te zetten voor het verbeteren van de toegankelijkheid van minimaal drie speeltuinen in Rotterdam-Zuid voor een inclusieve speelcultuur voor iedereen zodat ook kinderen met een beperking fijn kunnen spelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen en R. Moti

¹ <https://zoek.officiëlebeelden.nl/stcrt-2022-16156.html>

² <https://jantjebeton.nl/projecten/samenspeelakkoord>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik check even bij GroenLinks of nu alle sprekers zijn geweest. Heel goed. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, we hebben het vandaag over de eerste herziening in samenhang met ook nog wat andere stukken die erbij staan. En een eerste herziening die meerjarig beleidsarm en saldoneutraal is. Er is een helder financieel beeld, maar helaas is dat niet altijd een heel rooskleurig beeld. Met name het weerstandsvermogen op de korte

termijn baart Leefbaar Rotterdam echt zorgen. Wij horen daarom graag van de wethouder of en ook met name op welke manier hij van plan is om te sturen op het verbeteren hiervan. Daarnaast zien wij dat de apparaatskosten 5% zijn toegenomen ten opzichte van de begroting. In de begeleidende brief lezen we dat dit eigenlijk in een tweetrapsstrategie wordt verwerkt. Eerst wordt de begroting verhoogd en de implicaties voor het gevolg dat volgt later. Maar dat lijkt ons eigenlijk een proces waar moeilijk op te sturen is als je in het college zou zitten. Kan de wethouder hier misschien wat meer over vertellen? Gaat hij bijvoorbeeld kijken naar een mechanisme om daar meer grip op te kunnen krijgen? Voorzitter, wat ons verder nog opvalt is de enorme hoeveelheid lobbybrieven die verstuurd zijn aan de onderhandelende partijen. Volgens mij bij elkaar een pagina of 400. Ik heb zelf niet aan de onderhandelingstafel gezeten, dus ik heb hier ook weinig zicht op, maar in hoeverre zijn deze lobbybrieven nu daadwerkelijk gebruikt bij de totstandkoming van het coalitieakkoord? Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ondanks de duidelijke toezegging van drie weken geleden van de heer Simons, inmiddels locoburgemeester, dat het nieuwe college nog met een kaderbrief zou komen om de gehele raad, dus ook de oppositiepartijen, in de gelegenheid te stellen om kaders mee te geven voor de komende begroting, ligt nu alleen een eerste herziening met technische wijzigingen voor. Zelfs de financiële wijzigingen van het lopende jaar, dus 2022, die de vier coalitiepartijen buiten deze raad met elkaar hebben afgesproken, worden nu niet voorgelegd aan de raad maar pas in november. Het college is van mening dat ondanks dat de raad deze wijzigingen dan pas behandelt, het budgetrecht van de raad niet wordt overtreden. Dat is onjuist voorzitter. De extra inkomsten vanuit het Gemeentefonds van meer dan € 100 miljoen komen binnen bij de algemene middelen en de extra uitgaven van dit nieuwe college zijn extra lasten in de programmavelden. Deze extra lasten worden helemaal niet gedekt vanuit ombuigingen of onderbestedingen, maar vanuit de algemene middelen. En hiermee hoort de raad eerst in te stemmen wil dit rechtmatig zijn. Van de beloofde open houding richting de raad merken we daarom dan ook nog maar weinig. Want ondanks vele verzoeken is dat verzoek om dat ordentelijk te bespreken, niet gehonoreerd. De afspraken van vier partijen die nooit aan deze raad zijn voorgelegd worden nu wel uitgevoerd zonder formele instemming van de gemeenteraad. Hiermee wordt ons democratisch instituut aangetast. Waarom vergaderen we dan nog als de besluitvorming niet hier in deze zaal plaatsvindt maar in de besloten kamer met een select gezelschap?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, mijnheer Moti maakt hier nu wel een beetje een poppenkast van, want qua procedure, qua werkwijze, zit er bijster weinig verschil in met hoe het vier jaar geleden ging. Het enige verschil is dat de PvdA nu niet in de coalitie zit. Blijkbaar is dat zo gevoelig dat de heer Moti allemaal indianenverhalen gaat ophangen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de heer Van Drunen heeft duidelijk zijn huiswerk niet gedaan, anders had hij wel gezien dat het vier jaar geleden heel anders ging. Ten eerste kende het coalitieakkoord van vier jaar geleden helemaal geen wijzigingen in het lopende jaar, 2018. Dus er hoefden ook geen wijzigingen voorgelegd te worden op dat moment. Ten tweede werd vier jaar geleden de coalitie en het college pas op de allerlaatste vergadering voor het reces, dus niet drie weken voor het reces, maar de allerlaatste vergadering voor het

reces, pas geïnstalleerd. Dus de eerste herziening was al geweest, dus wat u nu zegt klopt gewoon niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Neemt de heer Moti het nu het college en de coalitie kwalijk dat ze hun werk gewoon sneller gedaan hebben dan die brij aan partijen vier jaar geleden?

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik ben heel blij dat het college, de coalitie in staat is geweest om sneller een college te vormen. Hulde daarvoor. Maar als je dan sneller aan het werk gaat, ga dan daarna niet drie weken achteroverleunen maar doe je werk en leg hier gewoon de financiële wijzigingen voor zoals het ordentelijk hoort. Dat is nu niet gebeurd en daarmee wordt het budgetrecht van de raad aangetast. Voorzitter, diverse partijen hebben aangegeven graag op een constructieve manier mee te willen werken aan de koers van de stad. Is dit college nog steeds voornemens dat te doen, of blijven alle afspraken gewoon met maar vier partijen gemaakt worden? Ik heb hier geen motie over voorzitter, maar ik wil wel op dit punt en de opmerkingen die ik net gemaakt heb, hier graag een reactie van het college op. En ik hoop ook echt dat het college niet alleen op moties gaat antwoorden, maar ook echt op wat in het debat met elkaar is gewisseld. De PvdA zal in ieder geval vandaag wel enkele kaders meegeven aan het college voor de komende begroting, want we maken ons grote zorgen over de financiële situatie van vele Rotterdammers. De prijzen in de supermarkt, het tankstation, de energierekening schieten omhoog. En deze week hebben we kunnen zien dat het kabinet grote groepen die het moeilijk hebben in de kou laat staan. ICT-beperkingen is dan het antwoord. En wat doet ons college hieraan? Ook nog helemaal niets buiten € 100 miljoen extra parkeerbelasting ophalen, ook bij Rotterdammers. Laten wij vanuit Rotterdam alsjeblieft wel daden tonen. Onze Rotterdammers hebben het nodig. Een fatsoenlijk loon waarmee je je rekeningen kunt betalen, waarvan je kunt rondkomen, zou niet meer dan normaal moeten zijn. De plantsoenendienstmedewerkers die via hoveniersbedrijven werken om onze perken en parken te onderhouden. De schoonmakers die onze gemeentelijke gebouwen netjes onderhouden, beveiligers die de veiligheid van onze bezoekers maar ook van ons personeel garanderen. Allemaal worden ze ingehuurd en verdienen ze een veel te laag loon. In de verkiezingscampagne was dit al een thema en vele partijen hebben zich toen duidelijk uitgesproken, bijvoorbeeld op de bijeenkomst van 28 februari, hier op de trappen voor het stadhuis, waar diverse lijsttrekkers en raadsleden werden geïnterviewd. Een interviewer stelde toen de vraag: gaat u zorgen voor € 14,00? De lijsttrekker van Leefbaar Rotterdam, de heer Simons zei: voor Rotterdam zeker, daar gaan we ons hard voor maken en hebben we ons al eerder over uitgesproken. Landelijk gaan wij er niet over, maar wij gaan over de gemeente. En dat eerlijke verhaal willen we ook vertellen. Als de gemeente Rotterdam mensen inhuurt of bij aanbestedingen, zullen wij ons hard maken voor die € 14,00, aldus de heer Simons. Ook DENK tekende van harte het tienpuntenplan van de FNV, waar letterlijk staat en beloofd is: als de gemeente aanbestedingen doet, dan passen we € 14,00 toe als minimumloon. Voorzitter, voor duizenden Rotterdamse huishoudens zal dit een enorme koopkrachtverbetering opleveren en wij hoeven ons niet te verschuilen achter ICT-belemmeringen. Daarom dienen we de volgende motie in.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Is de heer Moti via u mijnheer de voorzitter, het eens dat aanbestedingen conform wetgeving moeten plaatsvinden?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). En is er ruimte binnen wetgeving om binnen die aanbesteding een loonoffer te vragen, bijvoorbeeld de € 14,00 die u noemt?

De heer **MOTI** (pvda). Ja.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Weet u dat zeker?

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik heb elf jaar bij een vakbond gewerkt, altijd aan de cao-tafels gezeten en ja, dat kan.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). In een proces van aanbesteding?

De heer **MOTI** (pvda). Je kunt minimumtarieven vaststellen, dat doen we overigens ook in de zorg.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik denk dat de accountant daar anders over denkt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dan de vraag aan de heer Lansink. Bent u bekend dat de gemeente bij haar aanbestedingen in de zorg de tarieven heeft vastgesteld?

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dat zijn volgens mij tarieven en geen minimumlonen.

De heer **MOTI** (pvda). Maar met die tarieven, voorzitter, dat is natuurlijk een kip-en-eiverhaal. Met die tarieven worden natuurlijk lonen betaald. En zo kun je dus ook garanderen dat mensen € 14,00 per uur betaald krijgen. Heel simpel. De gemeente Heerlen doet het. De gemeente Den Haag heeft deze week een soortgelijke motie ingediend. Het is nu tijd dat Rotterdam volgt.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Maar dan zegt u dus iets anders. U wilt via een aanbesteding het potentieel mogelijk maken dat de beloning van medewerkers wordt verhoogd, maar dat u het met mij eens bent dat die € 14,00 op tafel gooien, geen werkwijze is die binnen de aanbestedingsregels past.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dat ben ik niet eens met de heer Lansink. Je kunt eisen stellen in je aanbestedingsregels, in je tarieven en ook daarmee een minimale beloning eisen in je aanbestedingseisen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. 14 is de norm!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van de Eerste Herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- de lonen al langer structureel achterblijven op de economische groei;

overwegende dat:

- het huidige wettelijk minimumloon onvoldoende is om van rond te komen;
- sinds dit voorjaar de gemeente cao ook een minimumloon hanteert van € 14,00 per uur voor haar eigen werknemers;

is van mening dat:

- alle werkende Rotterdammers recht hebben op een fatsoenlijke beloning;

roept het college op om:

- bij aanbestedingen de eis te stellen dat werknemers minimaal € 14,00 per uur moeten verdienen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen, M.S.S. de Jong en L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, de financiële problemen uiteten zich ook steeds meer in problematische schulden bij vele Rotterdammers. Ook bij gezinnen met kinderen. Er is snel actie nodig en, nogmaals, we zijn blij met het extra armoedebudget van € 20 miljoen en wachten met spanning de beloofde hoofdlijnennotitie af die wethouder Yigit ons heeft toegezegd in september. Om het college alvast te voeden met ideeën en kaders hebben we alvast een motie opgesteld om niet alleen jongeren in schulden te helpen, maar ook bij gezinnen het perspectieffonds, het zogenaamde schuldenopkoopfonds, in te zetten. En om een schuldenstop te onderzoeken zoals in de gemeente Amsterdam ook al wordt toegepast.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Schuldenrust en perspectief voor alle Rotterdammers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van de Eerste Herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- Rotterdam in 2020 meer dan 50.000 inwoners kende met geregistreerde problematische schulden¹;
- problematische schulden vaak gepaard gaan met problemen op meerdere leefgebieden, zoals huisvesting en gezondheid²;
- de oorzaken en gevolgen van problematische schulden, en daarmee de samenhang met problemen op andere leefgebieden, vaak door elkaar lopen: problematische schulden zijn onderdeel van grotere maatschappelijke problematiek;

overwegende dat:

- de alsmaar stijgende kosten, zoals energie en inflatie, vragen om spoedige inspanning van de gemeente om te voorkomen dat meer Rotterdammers in uitzichtloze schuldenproblematiek terecht komen met alle gevolgen van dien;
- op veel plekken in het land de noodzaak voor schuldenrust wordt ingezien en er wordt geëxperimenteerd met verschillende instrumenten, zoals de Amsterdamse pauzeknop³;
- uit onderzoek blijkt dat hulpvragers met saneringskredieten een positievere ontwikkeling laten zien dan hulpvragers met schuldbemiddeling⁴;
- de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving pleit voor een nationale saneringsopgave waarbij gemeenten de schuldeisers afkopen, het restant van de schulden overnemen en met inwoners een betalingsregeling afspreken⁵;
- Rotterdam het Perspectieffonds voor jongeren heeft⁶;
- problematische schulden van een gezin kunnen leiden tot het verleggen van vorderingen van ouders naar kinderen zodra die meerderjarig zijn, of anderszins een continuering van financiële problematiek meebrengen, en dit de urgentie onderschrijft van een gezonde financiële gezinssituatie voor kinderen;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken of en hoe een schuldenstopknop naar Amsterdams voorbeeld, of een variant daarvan, ook in Rotterdam kan worden toegepast;
- te onderzoeken of en hoe het Perspectieffonds kan worden uitgebreid naar gezinnen met kinderen om ook voor deze gezinnen met schuldenproblematiek oplossingen en perspectief te bieden;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad in de hoofdlijnennotitie Armoede en schulden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, T.S.J. Coşkun, M.S.S. de Jong, L.S. Vlieger, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk en T. Kind

¹ <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Agenda/Document/f83ea663-2cd9-496f-855a-03ab5f408b78?documentId=64c87279-3c1d4f32-b42c-0181fa730da2&agendaltemId=79ae4cbd-eced-47fe-b231-55a514789e67>

² <https://www.nvvk.nl/library/download/urn:uuid:d914ff5b-1cea-46e8-b2d2-6ebfddadf01/20220420+onderzoeksrapport+meetbare+en+merkbare+waarde+van+financie%CC%881e+hulpverlening.pdf>

³ <https://www.parool.nl/amsterdam/gemeente-voert-pauzeknop-in-voor-amsterdammers-metschulden-b2e7a6f3/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%42E>

⁴ <https://www.nvvk.nl/library/download/urn:uuig:g914ff5b-1cea-46e8-b2d2-6ebfddadf01/20220420+onderzoeksrapport+meetbare+en+merkbare+waarde+van+financie%CC%881e+hulpverlening.pdf>

⁵ <https://www.ad.nl/geld/adyies-raad-voor-volksgezondheid-overheid-moet-schulden-burger-overnemen-aQQce@92>

⁶ <https://www.rotterdam.nl/werken-leren/perspectieffonds>

De motie is breed ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, volgend jaar is een speciaal jaar. 1 juli 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij definitief werd afgeschaft in ons koninkrijk. Vele partijen hebben al een pleidooi gehouden om voortaan van deze speciale dag een feestdag te maken. Het staat in menig verkiezingsprogramma, in dat van de PvdA, maar ook dat van D66 en DENK, landelijk weliswaar. En in navolging van de gemeente Amsterdam en Rotterdam zal waarschijnlijk het kabinet volgend jaar ook excuses maken voor de rol van Nederland in de

slavernij. Dat zou heel goed zijn. Laten we weer vooroplopen met het maken van Ketí Kotí tot een nationale feestdag, door als Rotterdam als eerste gemeente al onze medewerkers vrij te geven en in gesprek te gaan met het bedrijfsleven om dit voorbeeld te volgen. We rekenen hierin uiteraard ook op de steun van D66 en DENK, gezien hun uitslatingen in de media.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Erken Ketí Kotí als gemeentelijke feestdag

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van de Eerste Herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- Rotterdam op 30 juni een jaarlijkse herdenking heeft om stil te staan bij de afschaffing van de slavernij die wettelijk plaatsvond op 1 juli 1863 en de facto 1873;
- de herdenking van de slavernij en de viering van de vrijheid op 1 juli, ofwel Ketí Kotí, een bekende jaarlijkse gebeurtenis is maar nog geen officiële nationale feestdag is en daarom aan veel Nederlanders voorbijgaat;
- de slavernijgeschiedenis onlosmakelijk verbonden is aan de stad Rotterdam en de samenstelling van onze maatschappij vandaag de dag;

overwegende dat:

- het gezamenlijk vieren van belangrijke feestdagen cruciaal is voor het creëren van maatschappelijk bewustzijn van het belang van deze dagen;
- het erkennen van Ketí Kotí als feestdag bewustwording creëert voor het koloniale verleden van onze stad, en de vrijheden die wij nu kennen;

draagt het college op:

- om in Rotterdam het goede voorbeeld te geven en Ketí Kotí vanaf 2023 een gemeentelijke feestdag te laten zijn, waarop alle medewerkers van de gemeente Rotterdam vrij zijn;
- in gesprek te gaan met het Rotterdamse bedrijfsleven om dit voorbeeld te volgen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti, M.H. Biljoen, M.S.S. de Jong, S. van de Peppel, T.S.J. Coşkun en T. Kind

De motie is breed ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **MOTI** (pvda). En voorzitter, laat me alvast ingaan op het weerwoord: waar is de dekking? Want dat zal vast wel weer gebruikt worden, ik heb het net ook al een paar keer horen roepen. Voor deze motie is geen dekking nodig. Feestdagen vallen de ene keer op een werkdag en de andere keer op een weekenddag. Dat gebeurt met kerst, dat gebeurt met Bevrijdingsdag, dat gebeurt met Koningsdag. In de jaren dat het op een werkdag valt, ziet u ook niet in de begroting de loonkosten of iets anders stijgen. Of als het in een weekend valt, dalen ook niet de loonkosten. Dat wordt altijd in een bedrijf binnen de bedrijfsvoering opgelost. Dus deze feestdag kan ook gewoon zonder financiële dekking uitgevoerd worden. Voorzitter, tot slot, morgen organiseert...

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, nu bekruipt mij toch echt de vraag: waarom is dat dan niet eerder gebeurd mijnheer Moti, toen de PvdA in het college zat, als

daar niet eens dekking voor nodig was? Waarom is dit niet als een nationale feestdag geïntroduceerd of zijn er überhaupt gesprekken over gevoerd? Was dat niet belangrijk voor uw partij?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, zo kun je natuurlijk elk voorstel dat een partij doet van weerwoord voorzien: waarom is dat niet eerder gebeurd? Ja, dan kunnen we ons wel opheffen, als we alles al eerder gedaan hadden hebben wij hier niets meer te doen. Voorzitter, de samenleving verandert. Ik ben heel blij dat het college vorig jaar excuus heeft aangeboden en dit is de volgende stap daarin.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de heer Moti maakt het zich wel heel makkelijk door op die manier te antwoorden. Want als u het belangrijk genoeg vond, het geen geld kost, en u vindt nu in één keer met deze motie dat het per direct moet veranderen, dan snap ik het urgentiebesef in één keer niet. Want het valt niet te rijmen met het gebrek aan initiatief de afgelopen periode en al helemaal niet met het gebrek aan het voorstellen van deze zaken.

De **VOORZITTER**. U krijgt een tusseninterruptie van de heer Coşkun, mevrouw Mohamed-Hoesein.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, ik wil mevrouw Mohamed-Hoesein vragen, want ik krijg de indruk alsof zij tegen het instellen is van Ketı Kotı als nationale feestdag. Is DENK daar tegen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Nee.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, voorzitter, ik vind het gewoon een heel bijzondere redenering van de heer Moti. Hij zegt: als je medewerkers een vrije dag geeft en twee zevende deel van de jaren waarin die vrije dag in een weekend valt, als dat dan samenvalt met het weekend, sorry, ik zeg het misschien heel vaag, dan zie je dat niet in de begroting dus het kost geen geld. Maar vijf zevende deel van de momenten valt zo'n vrije dag gewoon doordeweeks, dus het klopt niet dat het geen geld kost. Dat er bedrijven zijn die vanwege financiële boekhoudingsredenen dit niet jaar in, jaar uit laten fluctueren in hun boekhouding, betekent niet dat het geen geld kost. Het betekent dat ze het prettig vinden om gekke wisselingen in hun boekhouding te voorkomen. Het klopt dus niet dat het toekennen van een extra vrije dag voor medewerkers geen geld kost.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen, u krijgt een vraag van mevrouw Verkoelen achter u. Dat ziet u niet, maar ze staat er wel.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nou, dat is niet alleen aan D66, maar ook aan DENK en overigens ook aan de PvdA. Ik kan me herinneren dat ik een motie heb ingediend de afgelopen periode. Dat heb ik weleens vaker gedaan, maar dit was een motie met betrekking tot het inruilen van Hemelvaartsdag voor 1 mei, de Dag van de Arbeid. En dat zou ik ook het liefst zien, ook in dit verhaal. Want dan hebben we dekking. Dan leveren we een vrije dag in

vanuit de christelijke vrije dagen en dan hebben we een mooie dag waar we met zijn allen kunnen zien. En ik zou voorstellen dat we er een wisseldag van maken. Elk jaar één dag, één keer 1 mei, één keer 1 juli voor Ketikoti, één keer voor 14 mei, het bombardement, één keer voor 5 mei. En dan wisselen we elk jaar zo die dag en dan pakken we alle dagen die we nodig hebben voor de feestdagen die we allemaal willen vieren en herdenkingen die we willen vieren. Dan hebben we ook dekking, want we pakken een andere feestdag terug.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik wil niet vooruitlopen op de bijdrage van mijn collega van DENK. Laat ik duidelijk zijn. D66 is groot voorstander van het maken van een nationale feestdag van Ketikoti. Ik zie dat ook als een taak van het rijk om dat te doen. Ik vind het ook belangrijk dat we als Rotterdam aangeven dat we die nationale feestdag willen instellen. Van de creatieve suggesties die mevrouw Verkoelen nu allemaal deelt, kan ik eigenlijk niet overzien wat dat voor betekenis heeft, dus ik kan daar niet op reageren, maar dat is in ieder geval het standpunt van D66.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, wat ben ik toch blij dat ik met deze coalitieleden in een coalitie zit in financieel barre tijden. Want het is de PvdA die zegt dat het allemaal niets kost en je het zo eventjes kunt doorvoeren. Wat dacht u van de diensten die gewoon moeten doordraaien tijdens zo'n extra vakantiedag? Waar we gewoon mensen moeten inhuren. De gemeente staat niet ineens stil op zo'n vrije dag. Er zullen ook een aantal zaken gewoon doorgevoerd moeten worden en dat moet allemaal betaald worden. Als u dan zegt: dat is nergens te zien in de begroting, dan ben ik in ieder geval blij dat deze coalitie de verantwoordelijkheid neemt over de financiële huishouding van de gemeente Rotterdam.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik wil gewoon eigenlijk even mijn verbazing uitspreken over twee verschillende zaken. Enerzijds de PvdA die er gewoon maar van uitgaat dat alles gratis is. Anderzijds over het standpunt van 50PLUS om eigenlijk voor te stellen: weet je wat, alle tradities en gebruiken die we hebben, alle feestdagen die er zijn, weet je wat, we gooien het gewoon op één grote hoop en zoek het verder maar uit. Shop er maar een beetje uit wat je wilt. Voor een partij die zegt op te komen voor de ouderen van Rotterdam, of de ouderen van Nederland, o nee, sorry, dat niet meer, is er – volgens mij zijn nu de laatste drie leden wel weggelopen, want dit kan gewoon niet. Om zo'n soort voorstel te doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Typisch Leefbaar Rotterdam, typisch de heer Van Drunen. Hij zit in de modus vier jaar lang om iedereen aan te vallen op wat zij niet goed doen en kijkt niet naar zichzelf. Nou, de kalender was misschien het eerste veranderingstraject mijnheer Van Drunen. Laten we eens een keer met elkaar out of the box serieus andere trajecten gaan volgen. En alles overboord gooien hoort u mij helemaal niet zeggen. Echt niet. We hebben er een hele hoop over. Een hele hoop.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein. Het gaat over? De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, heel kort voorzitter. Ik vind wat de heer Lansink doet, om, kijk, een kruideniersmentaliteit rondom zoiets belangrijks als Ketı Kotı en dan net te gaan doen alsof dat een paar centen kost. Ja, dat kost een paar centen, terwijl dit college wel de wethouder naar Kopenhagen stuurt om te gaan bedelen om alstublieft voor miljoenen de Tour de France naar Rotterdam te gaan halen. Moeten we daar dan uit gaan kiezen? Tour de France of Ketı Kotı?

De **VOORZITTER**. Was dat een retorische vraag of was die geadresseerd mijnheer Coşkun?

De heer **COŞKUN** (sp). Nee, dat was een vraag aan de heer Lansink, die er een kruideniersmentaliteit op na blijkt te houden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor, mijn betoog van zojuist gaat veel verder. Ik wil gewoon dat die Rotterdammer niet nog een dag extra voor gesloten deuren van de loketten van Rotterdam komt te staan. Dat vind ik ook van belang. De dienstverlening en de gemeente moet openstaan voor die Rotterdammer. Een extra vrije dag betekent gewoon kosten, maar ook de Rotterdammer die niet geserviced wordt. En daar maak ik een keuze in. Dat is niet alleen maar zoals u het doet: onder de streep moet het betaald worden. Dat gaat ook over de dienstverlening en de mate waarin wij die Rotterdammer kunnen serviceren, elke dag weer.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik sluit me toch wel aan bij wat mijnheer Coşkun zei. Als alles een kwestie van geld is, en nu is het ineens weer een vrije dag, dat de Rotterdammer eventueel voor een dichte deur staat. Ik denk dat als je met een goed verhaal naar de Rotterdammer komt, dat die echt wel begrijpt dat wij onze mede-Rotterdammers een feestdag willen geven. Ik zou eigenlijk tegen alle coalitiepartijen willen zeggen en met name tegen D66 en met name tegen DENK. De oproep die gewoon de burgemeester deed, en dat is een spreuk uit mijn hart, zo moet je ook politiek bedrijven: laat je hart eens een keer spreken. Laat je hart spreken, dat is mijn oproep aan D66 en DENK, om gewoon volgend jaar 1 juli 2023, dit als nationale feestdag geven. En al dat geblaas eromheen van jullie: stem gewoon voor de motie van de PvdA.

De **VOORZITTER**. De heer Moti. Mevrouw Maassen nog even, excuses. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, vorige week is de herdenking geweest van Ketı Kotı. Ik begrijp heel goed dat een nationale feestdag voor heel veel mensen in Nederland heel erg belangrijk is en dat excuses belangrijk zijn in de erkenning van dat wat er in het verleden is gebeurd. Maar het is niet zo dat het mij niet aan het hart gaat. En dat wil ik echt ten zeerste weerspreken.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik zeg niet dat het u niet aan het hart gaat. Je moet een politicus ook beoordelen op zijn stemgedrag en je kan allerlei mooie verhaaltjes houden. Nu is de dag, vandaag, om te stemmen voor deze motie van de PvdA. En daarvoor sluit ik me aan: laat je hart eens een keer spreken in plaats van altijd maar te kijken: o, de Rotterdammer staat eventueel voor een dichte deur. O, het kost wat centjes. Ik denk dat Ketı Kotı... Ik denk: doe het gewoon, doe het voor onze mede-Rotterdammers. Lees de drie

boeken verdorie die gepubliceerd zijn over het slavernijverleden van Rotterdam. Het is om je kapot te schamen wat het gemeentebestuur van Rotterdam heeft gedaan. Mevrouw Maassen, vandaag is de dag om uw hart te laten spreken en stem gewoon voor die motie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, geblaat, de fractie van DENK heeft vanaf de eerste dag dat wij hier in deze raad zitten dit op de agenda geplaatst. Dit komt vanuit ons hart, vanuit onze tenen. De personen die hier kei- en keihard elke commissie hebben verzocht om behandeling en die door het vorige college gewoon geweigerd zijn. Ik wil dat ook benoemd hebben dat er zelfs vergaderingen werden weggestemd over dit onderwerp om daarover te praten in deze raad. Dus om hier nu te zeggen: geblaat, dat vind ik toch wel heel erg straf. En wij staan ervoor, wij gaan keihard vechten dat dit gerealiseerd wordt, absoluut, maar wel met realisme, wel met: nu kan niet. Nu, op dit moment kan het niet. Ten eerste is het al 1 juli geweest. Komende 1 juli is heel simpelweg in het weekend. Wij kunnen daar geen vrije dag van maken. Dat is voor heel veel mensen al een vrije dag. De motie die wij voornemens zijn in te dienen waar collega Maassen ook aan refereerde, is dat er op heel korte termijn onderzoek naar wordt gedaan en dat het wordt uitgevoerd en opgepakt. Er moet een plan van aanpak zijn. En anders dan de PvdA die daar vier jaar lang niets heeft gedaan in een coalitie, doet DENK dat vanaf het eerste moment.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, als DENK zegt dat ze het vanaf het eerste moment gaan doen, dan reken ik op de steun. Dan hoeven we geen onderzoek te doen. Ik zou ook niet weten wat je moet onderzoeken om te bepalen dat iets een feestdag of een vrije dag moet worden. Als dat zo zou zijn, dan worden onderzoekers in dit land wel heel rijk. Die kunnen het gewoon doen. En inderdaad, iedereen heeft daar een voordeel, nadeel, hoe je het wilt zien. Volgend jaar valt het op een weekenddag. Prima, maar we kunnen nu het besluit nemen om er gewoon een gemeentelijke vrije dag van te maken. Voorzitter, ik ga naar de afronding, want morgen organiseert de Bosnische gemeenschap ook een belangrijke herdenking, ter nagedachtenis aan de gebeurtenissen in Srebrenica. En net als bij Dodenherdenking of bij Keti Koti is het de samenleving die dit organiseert voorzitter, met een steuntje in de rug van de overheid voor de kleine kosten. Zoals bijvoorbeeld de huur van een geluidsinstallatie of een tentje als het regent, zoals afgelopen keer bij Keti Koti. En wat ons betreft verdient de Bosnische gemeenschap ook dit steuntje in de rug als het gaat om de Srebrenica-herdenking. Het gaat om kleine bedragen, enkele honderden euro's, misschien een paar duizend euro. Meer is het niet. Maar het lijkt ons goed om dat hier vandaag te besluiten en daarom deze motie. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Opdat we Srebrenica niet vergeten

"De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van Eerste Herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- Nederland dit jaar voor de 27^e keer de slachtoffers van de massamoord in Srebrenica herdenkt op 11 juli;
- er sinds 3 jaar een Rotterdamse Srebrenica herdenking georganiseerd wordt;

overwegende dat:

- er in Nederland weinig aandacht is voor de nasleep van 'Srebrenica', terwijl het de grootste oorlogsmisdaad in Europa is sinds de Tweede Wereldoorlog¹;
- vooral jongeren weinig kennis hebben van genocide in Srebrenica, mede door het gebrek aan aandacht hiervoor in het geschiedenisonderwijs;
- dankzij de lokale Srebrenica herdenking, burgers en (Bosnische) maatschappelijke organisaties die actief zijn in de stad samenkomen om een zwarte bladzijde van de gedeelde Nederlands-Bosnische geschiedenis te herdenken en het gesprek hierover aan te gaan;
- de herdenking steeds professioneler wordt opgezet door de gemeenschap en groeit in het aantal aanwezigen en betrokkenen, waardoor de herdenking een partij overstijgend karakter krijgt;

verzoekt het college om:

- de lokale Srebrenica-herdenking vanaf 2023 op een gelijksoortige manier te faciliteren en ondersteunen als de stedelijke herdenkingen, zoals Dodenherdenking en afschaffing van de slavernij;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, T.S.J. Coşkun, L.S. Vlieger en M.S.S. de Jong

¹ <https://nos.nl/collectie/13844/artikel/2330875-te-weinig-aandacht-voor-genocide-srebrenica-in-geschiedenisonderwijs>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dank u wel voorzitter. Het is een beleidsarme, budgetneutrale eerste herziening van de begroting. Die hebben wij goed besproken in de commissie VB, tenminste de tijdelijke commissie Bestuur. Voorzitter, ik wens eigenlijk het college heel veel moed en sterkte om de komende maanden samen met het ambtelijk apparaat het coalitieakkoord te vertalen naar een begroting die past. Dat wordt denk ik een opgave, een opgave in financieel onzekere tijden. Er komen veel zaken op ons af als gemeente Rotterdam, maar ook denk ik gewoon als Nederland. Veel onzekerheden en die moeten allemaal ingepast worden. Dat gaat iets van ons vragen. Dat gaat ook van de organisatie iets vragen, namelijk dat we ons wendbaarder maken voor de crisis die op ons af gaat komen of waar we zelfs ook in heel veel gevallen al in zitten. En dat is ook eigenlijk de vraag die ik aan het college heb, misschien in algemene zin. Wat kunnen wij nu doen om daarin juist die wendbaarheid te vergroten? Want ik denk dat dat juist een van de kernstappen moet zijn waar het college de komende jaren op moet gaan inzetten. Dat is: hoe zorgen we ervoor dat ook als er tegenwind is, we die kunnen opvangen? Ik sluit me in die zin ook aan bij de woorden van Leefbaar Rotterdam. Kijkend naar de financiële situatie en ons weerstandsvermogen, dan hebben we wel wat te doen en dat is een lastige opgave. Ik zou daar de gemeenteraad toch nog een keertje op willen wijzen, mijn collega's op willen wijzen, dat het geen situatie is van weelde, maar dat het een situatie is van krapte. Dat betekent dat we wel moeten kijken naar doelmatigheid, wel moeten kijken naar: moet alles wat wij hier in dit huis verzinnen ook uitgevoerd worden? Maar zijn we ook niet eens op een punt beland dat zaken moeten stoppen, dat we ons terugtrekken als overheid, omdat we op dit moment echt moeten kiezen voor die zaken die voor de Rotterdammer het grootste verschil gaan maken. Ik ga graag met u allen dat debat richting de begroting aan, waar wij de keuzes gaan

maken. Wij hebben daar natuurlijk al een voorschot op genomen met ons coalitieakkoord, welke richtingen wij daar voor zien. Maar het worden woelige jaren en dat ga ik u nu al vertellen. En in die woelige jaren zullen we samen moeten kijken wat het beste is voor Rotterdam. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter, als ik de heer Lansink zo hoor, dan lijkt het wel alsof de derde wereldoorlog op uitbarsten staat, zo'n treurig verhaal is het. U heeft het de hele tijd over geld en dat je je als overheid terug moet trekken. Dan snap ik niet dat u € 18 miljoen wilt gaan steken in een private onderneming. Kunt u dat uitleggen? Dan doel ik natuurlijk op Diergaarde Blijdorp.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, er zijn keuzes gemaakt in het coalitieakkoord en dat betekent dat we goed kijken naar de financiële positie die we als gemeente hebben, maar we willen ook niet alle leuke dingen uit het leven slaan. Ik ken u als een kunstminnend iemand. Er staan daar prachtige panden in Blijdorp van historische waarde en er is gewoon geen geld bij Blijdorp om die te behouden voor deze stad en wij wel, want wij vinden die cultuurhistorie ook van belang. Ook die moeten wij beschermen. Die laten wij niet vervallen. Wij willen niet over tien, twintig jaar een Boijmans Van Beuningen-discussie hebben die wij ook hebben gehad omdat we niet de verantwoordelijkheid hebben genomen om een aantal gebouwen voor deze stad te redden. Dat kost geld en wij zijn bereid daarin te investeren.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Opmerkelijk dat een partij die altijd pleit dat de overheid zich zoveel mogelijk terug moet trekken, dan nu wel geld in een privaat project gaat steken. Ik bedoel, Boijmans was een gebouw van de gemeente. Blijdorp is een private organisatie. Ik vind het ook heel opvallend dat u een heel pleidooi houdt dat u geen geld heeft voor gewoon een essentieel onderdeel van de Rotterdamse geschiedenis, het slavernijverleden. U heeft er nog geen cent voor over om daaraan uit te geven, maar wel aan een gevangenis, een gevangenis uit de slavernijtijd zoals Diergaarde Blijdorp, wat het nog steeds is, waar nog steeds dieren gevangen zitten in kooien en daar gaat u dus kennelijk wel € 18 miljoen aan besteden. Ik zou een andere keuze hebben gemaakt en ik vind het teleurstellend van de VVD met heel haar verhaal van het terugtrekken van de overheid.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, de heer Van der Velden gaat er maar van uit dat het altijd maar 100% via de boeken van de gemeente Rotterdam gaat. We moeten het inboeken financieel, maar ik heb nog helemaal geen financieringsconstruct gezien, dus wellicht wordt dat wel een leasebackconstruct, of whatever, ik hoor het wel van het college. Er zijn dus nog voldoende middelen om dit wel te financieren, maar wat wij misschien financieel onder de streep beperkt voelen. Dat is het mooie van de rol die een gemeente kan spelen. Ik zie met vertrouwen tegemoet dat het college met een plan komt dat voor ons financieel haalbaar is en dat wij beperkt voelen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, dat de Partij voor de Dieren liever nog vandaag dan morgen Blijdorp wil sluiten, dat is natuurlijk algemeen bekend en dat is helemaal geen verrassing. En dat dan daardoor juist de € 18 miljoen voor de Rivièrahal als speerpunt wordt aangewezen om daar vragen bij te stellen, dat is natuurlijk ook helemaal geen verrassing. Maar laten we niet vergeten dat vele generaties Rotterdammers met heel veel plezier naar Blijdorp toegaan. Blijdorp is nu echt iets waarvan je zegt: als er iets is in Rotterdam waar iedereen, jong tot oud, noord tot zuid, links tot rechts, alle kanten, als er één plek is in Rotterdam waar je eigenlijk kan zeggen: hier is het één stad, dan is dat wel in Blijdorp. En daar mag best wel wat geld voor beschikbaar gesteld worden.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik denk dat het voor heel veel mensen een en al ellende is om naar Blijdorp te gaan. Ik denk dat bijvoorbeeld De Kuip veel meer één stad is, waar mensen zich van links tot rechts, van wit tot zwart thuis voelen dan in een diergaarde. U kent ook het standpunt van de Partij voor de Dieren met betrekking tot Blijdorp helemaal niet, want u zegt dat wij het willen sluiten. Ik heb al vaker pleidooien gehouden dat wij het willen omvormen tot een ecopark, dus wat dat betreft is daar geen sprake van.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan gaan we naar de volgende spreker. Dat is de heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, als Blijdorp voor heel de stad is, dan wil ik graag aan de heer Van Drunen vragen of hij weet hoe duur een kaartje is voor een kind van drie jaar oud om naar Blijdorp te gaan?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik weet niet uit mijn hoofd wat zo'n kaartje kost. Ik weet wel dat vele kinderen daar heel graag op schoolreisje naartoe gaan en dat er via de Rotterdampas ook heel mooie kortingen voor bestaan.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik zal even helpen. Het is € 20,00 en als je er met een gezin van een aantal kinderen en ouders naartoe gaat, dan kom je al snel boven de € 100,00 uit. Ja, dat botst in mijn, in onze optiek toch een beetje met een inclusieve stad en één stad, waar het coalitieakkoord voor staat.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, dan begrijp ik dus, als ik de woorden van de heer Kind begrijp, dat Volt eigenlijk nu de poorten openzet om meer geld aan Blijdorp beschikbaar te stellen zodat de tarieven van de kaartjes omlaag kunnen.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Dat heb ik niet gehoord voorzitter.

De **VOORZITTER**. U gaat zitten, maar volgens mijn lijstje bent u toe aan uw eerste termijn, tenzij de heer Van der Velden over het vorige nog een vraag heeft. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Alleen een toevoeging. Kijk, de heer Van Drunen zei dat het een plezier was voor elk kind van Rotterdam om met een schoolreisje naar Blijdorp te gaan. Nou, voor mij was het een traumatische ervaring om naar dieren... Ik weet nog wel, de berenkuil die er was, hoelang we er niet voor hebben moeten strijden tot die een keer gesloten werd. Er zijn ook zat kinderen, ga echt maar naar basisscholen, die een dierentuin een verschrikkelijk uitje vinden.

De **VOORZITTER**. Het zij gezegd. Mijnheer Kind, uw eerste termijn.

De heer **KIND** (volt). Nou, voor nu even voldoende over Blijdorp, want voor ons ligt de eerste herziening van de begroting 2022, die in de woorden van het college saldoneutraal en technisch van aard is. Beleidsmatige wijzigingen voortvloeiend uit het coalitieakkoord worden verwerkt in de tweede herziening 2022 en deze zal na het reces, ergens tussen september en november, voorgelegd worden aan de raad. Je zou zeggen, inpakken, twee weken gestrekt op Marbella, en dan zien we de stukken na het reces wel verschijnen, maar gelukkig is het college zo attent om de beoogde bijstellingen nu alvast met de raad te delen. En wat blijkt, na de post Overige bijstellingen, heeft het coalitieakkoord dit jaar een financiële consequentie van € 11,2 miljoen. € 11,2 miljoen, die voor Volt naar hoopvolle maatregelen gaan, zoals de menselijke maat, maar ook naar teleurstellende maatregelen, zoals extra cameratoezicht, waar ook de ChristenUnie het straks over zal hebben. Tegelijkertijd geeft het college aan nog niet precies te weten waar het geld gaat landen en hoe dit zich zal verhouden tot de planning-en-controlcyclus. De fractie van Volt hecht waarde aan een transparante financiële huishouding en heeft daarom de volgende vragen aan het college. Klopt het dat de € 11,2 miljoen pas kan worden uitgegeven nadat de tweede herziening is vastgesteld en wat zijn de gevolgen hiervan voor de uitvoering van deze maatregelen? Bijvoorbeeld als de vaststelling pas in november plaatsvindt en het geld begroot is voor 2022. In de integrale toezeggingsbrief wordt gesteld dat de raad budgetrecht heeft op het niveau van programma's en het college de bevoegdheid heeft om middelen te herverdelen binnen de vastgestelde doelen en programma's. Klopt het dat de € 11,2 miljoen grotendeels voortkomt uit de mutatie van het Gemeentefonds en daarmee algemene middelen? En zo ja, hoe verhoudt dit zich tot de constructie van herverdeling binnen die programma's en vastgestelde doelen? En dan de laatste vraag. In dezelfde brief geeft het college aan dat de organisatie vooruitlopend op besluitvorming kan anticiperen op het in gang zetten van het betreffende beleid. Ik vraag me af wat hiermee wordt bedoeld. Is het college bereid om een plan van aanpak op te stellen voor de verschillende posten met financiële consequenties, zoals meer sociale rechercheurs, ondersteuning van nieuwkomers, en de menselijke maat, ofwel heel tabel B in de collegebrief? Is het mogelijk om deze voor de bespreking van de tweede herziening met de raad te delen? Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, het is oorlog in Oekraïne, de inflatie loopt op en de energieprijzen rijzen de pan uit. We komen net uit de coronacrisis en we moeten als Nederland nu alweer een nieuwe economische uitdaging het hoofd bieden. Mensen kunnen hun energierekening niet meer betalen, en ik ben dan ook blij om te horen dat, met druk van ik neem aan ook onze wethouder, het rijk nog eens € 500,00 per persoon beschikbaar gaat stellen voor de meest kwetsbaren in Nederland en in Rotterdam. Voorzitter, we hebben het in deze raad al uitgebreid gehad over energiearmoede, maar ik zou graag nog een laatste keer van de wethouder willen horen hoe het nu zit met die studenten in de problemen. Klopt het dat zij wel een beroep kunnen doen op de individuele bijzondere bijstand? Voorzitter, dit klinkt als een heel negatief en pessimistisch verhaal, maar er zijn ook perspectieven die hoop geven. Perspectieven die ook in ons coalitieakkoord staan, waarvan ik vind dat ze te

weinig aandacht hebben gekregen. Ik wil dus heel graag aandacht vragen voor het RAP010-fonds. Er is een enorme krapte op de arbeidsmarkt. Krapte, dat wordt gezien als een economische verstoring, maar wat ook enorm veel kansen kan bieden aan al die mensen die graag willen werken en bij wie het heel lang niet is gelukt om een baan te vinden. Dat kan bijvoorbeeld omdat je langdurig ziek bent geweest, omdat je opleiding achterhaald is of omdat je net nieuw bent in Nederland. Die krappe arbeidsmarkt is voor die mensen een kans, maar wel een kans waarvan het ze niet altijd lukt om die in hun eentje aan te pakken. Daarom steken wij de handen uit de mouwen als Rotterdam en investeren we in kennis en vaardigheden met dat zogenoemde Rotterdamse Arbeidsmarkt Perspectieffonds. Het RAP010-fonds. We gaan 6.000 Rotterdammers begeleiden naar duurzaam werk, een ontzettend mooie ambitie wat mij betreft. Maar voorzitter, dan moeten we die kansen nu ook echt grijpen. Ik wil haast maken en ik wil ervoor zorgen dat er zo snel mogelijk zoveel mogelijk mensen aan het werk komen. Ik wil dus van de wethouder weten: zijn er al gesprekken gaande met die onderwijsinstellingen en werkgevers? Hoe gaan die gesprekken, wat wordt daar besproken en willen werkgevers bijvoorbeeld ook mee investeren en geld bijleggen in dat RAP010-fonds? En hebben we hier nu duidelijk wie hier een beroep op kunnen doen? Welke mensen kunnen hierop aanspraak maken en hoe zorgen we ervoor dat er een juiste match komt tussen de werkgever en de werknemer? Dus niet dat mensen die bij aanleg meer hebben met bèta-onderwerpen, in één keer bij een werkgever worden gezet met allerlei alfa-werkzaamheden. Het zijn een beetje ouderwetse termen, maar ik hoop dat wordt begrepen wat ik bedoel. We hebben natuurlijk ook gehoord dat het rijk ook met interesse kijkt naar dit Rotterdamse initiatief. Het zou mooi zijn als we deze Rotterdamse ambitie ook in Nederland kunnen uitrollen, dus zorgen we er ook voor dat... Nou, ik verwacht dat de goede resultaten die we gaan boeken met dit initiatief, ook aantoonbaar kunnen zijn zodat we wellicht ook ondersteuning krijgen, financieel vanuit het rijk voor dit fonds. Tot slot voorzitter, ik heb dit de vorige keer ook al gevraagd aan het college maar toen was niet iedereen aanwezig, dus ik maak graag van de gelegenheid gebruik om mijn vraag te herhalen. En dan een compliment aan de wethouder Simons, want ik heb gezien dat hij al op pad is geweest en in gesprek met Rotterdammers in deze stad. Maar ik zou heel graag van het college willen horen: hoe gaat u dit oppakken en heeft u al wat Rotterdammers in de stad gesproken? Daar wil ik het bij laten.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik kan het kort houden eigenlijk. Twee weken geleden hadden wij het debat over het coalitieakkoord. Daar hebben wij al aangegeven wat voor ons belangrijk is. Nu ligt dit voor. Er zit geen kaderbrief bij. Ik kan het daarom nu ook niet over financiën hebben wat ik jammer vind, dus ja, ik heb weinig te zeggen over dit agendapunt. Ik wil wel graag het woord geven aan mijn collega, mevrouw Van de Peppel, want die wil graag nog een motie indienen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja voorzitter, dank u wel. Een tijd geleden heb ik al benoemd dat we pleisters aan het plakken zijn met betrekking tot energiearmoede. We hebben alleen nog een open wond. Een wond die niet alleen wij constateren, maar meerdere partijen. Rotterdam draagt de studenten een warm hart toe, maar laat ze wel in de kou staan. Wij vinden dat ook zij tegemoetgekomen moeten worden. En hoe, ja, dat is een politieke keuze. En aangezien we de kadernota nog niet ontvangen hebben, kunnen we hier dan ook nog geen suggestie voor doen. En het klopt dat het rijk hiervoor verantwoordelijk is, maar dat ontslaat Rotterdam niet van de verantwoordelijkheid om voor studenten te zorgen. De Partij voor de Dieren wil wel al een andere suggestie inbrengen en dat is het volgende. We hebben

een AOW-tegoed, een jeugdtegoed en wij voegen hier graag het energietegoed aan toe. Dit voorstel willen wij u na het reces presenteren. En omdat wij de wond van de studenten niet willen laten etteren, bieden wij u de volgende motie aan, 'Een rechte rug voor onze studenten'. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Een rechte rug voor onze studenten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het debat over vaststelling van het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- Rotterdamse studenten hard geraakt worden door stijgende kosten en dat uit onderzoek van de Rotterdamse studentenvakbond blijkt dat liefst 42% van de ondervraagde studenten aangeeft door stijgende energiekosten in de financiële problemen te komen;
- Rotterdamse studenten vooralsnog uitgesloten zijn van de eenmalige energietoeslag van € 800,00;

voorts constaterende dat:

- het kabinet een tweede energietoeslag van € 500,00 overweegt, die door gemeenten aan sommige huishoudens wordt uitgekeerd;

overwegende dat:

- de uitsluiting van de (Rotterdamse) studenten in de toekenning van de eenmalige energietoeslag volgens juristen onrechtmatig zou zijn;
- Gemeenten af mogen wijken van het rijksbeleid dat bepaalde groepen uitsluit van energietoelagen;
- de financiële problemen van studenten door stijgende energielasten een negatieve en onwenselijke impact kunnen hebben op de studieresultaten en de gezondheid van studenten en uitsluiting van de energiecompensatie daarmee tevens haaks staat op het preventieve armoedebeleid dat de gemeente voert voor jongeren;

verzoekt het college:

- de financiële middelen vrij te maken om, zolang het rijk dit niet doet, te garanderen dat uitwonende studenten de energietoelagen ontvangen die het rijk als vorm van armoederegeling laat uitkeren aan huishoudens met een smalle beurs;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel en R.T.J. van der Velden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, de afgelopen periode is een bewogen tijd geweest. We komen uit een fase vol uitdagingen op ons pad, jong en oud, geconfronteerd met de coronacrisis. En we zijn er eigenlijk nog niet uit. We moeten nog steeds waakzaam blijven. Het college staat ook mede daardoor voor grote uitdagingen en belangrijke keuzes. Het huidige college heeft al veel goede voornemens, terug te lezen in het coalitieakkoord

'Eén stad', als u dat nog niet hebt doorgenomen. Maar deze voornemens moeten worden vertaald en ik wil daarmee beginnen met de wethouder Financiën een compliment te maken. Ga er maar aan staan, om binnen drie weken na de start van een college deze stukken aan de raad voor te leggen. Met alle bijlagen. Voorzitter, dit rapport heeft op veel punten geen inhoudelijke wijzigingen die grote financiële consequenties hebben. Wel technische wijzigingen. Maar ik kijk vooral uit naar de komende uitwerking van de plannen met wel een financiële onderbouwing. Voorzitter, op 30 juni en 1 juli hebben we rondom Ketikoti herdenkingen en vieringen gehad. Herdenking van de slachtoffers van een systeem van ontmenselijking en wreedheid, gebaseerd op financieel gewin. We hebben gevierd dat mensen weer een eigen naam konden krijgen en niet meer gebrandmerkt werden, niet meer vervoerd werden, zoals ik in het verleden in commissies heb benoemd, als pakketjes door bol.com. Voorzitter, Ketikoti is geen nationale feestdag in Nederland. Maar het herdenkt en viert wel onze gezamenlijke geschiedenis. En bij die gezamenlijke geschiedenis moeten we ook in gezamenlijkheid stilstaan. Voorzitter, wij zullen dan ook een motie indienen die het college verzoekt om een lobby te starten naar het rijk om Ketikoti te erkennen als een nationale feestdag. Dat hebben wij de afgelopen periode ook gedaan, dus ook dit nieuwe college krijgt van DENK de opdracht om daarmee aan de slag te gaan. Voorzitter, om deze bijzondere dag te herdenken en erbij stil te staan op een wijze die recht doet aan de impact ervan op onze gezamenlijke Nederlandse geschiedenis, is het wenselijk dat Ketikoti een vrije dag is voor Rotterdammers. Ook daar dienen wij een motie voor in. Maar voorzitter, we willen meer dan alleen de gemeente Rotterdam daarin als voorbeeld hebben. We willen dat er werkgevers in Rotterdam worden aangespoord daartoe. Dat er wordt geëvalueerd in hoeverre werkgevers in Rotterdam daarin begeleid kunnen worden, maar ook hoe zij daarin kunnen worden gefaciliteerd. Voorzitter, tot zover, dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende moties ingediend.

Motie 9. Gepast herdenken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 7.1. Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- op 1 juli 1863 Nederland de slavernij in Suriname en op de Nederlandse Antillen heeft afgeschaft;
- Ketikoti een jaarlijks terugkerende feest- en emancipatiedag is ter herdenking en viering van de afschaffing van de slavernij;
- in Rotterdam, elk jaar de herdenking en viering plaatsvindt van de afschaffing van de slavernij in 1863;
- in 2019 Tony's Chocolonely als een van de eerste werkgevers in Nederland haar werknemers op 1 juli een vrije dag gaf;
- omdat Nederland geen wettelijk verplichte vrije dagen kent, werkgevers en werknemers onderling afspreken, vaak in een cao of werknemers collectief vrij zijn op een bepaalde dag;

van mening dat:

- het wenselijk is dat zoveel mogelijk mensen jaarlijks stil kunnen staan bij deze bijzondere dag en deze kunnen herdenken en vieren;
- Rotterdam een voorbeeld kan worden en gelegenheid moet creëren om medewerkers vrij te geven op Ketikoti;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe te bewerkstelligen dat werkgevers in Rotterdam op 1 juli hun medewerkers vrij kunnen geven;
- te onderzoeken hoe te bewerkstelligen dat werknemers van de gemeente Rotterdam op 1 juli vrij zijn;
- hierover binnen uiterlijk zes maanden te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, A.J.A. Maassen, M.S.S. de Jong, T.J. Vonk, T. Kind, T.S.J. Coşkun en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 10. Erken Ketikoti als nationale feestdag in Nederland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van agendapunt 7.1. Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- Nederland op 1 juli 1863 de slavernij in Suriname en op de Nederlandse Antillen heeft afgeschaft;
- de herdenking en/of viering van de afschaffing van de slavernij op 1 juli 1863 weliswaar een bekende jaarlijkse gebeurtenis is, maar het geen nationale feestdag is en het in de huidige vorm aan veel Nederlanders voorbijgaat;
- deze belangrijke gebeurtenis ter herdenking en/of viering van de afschaffing van de slavernij Ketikoti wordt genoemd;

van mening dat:

- het in gezamenlijkheid vieren van belangrijke dagen essentieel is voor het creëren van een groter bewustzijn van het belang van die dagen;
- er enorm veel kracht uitgaat van de erkenning van nationale herdenkingsdag Ketikoti als een nationale feestdag en het een waardevolle bijdrage levert aan het creëren van een groter bewustzijn van een gezamenlijk verleden;
- erkenning van nationale herdenkingsdag Ketikoti als nationale feestdag een eerste stap kan zijn naar meer sociale cohesie waarin burgers in de Nederlandse samenleving meer verbondenheid ervaren en over en weer medeverantwoordelijkheid voelen voor het algemeen welzijn en nog te nemen stappen in de ontwikkeling;
- het tijd is om deze gebeurtenis in gezamenlijkheid te vieren als onderdeel van onze nationale geschiedenis;
- Rotterdam zich in het proces dat Nederland sinds 1863 tot nu doormaakt dient in te spannen voor het creëren van een groter bewustzijn van het belang van Ketikoti;

verzoekt het college:

- een lobby te starten richting het rijk om Ketikoti te erkennen als een nationale feestdag;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, A.J.A. Maassen, M.S.S. de Jong en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Even kijken, mijn collega is er natuurlijk niet, dus ik val voor haar in en dit gaat over de afgelopen motie, toch? Want ik heb natuurlijk ook mijn eigen motie hier nog staan.

De **VOORZITTER**. Het gaat nu om het algemene deel, agendapunt 7.1, onderwerpen met een regulier debat. Aan de orde is het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting van het lopende jaar en de brief van het college met betrekking tot verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting. Dus als u daar iets over wilt zeggen. Ik kan me voorstellen dat u vandaag niet zo goed voorbereid bent.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Nee, het is een beetje chaotisch geweest.

De **VOORZITTER**. Ja, omdat mevrouw Vlasblom zich pas vanochtend heeft ziekgemeld. Oké, alle begrip. Dan ga ik naar mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Dank u wel voorzitter. Net als de Partij voor de Dieren kan 50PLUS kort zijn op dit onderwerp. Waar we natuurlijk een echt debat hadden kunnen voeren als er een kaderbrief had gelegen, wordt dat nu een gemankeerd gesprek. 50PLUS heeft er alle begrip voor dat het nieuwe college in zo'n korte periode niet de financiële impact van een coalitieakkoord kan doorrekenen in de organisatie. Begrip, maar begrijpen doet 50PLUS het natuurlijk niet. Want hoe kun je een contract tekenen als je niet weet wat het financieel gaat kosten of gaat opleveren? Zakelijk gezien geen sterk punt, maar so be it. We kunnen geen ijzer met handen breken. In het najaar bij de eerste begroting gaan we het allemaal zien. Ik geef maar alvast een winstwaarschuwing af, dan moet de boekhouding wel echt op orde zijn, want lukt dat dan niet, dan gaat het hele coalitieakkoord wat 50PLUS betreft bij het afval. En zal 50PLUS blijven doorzagen over met name de afvalstoffenheffing en de kwijtscheldingen. Want daar kan ik echt werkelijk geen chocola van maken als ik de onderliggende documentatie zie. Maar daar komen we dan later op terug. Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, dank u wel. Ja, één pagina collegebrief en een tabelletje als bijlage. Kijk, dat het college de raad niet al te serieus neemt in zijn kader stellende rol dat is nog tot daaraan toe, maar dat de meeste raadsleden, ook coalitieleden, dat gewoon wel goed vinden, dat geeft toch wel te denken. Voor het stellen van kaders, ook de financiële kaders, is de raad, de gehele raad, aan zet. Het nieuwe college gaat aan de slag zonder dat er wijzigingen in de begroting 2022 zijn vastgesteld door de raad. Als ik de uitleg van de wethouder hierover in de veegbrief goed lees, zegt hij: zolang het binnen de programmabegroting blijft, kan het college zelf binnen budget en vastgestelde doelen middelen verschuiven. De wethouder zegt dus dat de voorgestelde intensiveringen dit jaar er niets verandert op het niveau van het programmabudget en de bijbehorende doelen. Kan de wethouder bevestigen dat deze lezing klopt? Het budgetrecht van de raad staat ook zwaar onder spanning bij het verdedigen van de post Eenmalige baten ten gevolge van de erfpachtconversie. De raad gaat over de verdeling van eenmalige baten en dat recht willen we ook zo houden. Er wordt niet in achterkamertjes € 500 miljoen verdeeld, maar de raad staat daarbuiten. Het is aan de raad om tot een verdeling te komen en op dat punt wil ik dan ook een motie indienen. De motie 'Kader voor conversie', waarin wij het college verzoeken om spelregels vast te stellen voor de verdeling van deze eenmalige baten en een bestedingsvoorstel te doen bij de begroting 2023, zodat de gehele raad daarover een besluit kan nemen.

Voorzitter, dit college heeft ook een aantal rechtse hobby's. Dan heb ik het natuurlijk over de afbouw van de opvang ongedocumenteerden, maar ook zeker over dat we de hele stad gaan volhangen met camera's. Om met dat laatste te beginnen, twee jaar geleden ongeveer was er een technische sessie in Groningen. Ik werd later door verontruste Groningers gebeld. Want daar werden cijfers gepresenteerd over hoeveel camera's er nu in de verschillende gemeenten hangen. In Groningen hangen er 15 gemeentelijke camera's, in Eindhoven 30, in Utrecht 85, in Den Haag 155, in Amsterdam 200, in Rotterdam 450. We zijn de camerakampioen van Nederland. Dan is het natuurlijk interessant om te vragen hoe het dan zit met de veiligheidsbeleving van deze mensen. De veiligheidsbeleving is het beste, u raadt het al, in Groningen. Vervolgens, iets minder veilig, in Eindhoven. Dan Utrecht, dan Den Haag, dan Amsterdam, en het meest onveilig is de ervaring in Rotterdam. Dus als er al een verband is tussen camera's en veiligheidsbeleving, dan is dat een omgekeerd evenredig verband.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, ik vraag me af of de heer Vonk er wel eens bij nagedacht heeft dat het misschien nog weleens veel erger zou kunnen zijn zonder dat die camera's er hangen? Want er worden hier nu heel wilde verbanden gelegd. We kunnen het ook hebben, als je zegt, ja goh, Groningen is een totaal andere stad. Daar heb je alleen wel weer het risico dat je door een boer van je sokken wordt gereden bij wijze van spreken. Ja, we kunnen hier allerlei zaken met elkaar in verband gaan brengen, maar het verband dat de heer Vonk legt dat meer camera's leiden tot minder veiligheidsgevoel, dat is wel heel makkelijk gezegd en dat is ook gewoon een hele rare.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, het lijkt nu wel of de heer Van Drunen echt nog heel veel moet leren als het gaat over interpretatie van cijfers en het leggen van verbanden. Ik heb het niet gehad over een causaal verband, een oorzakelijk verband. Ik heb het woord niet genoemd. Ik heb alleen gezegd: er is een verband. Dat is wat anders. En inderdaad, Rotterdam is een andere stad dan Groningen. Het is ook een andere stad dan Amsterdam, maar nergens, maar dan ook nergens hangen zoveel camera's als in Rotterdam en nergens voelen mensen zich zo onveilig als in Rotterdam. We kunnen dat bordje Welkom in Rotterdam dan ook gerust weghalen en het bordje ophangen: Even zwaaien naar de camera, want u wordt in de gaten gehouden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nou, ik durf ook te beargumenteren dat nergens in Nederland er zoveel vraag naar camera's is. Want wij lopen nogal vaak door de wijken als VVD'ers, dat vinden we leuk, en dan bellen we bij mensen aan, dan vragen we: hoe gaat het hier? En hoe vaak wij tijdens die bezoeken mensen moeten wijzen op het feit dat ze een camera kunnen aanvragen, bij elke wandeling die we hebben is het raak. Want mensen hebben gewoon behoefte aan die camera's, want ze vinden het een prachtige bijdrage aan hun gevoel van veiligheid. Dat is gewoon wat die Rotterdammer ook gewoon van ons vraagt. En het is een ultiem en prachtig middel om die veiligheidsbeleving te vergroten. En als die veiligheidsbeleving in Rotterdam zo laag is, wat mij betreft plussen we er nog wat meer camera's bij, want die dragen aan die veiligheidsbeleving in ieder geval een heel stukje bij in die straten waar wij op bezoek gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Wat ben ik blij dat de heer Lansink dit zegt. Ik herinner hem even aan het vorige debat dat we hadden over het coalitieakkoord. Toen zei de heer Lansink letterlijk: wij gaan niet alles betalen waar vraag naar is. Dat is links. Dat gaan wij niet meer doen. U zei het letterlijk. Nu gaat het over camera's, toen ging het over mededogen en over solidariteit. De woorden van de heer Van Drunen. Nu gaat het over repressie en over controle en dan vindt u het geen probleem. Zo inconsequent bent u. Wij gaan uit van het vertrouwen in de Rotterdammer en dat wil het college en de coalitie ook doen. Doe het dan. Maar als je het omgekeerde doet, dan ben je zelf niet geloofwaardig. En om die geloofwaardigheid terug te winnen voorzitter, wil ik, misschien tegen beter weten in, toch een motie indienen die vraagt om de voorgestelde middelen voor uitbreiding van camera's te vervangen en te gaan investeren in de wijken en echt werk te maken van de oorzaken voor onveiligheid, met de titel 'Big Brother is helping you'.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik deel niet de analyse van de heer Vonk dat cameratoezicht per definitie geen functie heeft en ook niet bijdraagt aan een gevoel van veiligheid. Ik zou hem er ook op willen wijzen dat het niet zo is dat wij gewoon ongelimiteerd de stad gaan volhangen met camera's. In het coalitieakkoord staat dat wij gaan evalueren of reeds geplaatste veiligheidscamera's nuttig en noodzakelijk zijn en dat we ook het subsidiariteitsbeginsel toepassen, oftewel, we gaan eerst de andere maatregelen treffen voordat we camera's ophangen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, dit college gaat € 8,2 miljoen extra investeren in het uitbreiden van cameratoezicht. Dat is wat wij lezen, dat is wat in het coalitieakkoord is gepresenteerd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Als andere middelen niet hetzelfde doel kunnen bereiken. Dat staat er ook.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ik constateer dat er € 8,2 miljoen nu al is weggezet voor uitbreiding van cameratoezicht. Maar laten we de deal maken en wat mij betreft notuleren we dan even stevig, dat als blijkt uit het onderzoek dat het inderdaad niet bijdraagt, dat we dan ter plekke die middelen gaan inzetten voor investeringen in de wijken en de oorzaken van de echte problemen. Dan staan we weer aan dezelfde kant.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 11. Kader voor conversie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de eerste herziening van de begroting 2022 en van de verwerking het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- het college in 2022 twee grote erfpachtconversies verwacht met een eenmalige opbrengst van ca € 500 miljoen;
- in het coalitieakkoord voorgesteld wordt om dit bedrag niet te storten in de Rotterdamse Investeringsmotor maar een deel van de opbrengst te besteden aan eenmalige extra financiële impulsen en het restant 'apart te zetten voor toekomstige cofinancieringsmogelijkheden en investeringen die niet leiden tot kapitaallasten';

overwegende dat:

- de gemeenteraad gaat over de besteding van middelen;
- een mooie meevaller vraagt om zorgvuldige besteding en selectie van doelen;

verzoekt het college:

- bij de tweede herziening 2022 een voorstel te doen volgens welke spelregels deze eenmalige opbrengst nu en in de toekomst ingezet kan worden;
- bij de begroting 2023 een voorstel te doen voor de besteding en reservering van de middelen conform de vastgestelde spelregels;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

Motie 12. Big Brother is helping you

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de eerste herziening van de begroting 2022 en van de verwerking het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- Rotterdam al jaren de stad is met veruit het meeste cameratoezicht;
- tegelijkertijd de veiligheidsbeleving nergens zo laag is als in Rotterdam;
- dit college voor ingewikkelde financiële uitdagingen staat en desalniettemin kiest voor extra geld voor uitbreiding van cameratoezicht, te beginnen met € 1,2 miljoen in 2022 en € 8,2 miljoen over de volledige coalitieperiode;
- dit college uit wil gaan van vertrouwen in de burger, niet vanuit wantrouwen;

overwegende dat:

- veiligheid wordt vergroot door de onderliggende sociale en maatschappelijke problemen aan te pakken;
- de veiligheidsbeleving niet stijgt door meer camera's;
- de intensivering op de aanpak van probleemwijken uit de vorige periode niet wordt voortgezet en dus veel ondersteuning van mensen in kwetsbare wijken en kwetsbare situaties gaat stoppen;
- een investering in probleemwijken uitgaat van vertrouwen in de mensen terwijl camera's uitgaan van wantrouwen in de burger door ze te zien als potentiële daders;

verzoekt het college:

- de voorgenomen intensivering op uitbreiding cameratoezicht aan te wenden voor het investeren in de mensen in wijken die nu laag scoren op de veiligheidsindex;
- deze omzetting te verwerken in het voorstel bij de tweede herziening 2022;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en J. Bokhove

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Een beetje in dezelfde lijn zien wij ook dat er in de vorige periode enorm is ingezet om huisjesmelkers aan te pakken, met een programma Goed huren en verhuren. Het budget daarvoor is verlaagd en wij willen graag de wethouder helpen. Dan kijken we weer even naar de rechtse hobby's en zien dan ook de uitbreiding van BOA's. dan denken wij: dat kan dus anders, dus dienen wij ook nog een motie in 'BOA's tegen huisjesmelkers', waarin we vragen dat we de middelen van BOA's in gaan zetten om de huisjesmelkers aan te pakken in het kader van Goed huren en verhuren.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 13. BOA's tegen huisjesmelkers

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de eerste herziening van de begroting 2022 en van de verwerking het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- huisjesmelkers woningzoekenden op enorme kosten jagen door hoge huren in rekening te brengen die ze wettelijke niet mogen hanteren;
- sommige Rotterdammers hierdoor onterecht een groot deel van hun inkomen kwijt zijn aan huisvesting;
- voor aanpak 'Goed huren en verhuren' het budget gehalveerd wordt van € 6 miljoen in 2023 naar € 3 miljoen per jaar in de daaropvolgende jaren;
- dit college voor ingewikkelde financiële uitdagingen staat en desalniettemin kiest voor enorm veel extra geld voor uitbreiding van inzet van BOA's: maar liefst € 34,5 miljoen voor de hele periode;
- dit college uit wil gaan van vertrouwen in de burger, niet vanuit wantrouwen;

overwegende dat:

- de intensivering op de aanpak 'Goed huren en verhuren' uit de vorige periode wordt afgebouwd;
- hierdoor minder geld beschikbaar komt voor verbetering van positie van huurders en huisjesmelkers minder kans hebben om aangepakt te worden;
- onlangs uit onderzoek van Rijnmond¹ bleek dat huisjesmelkers nagenoeg vrij spel hebben;
- er juist extra capaciteit nodig is om hier iets aan te doen;

verzoekt het college:

- om € 9 miljoen van de voorgenomen intensivering op uitbreiding van BOA's aan te wenden voor het verbeteren van de positie van huurders en het aanpakken van huisjesmelkers;
- deze omzetting te verwerken in het voorstel bij de tweede herziening 2022 en/of de begroting 2023;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

¹ <https://www.rijnmond.nl/nieuws/1510867/bizar-hoge-huren-voor-piepkleine-studios-voor-de-winst-van-de-huisjesmelker-en-de-kleine-belegger-rotterdam-grijpt-niet-in>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Ik noemde ook al even de afbouw van de LVV, de opvang van vreemdelingen. Daar hebben wij een heel debat over gevoerd en wat mij betreft gaan we dat hier niet overdoen. Maar er is nog één punt dat in dat debat bleef hangen. De wethouder zei namelijk: ik heb een advies gekregen om tot die afbouw te besluiten voordat de landelijke evaluatie al is gedaan. Daar vroegen wij naar. Er was geen rapport, maar er was een advies. Dus ik heb in ieder geval mijn best gedaan om al die stukken die wij hebben gekregen met al die adviezen door te spitten. Het publieke deel, het geheime deel. Wij konden het advies niet vinden. Maar mijn vraag aan de wethouder is of hij dat advies nog eens aan ons kan meegeven. Wat was nu precies dat advies op grond waarvan hij, vooruitlopend op de evaluatie, de LVV al ging halveren? Voorzitter, ten slotte, het is van belang dat wij een goed inzicht krijgen in de financiële veranderingen met dit coalitieakkoord. Eén punt ontbreekt tot nu toe nog volledig. Een nieuwe coalitie betekent ook het stoppen van de intensiveringen van de oude coalitie. Dat zijn dus eigenlijk per saldo bezuinigingen. Maar die bezuinigingen en de impact daarvan zien we nu niet terug en wij willen daar graag een beeld van hebben. Even een paar voorbeelden. Op ouderenzorg zat een intensivering van € 2 miljoen. Als je het Langer Thuis Akkoord meeteelt, dat was € 1,6 miljoen, dus samen € 3,6 miljoen. Dat valt weg. Wat zijn de gevolgen daarvan voor de ouderenzorg? Een ander voorbeeld. We hebben het gehad over de intensivering op Goed huren en verhuren. Daar zat ruim € 5 miljoen op van het vorige college. En nu zakt dat naar een veel lager niveau. Of nog een voorbeeld. De inzet van € 2,4 miljoen per jaar op Kwetsbare-wijk-aanpak. Die stopt. Als de financiering stopt, wat betekent dat dan voor het programma? Gaat er wat anders gebeuren, gaan er dingen niet gebeuren? Daarin willen wij inzicht. Kortom, ik heb er geen motie voor maar ik hoop dat we dat met een toezegging gewoon af kunnen doen, wij verzoeken het college om voor iedere stopzetting van intensivering uit de vorige periode de financiële en inhoudelijke gevolgen in beeld te brengen. Want op die manier krijgen we, weliswaar pas na de zomer, toch een beter inzicht in de gevolgen van dit nieuwe akkoord. En dan brengen we de raad, die min of meer aan de kant was gezet, toch weer aan zet. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ingehaald van de ochtend inderdaad. We hadden toch een motie en die wil ik toch nog even indienen. Het gaat over toegankelijke taal. Er werd ook gesproken in het coalitieakkoord dat Nederlands natuurlijk de voertaal zal zijn en bij hoge uitzondering Engels. De motie gaat zo: verzoekt het college te allen tijde als uitgangspunt te nemen een toegankelijke gemeente te willen zijn voor al haar inwoners; zoveel mogelijk gebruik te maken van alle voorhanden zijnde laagdrempelige eenvoudige hedendaagse (vertaald)middelen, beeld, audio, om goed en helder online en offline te communiceren in de meest gesproken talen in Rotterdam, en gaat over tot de orde van de dag. Dank u.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. U krijgt een vraag van de heer Lansink mevrouw De Jong, voordat u wegloopt.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee, toch nog eventjes aan de heer Vonk, die even wegloopt.

De **VOORZITTER**. Maar even checken of de heer Van Drunen ook hetzelfde heeft. Heeft u een vraag aan mevrouw De Jong?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, aan mevrouw De Jong inderdaad.

De **VOORZITTER**. Ja, doe die dan maar eerst even.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Mijn vraag aan mevrouw De Jong is in hoeveel talen u de communicatie van de gemeente dan zou willen aanbieden.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Wij zouden beginnen met de zes meest gesproken talen allereerst. Goede infrastructuur erop zetten, goede plannen maken hoe we dat verder kunnen uitbreiden. We begrijpen echt wel dat dat niet allemaal in één keer kan, maar wij zitten in Europa, vrij verkeer is mogelijk. Uiteindelijk zou het moeten gaan over wat effectief is voor communicatie met onze inwoners. Hoe bereiken we mensen die we nu niet kunnen bereiken? Taal is wel een van die dingen die daarbij een rol speelt. Het gaat hier ook gewoon over effectief werken in de gemeente voor al haar inwoners.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Maar in hoeveel talen wilt u dat de gemeente dan de zaken aanbiedt?

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ik zal het weer herhalen: zes.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). En dan een logische vervolgvraag: welke zes talen zijn dat dan?

Mevrouw **DE JONG** (bij1). De meest gesproken talen in Rotterdam.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Welke zes talen zijn dat dan?

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Mijn collega heeft dat allemaal netjes uitgezocht. Wij samen met z'n tweeën hebben een mooie verdeling, onder andere wat eronder zit zijn talen zoals Turks, Marokkaans, Pools. Over dat soort talen hebben we het. Als u een lijst wilt hebben van de talen kan ik die natuurlijk gewoon zo voor u opzoeken.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik ga graag op uw aanbod in want ik ben wel heel benieuwd welke zes talen het meest gesproken zijn in Rotterdam.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Dat kan ik zo voor u regelen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, wat we nu eigenlijk een beetje zien, is wat we misschien al wel twintig jaar aan het doen zijn. Zodra het gaat over toegankelijke dienstverlening en de menselijke maat en er wordt taal bij gehaald, is het gelijk: noem dan hoeveel talen dat zijn en alleen maar Nederlands, iedereen moet Nederlands kunnen spreken in Nederland. Waar de motie ook toe oproept is: ga nu eens kijken naar innovatie. En als er één vlak is op het gebied van artificial intelligence, machine learning, waar echt veel innovatie zit, dan is het

taal en vertalingen. Laten we er nu voor zorgen dat we dit niet de hele tijd zo rechtlijnig gaan benaderen, van Nederlands, Engels, papier, digitaal. Maar laten we het nu eens breder trekken en kijken: wat kunnen we doen? QR-codetjes direct als iets wordt uitgesproken. Cameraatje ervoor, het wordt gelijk in welke taal ook nodig is, uitgesproken of vertaald. Scannetje, hup, van een ingewikkeld beleidsdossier wordt het in één keer een beetje begrijpelijk Nederlands. Dat is volgens mij de weg die we op moeten gaan en waartoe ook wordt opgeroepen in deze motie. Dat gaat dus verder dan die zes talen waar u het nu over heeft.

De **VOORZITTER**. Misschien handig om de motie maar eens te lezen met elkaar. Mevrouw De Jong, dat was het? Oké.

Mevrouw De Jong heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14. Toegankelijke taal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van eerste herziening van de begroting 2022;

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord specifiek wordt benoemd dat de officiële communicatie van de gemeente in het Nederlands is, en belangrijke informatie in het Engels wordt aangeboden;
- de gemeente Rotterdam ongeveer 170 verschillende nationaliteiten heeft;
- er alleen wordt gecommuniceerd in andere talen wanneer de volksgezondheid, veiligheid of openbare orde dat vergen, en dat altijd van tijdelijke aard is;

overwegende dat:

- het coalitieakkoord de titel 'Eén stad' draagt en stelt dat iedereen die in Rotterdam woont erbij hoort met respect voor de verschillen;
- Rotterdam een minority majority stad is en wij als gemeente er alles aan moeten doen, alle mensen te allen tijde te blijven bereiken, zoals ook de eerste generatie ouderen migranten;
- een toegankelijke communicatie van de gemeente onverlet laat dat het fundamenteel is om de Nederlandse taal te kennen en te spreken;
- wij onderdeel van de EU zijn die 24 officiële talen kent en wier motto "verenigd in verscheidenheid" onderstreept dat de meertaligheid en het leren van talen een onmisbare bijdrage leveren aan het Europese project;

verzoekt het college:

- te allen tijde als uitgangspunt te nemen een toegankelijke gemeente te willen zijn voor al haar inwoners;
- zoveel mogelijk gebruik te maken alle voorhanden zijnde laagdrempelige eenvoudige hedendaagse (vertaal) middelen, beelden en audio om goed en helder online en offline te communiceren in de meeste gesproken talen in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.S.S. de Jong, S. Reitema, T. Kind en L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we terug naar de eerdere bijdrage. De heer Lansink had een vraag aan de heer Vonk.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, de heer Vonk loopt dan zo weg en zegt: de raad is een beetje aan de zijkant geschoven. Ik wil daar toch een weerwoord op geven want dat klopt natuurlijk niet. We staan nu voor de derde, het voelt bijna de vierde keer als ik de commissiebehandeling meetel, over het coalitieakkoord te spreken. We hebben volledige openbaarheid gegeven over het informatiedossier. U heeft de mogelijkheid in de tweede herziening met ons mee te praten over de begroting en de begroting komt er nog. Wat nu, aan de kant zetten? Ik vind het echt te makkelijk om dat eventjes zo in de slipstream te vertellen, om te kijken wat we ook anders hebben gedaan ten opzichte van jaren geleden, en dat moet u ook erkennen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ik houd het heel kort want ik heb weinig tijd. Maar één ding: ik heb mensen van buiten Rotterdam gevraagd: kijk daar nu eens even in mee, is het nu correct wat we met elkaar aan het doen zijn? Antwoord: nee.

De **VOORZITTER**. Goed. Mijnheer Coşkun, u heeft het woord in de eerste termijn.

De heer **COŞKUN** (sp). Dank u voorzitter. Het was zojuist een blamage voor de democratie toen we bij de start vandaag besloten dat we zo'n belangrijk onderwerp als de RRKC, dat veel gemoederen in de stad bezighoudt, straks even afraffelen. Laten we ons eigen reglement respecteren, zeg ik tegen u allen. De zich nu aftekenende dictatuur van deze nieuwe coalitie blokkeert het democratisch debat in deze raad. Daarmee wordt Rotterdam zichtbaar en voelbaar minder leefbaar en zeker minder democratisch. Want ook de kaderbrieven voorzitter, in het Reglement van Orde artikel 46 staat, de kaderbrief wordt in de regel voor het zomerreces behandeld. Voorzitter, ik moet constateren dat het college niet in staat is om een kaderbrief te produceren. We zijn zestien weken verder, dat is 112 dagen na de verkiezingen van 16 maart. De dame en de heren in vak B&W hebben al die tijd met elkaar en met de ambtenaren zitten bespreken en uitvogelen wat de financiële kaders voor 2023 en volgende jaren zullen worden. Waarom durft u ons dat niet te vertellen? Zijn de cijfers zo beroerd of zijn ze zo rooskleurig? Voorzitter, normaal is dat we voor het zomerreces te horen krijgen wat de financiële kaders ongeveer zijn. Ongeveer en echt niet tot elke cent achter de komma. De SP wil nu weten hoe het college de mee- en tegenvallers ongeveer denkt te gaan verwerken in de begroting voor 2023. Daar kunnen wij dan hier onze wensen naast leggen en verzoeken om hier of daar een onsje meer of minder te doen. Dat budgetrecht wordt ons nu ontnomen en dat is slecht voorzitter. Meer wil ik er eigenlijk niet over zeggen.

De **VOORZITTER**. Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dank. Ik kies ervoor, omdat we eigenlijk de cijfers hier niet hebben liggen, zoals al veel partijen hebben gezegd, om me dan toch maar te richten op de mogelijke bezuinigingen. Ik heb me dus vooral op dat lijstje gefocust en zoals ik eerder al zei, het CDA wil zich in constructieve oppositie tonen. Daarom ga ik u proberen uit te dagen om alvast een beetje mee te bewegen onze kant op. Want voorzitter, een samenleving bestaat niet bij gratie van de overheid of de markt, maar bij de gratie van gemeenschappen van mensen met elkaar. Mensen ondernemen samen, recreëren, leren en zorgen. Maar die notie, dat besef staat ten enenmale nergens in het coalitieakkoord, laat staan in de keuzes die op financieel gebied gemaakt zouden kunnen

worden. Ik ga voorzitter, op vier manieren langs die menselijke manier van een samenleving vormen. En dan beginnen we met de ouderen. Het programma Ouder en wijzer wordt nergens genoemd en dat, terwijl mevrouw Verkoelen na het indienen van 143 moties daarover, zelfs heel tevreden was met dat programma. Sterker nog, we moeten toekomstige bezuinigingen vrezen als we de keuzelijst zien. Huisbezoeken 75+, vrijwilligersondersteuning en mantelzorgers, sportdeelname van ouderen. Het staat allemaal op de helling. Mijn vraag aan het college is dus ook: mogen wij van u verwachten dat het masterplan Ouder en wijzer met kracht voortgezet wordt? Voorzitter, dan de jongeren. Ook de jeugd komt er bekaaid vanaf. Middelen voor onderwijsbeleid zullen fors worden afgebouwd. En dat tegen de achtergrond van een groei aan thuiszitters, een enorm lerarentekort en achterstanden door corona. Ook hier moeten we vrezen voor meer. Bezuinigingen op de aansluiting van de onderwijs- en jeugdhulp bijvoorbeeld. Bezuinigingen op de maatwerkdienstverlening 18- en zo kan ik nog wel even doorgaan. Wij sluiten onze ogen niet voor het feit dat middelen voor bijvoorbeeld jeugdhulp met name landelijk achterblijven. Dat weten we. Maar je zou in deze stad dan hopen en verwachten dat het stadsbestuur hier een extra stap zet. Dat zien we helaas niet. Zo'n lobbybrief van Het vergeten kind leest dan extra wrang. Mijn vraag aan het college is dan ook: kan het college aangeven hoe het deze hartenkreet van Het vergeten kind heeft gewogen aan de onderhandelingstafel? Ik wil ook op het gebied van jongeren een concrete motie indienen. Zoals u ook al twee weken geleden merkte, hebben mevrouw Morkoç en ik goed samengewerkt op het thema van de compensatie van studenten voor de enorme stijging van de energieprijzen. Wij hebben minister Schouten in de Kamer horen zeggen dat studenten een beroep kunnen doen op de individuele bijzondere bijstand, wanneer ze door de gestegen energiekosten in de financiële problemen komen. Daarom dienen wij dan ook samen met GroenLinks deze motie in, 'Sta studenten bij via de bijzondere bijstand'.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 15. Sta studenten bij via de bijzondere bijstand

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van 'Eerste herziening van de begroting 2022';

constaterende dat:

- Rotterdamse studenten hard geraakt worden door stijgende energiekosten. Uit onderzoek van de Rotterdamse studentenvakbond blijkt dat 42% van de ondervraagde studenten aangeeft door stijgende energiekosten in de financiële problemen te komen;
- Rotterdamse studenten voornamelijk uitgesloten zijn van de eenmalige energietoeslag van € 800,00;

overwegende dat:

- minister Schouten heeft aangegeven dat studenten een beroep kunnen doen op de individuele bijzondere bijstand wanneer zij door de gestegen energiekosten in de financiële problemen komen;

verzoekt het college:

- de regeling met betrekking tot de individuele bijzondere bijstand zo snel en goed mogelijk te communiceren naar Rotterdamse studenten;
- in kaart te brengen aan welke criteria wordt getoetst voor het toekennen van de individuele bijzondere bijstand aan studenten en daarbij expliciet onderscheid te maken tussen criteria die afkomstig zijn vanuit landelijke wetgeving en criteria die onder de beleidsvrijheid van de gemeente vallen;

- te borgen dat er binnen de beoordelingsvrijheid van de gemeente geen extra voorwaarden gelden voor studenten om in aanmerking te komen voor bijzondere bijstand;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik hoor allemaal mooie ideeën van het CDA voorbijkomen die ook heel logisch lijken te klinken. Alleen, daar volgt natuurlijk ook wel een heel logische tegenvraag op: waar moet dat allemaal van betaald gaan worden? Ik hoor alleen maar plannen: hier moet geld aan worden uitgegeven, hier mogen we niet bezuinigen, we mogen dit niet, we mogen dat niet. Wat mogen we wel? Waar moet het geld vandaan komen om dat allemaal te betalen?

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, volgens mij is mijn taak als volksvertegenwoordiger absoluut niet om hier bij een idee meteen ook het prijskaartje en de dekking te noemen. Dat kan usance zijn in dit huis, ik heb me daar overigens de afgelopen vier jaar ook regelmatig aan gestoord. Ik sta hier omdat ik volksvertegenwoordiger ben en met een bepaald kompas naar deze stad kijk en ik zeg dus tegen u: ik ben constructieve oppositie, ik zeg: ik haal een aantal dingen uit dat coalitieakkoord en ik zoek naar een aantal getallen. Ik zie een aantal risico's en ik geef u vooral meteen al mee: bezuinig daar alstublieft niet op. Dat is het enige wat ik doe.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Wat ik dan voor me zie voorzitter, dat is eigenlijk een beeld van: het komt richting december aan. De speelgoedkrant ploft op de mat en er gaat een kind een verlanglijstje maken. En die zet er allemaal dingen op die die wil, die die wil, die die wil, die die wil. Ik wil dit, ik wil dit, ik wil dit, ik wil dit. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja precies, maar vervolgens ervan uitgaat dat ook alles maar kan. Dat alles maar ingewilligd kan worden. Maar zo werkt het niet en dat is mijn boodschap aan het CDA.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, mag ik daarop reageren?

De **VOORZITTER**. Dat mag. Ik hoorde geen vraag, maar u mag reageren.

De heer **SEGRS-HOOGENDOORN** (cda). Ja heel graag, want hier horen we van mijnheer Van Drunen exact wat wij de komende vier jaar mogen verwachten. De coalitie met 25 zetels heeft het dichtgelegd. U heeft al die verstandige keuzes al gemaakt. En wat ik hier als volksvertegenwoordiger ook zeg, welke punten ik ook aanraak, aan welke knoppen ik ook probeer te draaien, u zult mij iedere keer het weerwoord geven: mijnheer Segers, als u geen dekking heeft dan bent u hier een verlanglijstje aan het oproepen. Ik zou de heer Van Drunen willen uitnodigen om de door mij uitgestoken hand, namelijk constructieve oppositie,

aan te nemen en mij niet aan te vallen op het feit dat ik gewoon met ideeën kom. En dan moet u mij niet wegzetten als een jengelend kind met een verlanglijstje waar geen geld voor is.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Die uitgestoken hand pak ik graag aan, want ik ben ook gewoon heel graag heel constructief bezig. Alleen, en het gaat er ook niet om, de hele suggestie die door de Segers-Hoogendoorn gewekt wordt van: weet je, voor de komende vier jaar zit alles dicht getimmerd. Helemaal niet, er zijn bepaalde keuzes gemaakt op grond van wat er financieel mogelijk is op dit moment. Maar als de heer Segers-Hoogendoorn met een idee komt of met een suggestie die nog veel beter is dan een van de keuzes die wij gemaakt hebben, dan luister ik daar heel graag naar.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, dan was het mooi geweest als de heer Van Drunen met zijn coalitiepartners ons die gegevens ook hadden gegeven. Dan hadden wij goed kunnen zien hoe die keuzes zaten, maar dat weten we nu niet. Dus deze interruptie vond ik niet heel constructief voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, dan ga ik, uitgestoken hand, constructief, proberen vorm te laten geven. Want voorzitter, een vraag aan de heer Segers. Gaat uw partij in de regering, in de Tweede Kamer wel akkoord met een oplossing voor de studenten of moeten we daarvoor de budgetten die wij hier in Rotterdam hebben voor uitzonderlijke situaties voor toeslagen, voor uitzonderlijke situaties in de bijzondere bijstand, nog eens een keer aanwenden voor deze groep?

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, gezien mijn spreektijd verwijs ik voor het antwoord op deze vraag naar mijn eerdere reactie in de interruptie die we net hadden bij het betoog van mevrouw Morkoç.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, daar is geen uitspraak op gekomen. Daar is geen ja of nee op gekomen, dus ik ben wel benieuwd naar het antwoord. Het kan heel kort, simpel ja of nee.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik doe dat heel kort. Ik heb gezegd dat ik hier zeg wat ik hier vind en dat ik mijn Kamerleden in Den Haag niet aan een touwtje heb.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dan wil ik wel concluderen dat het inderdaad iets is wat CDA Rotterdam belangrijk vindt, maar niet het CDA in zijn algemeenheid, om daar daadwerkelijk mee aan de slag te gaan.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik constateer dat mevrouw Mohamed-Hoesein iets te snel haar conclusies trekt. Voorzitter, ik ga door met mijn betoog. Ik wil graag de wethouder verantwoordelijk voor het dossier rondom die energiearmoede en met name de compensatie voor studenten vragen of hij wil toezeggen aan mij dat als er partijen in de stad zijn die een helpende hand uitsteken met middelen mogelijkerwijs hiervoor, en ik snap dat we dat ook niet al te hard in een motie moeten zetten want dat we dan onze lobby richting het rijk ook verliezen, maar ik wil hem wel vragen mij toe te zeggen dat als partijen in de stad de hand reiken, dat de wethouder die hand zal aannemen. Dan ga ik door voorzitter naar verenigingen. Het verenigingsleven, dat heb ik eerder al gezegd, daar lijkt deze coalitie een blinde vlek voor te hebben, terwijl dat het cement van de samenleving is. Het woord vereniging komt alleen voor in de context van sportverenigingen. Waar zijn bijvoorbeeld de studentenverenigingen? En zo kan ik nog wel even doorgaan. Ik noemde eerder al de subsidieregelingen voor sportdeelname van kwetsbare doelgroepen en ook hier moeten we vrezen voor meer bezuinigingen. In de keuzelijst worden de middelen van bijvoorbeeld het Actieprogramma verenigingen fors afgebouwd. En bezuinigingen op de sportfondsen zet het voortbestaan van accommodaties en recreatieaccommodaties op de helling. Waar het CDA altijd voor heeft gevochten zien we nergens terug. De inzet van gemeenschappen en verenigingen als informeel netwerk in bijvoorbeeld de preventie en vroegsignalering. Daarom zijn mijn vragen aan het college dan ook de volgende: hoe waardeert u gemeenschappen en verenigingen als informeel partner van de gemeente en instellingen? Kunt u toezeggen dat er geïnvesteerd blijft worden in het Actieprogramma Verenigingen? Voorzitter, ten slotte, de ander. Wij tonen onze menselijkheid in de menselijkheid die we tonen jegens de ander. En deze coalitie laat duidelijk zien wie ze onder wij verstaan en wie onder de ander. En de menselijkheid valt op dat punt tegen. De heer Vonk zei het al, de Landelijke Voorziening Vreemdelingen wordt met de helft afgebouwd, en dat terwijl we hier juist het afgelopen jaar zoveel stappen in hadden gezet en sterker nog, ik zou willen doorpakken daarop en het bijvoorbeeld naar een volledige winteropvang zou moeten. Dus er zijn in plaats van minder stappen juist meer stappen nodig om Rotterdam menswaardig te houden. Waar zijn de coalitiepartijen als het gaat om de zorg voor ongedocumenteerden? Een zeer actueel thema. En het eerdergenoemde quotum op statushouders, ik zal er maar niet op terugkomen. Voorzitter, als de menselijkheid van deze coalitie afgemeten wordt aan de menselijkheid jegens de ander, wordt hier tot mijn grote verdriet een dikke onvoldoende gescoord. De coalitie zal het CDA bij iedere stap op die weg als tegenstander ontmoeten. Dank.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Voorzitter, dank. In de eerste herziening 2022 zien wij onvoldoende aanknopingspunten voor een goede inbreng. Daarom wachten wij graag op de tweede herziening en komen dan met een inbreng.

De **VOORZITTER**. Dank. Dan heb ik nu alle fracties gehad. Ik check nog even of er nog een nabrander was, of dat er eventueel nog een motie ingediend moet worden. Dat is niet het geval. Dan wilde ik u voorstellen om nu te gaan lunchen en straks aan te vangen met het college in de eerste termijn voor de beantwoording van alle gestelde vragen en advies over de moties. Dat zou ik graag om 13.30 uur willen doen, een uur na nu. Als u daar geen bezwaar tegen heeft, dan gun ik u een uur lunchtijd. Is dat genoeg? Ja? Dan vangen we de vergadering graag stipt om 13.30 uur aan. Tot straks.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 7 juli 2022

Notulen van de raadsvergadering van 7 juli 2022 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb, met dien verstande dat het voorzitterschap van 14.34 tot 14.38 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college is tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer G.J.M. Vreugdenhil, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: de heer V.A.M. Lorijn

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en verzoek u uw plaatsen in te nemen. Aan de orde de beantwoording van de zijde van het college in de eerste termijn. De volgorde van de eerste drie sprekers zal zo zijn dat eerst de locoburgemeester de beantwoording zal doen voor vragen en eventuele moties die aan hem gericht zijn. Normaal gesproken zou ik de wethouder van Financiën als tweede het woord geven, maar ik had aangekondigd dat wethouder Struijvenberg vanmiddag om 15.00 uur in Capelle afscheid neemt, dus ik gun hem de mogelijkheid om als tweede spreker een enkele vraag te beantwoorden en daarna gaan we naar de wethouder van Financiën. We beginnen met wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (Ir) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Eerst wil ik namens het hele college zeggen dat wij blij zijn met de complimenten van de Partij voor de Dieren en 50PLUS voor het beschikbaar stellen van de stukken. We zijn blij dat dat in goede aarde is gevallen en dat u daar verder mee kunt.

Er is aan mij maar één vraag gesteld en dat was door mevrouw Maassen. Ik kijk nog even naar haar. U had nog één vraag aan mij gesteld, als ik het goed onthouden heb: 'Hoe gaat dit college het contact leggen met de Rotterdammer?' Daar heb ik twee antwoorden op. Ten eerste vind ik persoonlijk dat elke wethouder zelf daar verantwoording in moet nemen. Ik ben de afgelopen week geloof ik drie, vier, vijf keer op een laagdrempelige manier in de stad geweest en ben het gesprek aangegaan, niet alleen met ambtenaren en ondernemers, maar ook met gewone Rotterdammers. Daarnaast hebben wij als college afgesproken... En daar hebben wij vorige week vrijdag een start mee gemaakt. We zijn naar Pendrecht-Zuid gegaan en hebben daar met betrokken bewoners en wijkraadsleden gesproken. Maar we hebben zelfs ook nog een beetje gecanvast en gewoon aangebeld. We zoeken zelf ook nog naar de juiste vorm, maar we vinden het wel heel belangrijk om te doen en eigenlijk vind ik het ook heel erg leuk. Vaak als ik ergens ben, dan denk ik... Zoals vorige week vrijdag op het Heemraadsplein, waar je met ondernemers en met andere mensen praat en dan zie je allerlei oplossingen voor je. En daar krijg ik dan energie van. Dan kom ik gewoon echt blij thuis. Van lange vergaderingen word ik soms minder blij. Ik vind het ook een mooie

oplossing dat we veel de stad ingaan en ik denk dat mijn collega's het daar allemaal mee eens zijn. Dus dat is het antwoord op uw vraag.

De **VOORZITTER**. Als u korter vergadert dan is de heer Simons vaak in de wijk. Dat is eigenlijk de eindconclusie van zijn betoog. En als u hem blij ziet dan is hij in de wijk geweest. Wethouder Struijvenberg.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank u voorzitter. Ik heb een enkele vraag genoteerd van het CDA, van de heer Segers. Die vroeg of het masterplan 'Ouder en Wijzer' nu met kracht wordt voortgezet. Het masterplan zit in de welzijnsopdracht. Dus wat dat betreft denk ik: ja, in ieder geval financieel is dat daarin geborgd. Maar wel met uitzondering van het Langer Thuisakkoord. Dus daar kunnen we ongetwijfeld nog met elkaar verder over spreken. Maar dat was al wel het geval in de meerjarenraming van de Begroting 2022 die ik ook weer heb overgenomen gekregen. Dus dat voor wat betreft die ene vraag. Meer had ik niet genoteerd.

De **VOORZITTER**. Oké. Wethouder van Financiën.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ja, dank u burgemeester. Ik had geen enkele vraag. Sorry. Ik had wel een aantal vragen die zich een beetje laten clusteren in het budgetrecht. Een aantal vragen vallen onder die noemer als kapstok. Er is wat over de erfpacht gevraagd. Daar kom ik kort op terug. En er was een vraag over het weerstandsvermogen.

Ten aanzien van het budgetrecht. Ik merk dat er wat verwarring was omdat er in allerlei spreekbeurten werd gesproken over 'algemene middelen'. Algemene middelen is een van de dertien programma's op basis waarvan u het budgetrecht heeft. Ik geloof dat het er nu nog dertien zijn, ja, ik heb het goed want we gaan dadelijk naar achttien. Die dertien programma's zijn neergeslagen in de Begroting 2022 en dat heeft u goedgekeurd. Dus dat budgetrecht is meer dan alleen maar de algemene middelen, het zijn ook alle andere twaalf programma's. Dat is even om het misschien voor mezelf wat duidelijk te maken, maar wellicht ook een beetje voor u.

Wat ik al zei: de Begroting 2022 is door de raad vastgesteld op programmaniveau. Het college heeft vervolgens de bevoegdheid om binnen elk van die programma's wijzigingen te maken in welke doelen we geld gaan uitgeven. Dat is een collegebevoegdheid. Dat staat ook in de brief die u heeft kunnen lezen. Dus dat is een bevoegdheid. We praten over € 11,2 miljoen, die orde van grootte, die erbij komt. Dat is omgerekend – ik ga het niet kleiner maken dan het is – 0,3% van de totale begroting. Maar € 11,2 miljoen gaat zijn plaats vinden in een van die programma's. De voorwaarden bij dat herverdelen is dat, als het glas al vol zit je er niet nog wat bij kunt doen zodat het gaat overlopen. Dus er mag geen overbesteding uitkomen. Dat is de voorwaarde. Dat zijn de spelregels die ook vaststaan. Er wordt naar een artikel verwezen, artikel 4 Verordening Financiën Rotterdam. Als er overspil dreigt, dus als we meer gaan uitgeven binnen een programma, dan moeten we terugkomen bij uw raad. Door het in gang gezette coalitieprogramma, de activiteiten daarvan, ontstaat er binnen een programma een overschrijding. Dan hebben we extra geld nodig, want daar gaat het om met het budgetrecht, en dan moeten we terugkomen bij u als raad. Dat geldt voor al die individuele onderdelen zoals ze in de programma's vallen. Dus de algemene regel is: als we voorzien dat het leidt tot krapte binnen de door uw raad goedgekeurde begroting voor een programma, komen we bij u terug. Ambtelijk wordt nu tegen mij gezegd dat het zeer onwaarschijnlijk is dat we dat gaan meemaken die € 11,2 miljoen. Maar dat is wat anders dan dat het een regel is. De regel is dus dat wij bij u terugkomen als college op het moment dat wij denken dat we het niet kunnen doen, omdat het buiten het mandaat gaat dat u ons heeft gegeven op programmaniveau. We gaan opeens meer geld uitgeven.

Een laatste verhaal is ook nog dat de accountant, PwC, en dat staat ook in de brief, ook kijkt naar de juistheid en de rechtmatigheid van de bestedingen. Die gaat ook kijken of de raad is meegenomen of dat we stiekem geld hebben uitgegeven. Dus dat is het algemene verhaal op het budgetrecht. En als je dat zo afloopt wordt uw budgetrecht door deze coalitie of door dit college niet met voeten getreden. We blijven ons aan de spelregels houden. En uiteindelijk, in de tweede herziening, daar ziet u het hele effect. Maar tot aan de tweede herziening gelden die spelregels.

Dan hebben we ook nog een ander verhaal, dat is namelijk de erfpachtconversie.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voordat u het volgende blokje doet. Voorzitter, het eerste deel van het verhaal van de heer Vreugdenhil is natuurlijk een open deur. Volgens mij weten de raadsleden hier wel degelijk hoe de begroting werkt. Maar in feite wat de heer Vreugdenhil nu zegt is dat die extra college intensivering van € 11,2 miljoen gewoon worden gedekt uit onderbestedingen. U zegt zelf dat u pas naar de raad hoeft als het glas overloopt. Dat betekent dat er nu dus ruimte is in dat glas. Dat noemen we onderbestedingen. Eigenlijk zegt u dus: 'wij gaan bij voorbaat al, zonder dat we aan de raad hebben gemeld dat er onderbestedingen zijn, € 11,2 miljoen herallokeren. Klopt dat?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Nee, dat klopt niet. Dan heb ik mij niet goed uitgedrukt. Het is ook een herverdeling van activiteiten. Dat staat los van of we voor het ene taakveld minder doen of het andere taakveld meer. Maar daar rust niet uw budgetrecht op.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voorzitter, maar ook dat is toch wel hele belangrijke informatie als het gaat om herverdeling van taken. Want het kan toch niet zo zijn dat binnen een programmabegroting het college zomaar allerlei activiteiten gaat schrappen zonder dat de raad daarvan weet omdat ze zelf hun eigen collegeprioriteiten willen uitvoeren. Dat zou toch wel heel raar zijn als we op die manier met elkaar omgaan. Als u van plan bent om ombuigingen te doen dan heeft u een actieve informatieplicht om de raad te informeren waarop u van plan bent ombuigingen te doen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Dat is niet de informatie die ik heb gekregen. Mijn informatie, ook gebaseerd op de regelgeving is dat wij als college die vrijheid hebben om een keuze te maken in de herverdeling van middelen. We moeten ook wel in de gaten houden dat het hier over € 11,2 miljoen gaat over twaalf programma's. Dus het zal geen enorme invloed hebben op het vinden van geld.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ben het met u eens dat op een begroting van € 3,5 miljard € 11,2 miljoen niet veel geld is. Dat ben ik helemaal met u eens. Het gaat mij om het principe. Als er middelen worden geheralloceerd (opnieuw worden verdeeld) en u zegt nu dat het niet uit onderbesteding gaat – want die veronderstelling had het – maar dat u echt gaat kiezen uit activiteiten, dan is dat wel iets waar de raad bij betrokken moet worden. Want u

gaat zomaar wijkhubs sluiten, bij wijze van spreken – ik noem maar wat – dan horen wij dat wel te weten voordat u die € 11,2 miljoen dan aan iets anders gaat uitgeven.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ja, dan ga ik mij herhalen. Mijn informatie – en daar is goed over nagedacht – is dat het een bevoegdheid is van het college. Ik begrijp dat dat misschien vervelend overkomt, maar meer kan ik daar niet over zeggen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voorzitter, de laatste vraag, maar dan niet aan de heer Vreugdenhil. Ik ben wel heel erg benieuwd naar hoe de coalitiepartijen hiernaar kijken. Is dit de manier waarop we als raad met de financiën omgaan? Is dit de manier waarop het college een vrijbrief heeft om binnen de programma's, die honderden miljoenen zijn, uit zichzelf activiteiten te schrappen om voor iets anders in te zetten waar wij als raad aan de voorkant niks van weten?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, het begint een beetje een herhaling te worden van de heer Moti die een beetje gemaakt verontwaardigd loopt te doen. Want we hebben het nu inderdaad over € 11,2 miljoen. In 2018 ging het over € 5 miljoen. Alleen toen werd het een stelpost bestemmingsreserves genoemd. Toen was er exact dezelfde situatie.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Kijk, voorzitter, als we er nu niks over zouden zeggen, dan zou ik het verhaal van de heer Moti volledig begrijpen. Maar volgens mij kunnen wij deze discussie voeren omdat we open en eerlijk communiceren over het feit dat er iets gaat wijzigen. Wat niet vreemd is in een periode waarin er een bestuurswisseling plaatsvindt. Dat komt naar u toe. En dan vind ik het, om de woorden van de heer Coşkun maar te herhalen, heel goed dat dit college voortvarend te werk gaat. Want als we geen jaar hoeven te verliezen, waarom zouden we dan een jaar gaan verliezen met het uitvoeren van het coalitieakkoord. Ik vind het meer dan goed dat we deze discussie met elkaar hebben, maar ik vind het ook kloppend en passend in hoe wij met de raad en het budgetrecht van de raad omgaan. Want u wordt er vandaag, u werd er twee weken geleden en de week daarvoor over geïnformeerd dat dit eraan gaat komen en het komt allemaal nog een keer bij u langs tafel. Maar ik wijs het college er wel op dat, wat mij betreft, voortgang geboden is en dat zij kunnen starten met de uitvoering van het werk.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, dat laatste valt nog te bezien. Even naar Leefbaar: wat een armoede. Gaan we nu echt serieus het referentiekader van Leefbaar krijgen dat het het vorige college was? Sorry, dan bent u wel echt heel armoedig bezig. Ik hoop dat dit de laatste keer was en dat u nu zelf voortaan vooruitkijkt en uw eigen visie neerzet en niet blijft wijzen naar een vorig college. Ik vind het te triest voor woorden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Als ik een vraag krijg vanuit een partij die zichzelf heel graag op de borst klopt dat die in het vorige college zat, dan kan dat meegenomen worden in mijn beantwoording inderdaad. Ja, dat klopt.

De **VOORZITTER**. Wethouder, u kunt verdergaan.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). De erfpachtconversie, daar hebben we ook al eerder over gesproken. Daar was ook een aantal vragen over. Al eerder is door mij toegezegd dat u als raad wordt meegenomen, nog voor de begroting, in het opstellen van een kader wat we met het restant van de € 500 miljoen gaan doen. Dat is na correctie van € 183 miljoen die in het coalitieakkoord al is opgenomen om een aantal fondsen mee te vullen. Ik heb toegezegd dat er nog voor de begroting een kader komt voor het restant van de erfpachtconversie en ik begreep van de griffie dat dit onderwerp voor september/oktober al voor behandeling in de raad staat. Dus daaraan voorafgaand zullen we in de commissie daar uitgebreid over gaan praten. Dus dat is ten aanzien van de conversie: een herhaling van mijn toezegging die ik gedaan heb. Ik wil u uiteraard als raad ook meenemen. Die openheid en transparantie moet er zijn en die krijgt u ook, behalve de € 183 miljoen dan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, volgens mij betrof de toezegging het geheel: de gehele besluitvorming rondom die € 500 miljoen. Wat u met het eerste deel wilt doen, daar zult u een voorstel voor moeten doen. Maar volgens mij ging het over de hele erfpachtconversie en om die in goede banen te leiden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Wellicht heeft u gelijk en dan is € 183 miljoen al gelijk geormerkt voor een bepaald doel. Dan kan ik u volgen. Maar het kader, dat ziet dan toe op het restant. Dan ben ik het met u eens.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Dat wordt nu niet echt duidelijker daardoor. Van € 500 miljoen zeggen wij: 'laten we de spelregels eens met elkaar opstellen en dan ook de besteding verwerken in de begroting'. Dat is wat de motie vraagt. U zegt nu over het restant – wat er nog over is nadat we die greep hebben gedaan – daar gaan we dingen over afspreken. Maar het principe is natuurlijk dat de raad gaat over elke baat die vrijkomt, die ons toevalt. Daarom vroegen wij over het geheel, over die totale € 500 miljoen, de spelregels met elkaar vast te stellen en dan pas de uitgaven te gaan doen.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Maar zo het nu voorligt: € 183 miljoen gaat u dadelijk terugzien in de Begroting 2023. Die komt uit die € 500 miljoen. En voor het restant gaan wij kijken hoe we dat gaan besteden. Gaan we dat in de Rotterdamse Investeringsmotor doen? Gaan we dat wellicht toevoegen aan de algemene reserve om het weerstandsniveau op peil te gaan krijgen? Maar dat is wel het uitgangspunt. Op de € 183 miljoen kunt u budgetrecht toepassen op het moment dat u de begroting goedkeurt. En het kader ziet a priori toe op de € 500 miljoen minus € 183 miljoen. Dat blijft wel de situatie.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Dan had ik nog een cluster weerstandsvermogen. Ik hoop dat u mij blijft geloven als ik zeg dat ik sta voor verantwoord begroten en een degelijk financieel beleid. Op het moment dat wij naar het weerstandsvermogen kijken, zullen wij daar zeker rekening mee houden. Het weerstandsvermogen is voor mij, en voor het college, zeer belangrijk. In ons coalitieakkoord hebben we een mooie lijn opgenomen van 0,91 tot

1,54 in 2026. We worden nu geconfronteerd met een deuk in 2021 0,67 – wat in de commissie is besproken – terwijl we in het coalitieakkoord 0,91 hebben. Wij blijven ernaar streven, misschien is dan ook dat kader daarin belangrijk, om zo snel mogelijk op tenminste 1 te zitten. In het coalitieakkoord was dat in 2024, maar we krijgen natuurlijk nu een legacy – ik zeg niet van wie die is – zodat we niet meer beginnen op die 0,74 zoals in de begroting stond maar op 0,67. Dus wellicht heeft dat nog effecten in het groeimodel voor wanneer we weer op 1 zitten. Maar daar zouden we ook gebruik van kunnen maken voor wellicht een deel van – maar dan praat ik voor mijn beurt – de resterende erfpachtbaten om dat aan de algemene reserve toe te voegen. Dat is eigenlijk ten aanzien van het weerstandsvermogen. En als ik het zo bekijk heb ik in deze containers de meeste vragen wel beantwoord. Of u moet zeggen dat ik er nog een paar ben vergeten en dat u er nog even over wilt doorpraten.

De **VOORZITTER**. Dan horen we dat als u iets vergeten bent. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, punt van orde. Want dit is dan een veegpunt. Twee vragen zijn wat mij betreft niet beantwoord. De toezegging om de samenhang met de nieuwe systematiek goed controleerbaar te maken zodat je ook kunt zien, in vergelijking met voorgaande jaren, hoe de nieuwe begroting wordt opgebouwd. Dus dat je dat ook goed kunt vergelijken. Ik had gevraagd of u dat inzichtelijk wilt maken.

Het andere punt is. Ik had nadrukkelijk gevraagd: bijvoorbeeld de € 2,3 miljoen die nodig is voor de afvalstoffenheffing. Oh, die komt bij een andere wethouder? Nou, hij sluit wel aan op uw punt. Want u zei: 'binnen programma's mogen posten worden verschoven'. Maar in dit geval gaat het over 'buiten programma's'. Je kunt niet twaalf/dertien programma's op elkaar stapelen en dan zorgen voor een verschuiving van budgetten, want dat betekent dat je eigenlijk over de programma's en de portefeuilles heen mag gaan schuiven met budgetten. Dat mag niet van de raad. Mijn vraag was specifiek waar die € 2,3 miljoen vandaan komt. Want dat is niet een onderbesteding in de portefeuille van de heer Karremans. Dus die € 2,3 miljoen, waarom zou die in uw retoriek niet het mandaat van de raad betreffen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Wethouder Karremans, zal ik al een voorschotje doen? Fijn. Even kijken. Dat geld is een tekort. Dat is niet een tekort op de afvalstoffenheffing. Er is een tekort op het reinigen van de stad. Dat valt binnen de portefeuille Beheer van de stad. Er werd gezegd dat het uit de algemene middelen komt, maar het komt niet uit de algemene middelen. Dit is geen afvalstoffenheffing. Dat is wat ik heb meegekregen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het is een tekort dat u wilt aanvullen. Waaruit vult u dit aan? Dat komt toch niet uit de portefeuille waar al een tekort op zit? Dus het komt uit een andere portefeuille. Waar komt dat vandaan? Waarom betreft dat niet het mandaat van de raad?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ik hoor dat wethouder Karremans daar dadelijk verder op doorgaat.

De **VOORZITTER**. Dat komt straks bij wethouder Karremans.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Volgens mij was dat het zo voor mijn deel.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik had ook nog een onbeantwoorde vraag. Die ging over het stukje dat de organisatie vooruitlopend op besluitvorming kan anticiperen op het in gang zetten van het betreffende beleid. Tegelijkertijd hebben we een tweede herziening straks. Kan het geld al worden uitgegeven? Daarnaast ging mijn vraag er ook over of we wat meer inzicht kunnen krijgen in hoe dat eruit gaat zien. Als het bijvoorbeeld gaat over sociale rechercheurs hebben we al begrepen dat dat er net iets anders uit gaat zien. Menselijke maat € 2,1 miljoen. Kunnen we dan voordat de tweede herziening naar de raad gaat al een beetje meer inzicht krijgen in waar het geld naartoe gaat?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Uw vraag was inderdaad of het geld nu al binnen programma's kan worden besteed. Ja, met wat ik eerder heb gezegd, kan dat dus. Dat is ook een keuze van het ene beleid wel en het andere beleid niet. Dus ik dacht dat dat beantwoord was in mijn eerste deel.

Het overzicht van die € 11,2 miljoen was inderdaad ook een vraag. Ik praat niet namens mijn collega's, maar ik zou geen Plan van Aanpak ten aanzien van die € 11,2 miljoen a priori al gaan opstellen. Dat moet zich gaan laten zien in de tweede herziening. Om die € 11,2 miljoen uit te geven, is weer de bevoegdheid van het college. Het is een vrij mechanistisch technisch verhaal. Maar dat zou mijn antwoord daarop zijn.

De **VOORZITTER**. Goed. Dan gaan we naar wethouder Struijvenberg. Ik dacht dat u nog andere vragen te beantwoorden had. Oké het was er maar één. Oké dan zijn we klaar. Dan gaan we terug naar wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel, voorzitter. Bij mijn weten heb ik twee vragen. Eentje is, volgens mij, de vraag die aan iedereen was gesteld of we inmiddels Rotterdammers hebben gesproken. Gisteren ben ik in Rotterdam-Zuid geweest en heb ik gesproken met mensen die op zoek zijn naar een woning. Wij hebben ook gezien welke woningen daarvoor geschikt zijn gemaakt in het kader van NPRZ en het samenvoegen van woningen en het vergroten van woningen. Daar sprak ik een aantal bewoners die met veel belangstelling keken naar de mogelijkheden die daarin werden geschapen. Dus dat was een mooi bezoek.

En het tweede was een overzicht van de klimaatgelden. Daar werd, volgens mij, door mevrouw Bokhove naar gevraagd. Dat zijn we nu aan het bekijken. De vergelijkbaarheid tussen het vorige college en het huidige college is wat lastiger, omdat een aantal kosten die het vorige college heeft gemaakt in de huidige tijd op een andere manier gelabeld zijn in de interne reorganisatie. Dat is een bestuursopdracht stadsontwikkeling. Om dat goed uit elkaar te knippen, hebben we nog even wat tijd nodig. Maar het is zeker van belang voor als we met de begroting aan de slag gaan. Dus: het komt, het is niet vergeten, alleen we zijn het nog goed aan het uitrafelen hoe dat precies zit om die vergelijkbaarheid goed te kunnen doen.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Kasmi. Had u nog een vraag gehad? Nee. Dan wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga eerst even de vragen beantwoorden, want ik had er inderdaad wel een aantal die gesteld werden, onder andere door GroenLinks, maar ook door de Partij van de Arbeid. Die ga ik eerst doen voordat ik bij de moties kom.

De eerste vraag ging over de verkeersveiligheid, van mevrouw Bokhove (raadslid Bokhove). Ik had een fantastische voorganger: wethouder Bokhove. Twee totaal andere personen. Zo werkt het nu eenmaal. Die heeft veel geïnvesteerd in verkeersveiligheid. Dat hebben we altijd heel belangrijk gevonden en dat vind ik ook heel belangrijk. Daarom hebben we ook dat Mobiliteitsfonds, het autoluwfonds, waar we eindelijk geld hebben – wat we de vorige periode niet hadden – om te investeren fysiek in de inrichting van wegen, om het veiliger te maken. Maar dat doen we natuurlijk ook – en dat weet raadslid Bokhove ook – met bijvoorbeeld werk met werk maken. Dus als de riolering opengaat, dan proberen we zo een straat ook verkeersveiliger te maken. Het klopt dat het vorige college daar geld voor had gereserveerd. Maar het vorige college heeft er ook voor gekozen om die investeringen niet meerjarig door te laten lopen. En daardoor moet je dan vervolgens keuzes gaan maken. Ik denk dat wij met het geld dat wij hebben, zeker met het Mobiliteitsfonds, maar ook om het aantrekkelijker te maken om te fietsen in de stad, genoeg middelen hebben om die verkeersveiligheid echt aan te pakken en daar grote slagen in te maken. Maar ik moedig het natuurlijk heel erg aan dat de raad mij daar kritisch in gaat volgen de komende vier jaar. Maar dat is wel hoe het zit qua middelen.

Dan de vraag van de Partij van de Arbeid over het betaald parkeren. De vraag was eigenlijk: Gaan we niet eerst een parkeerdrukmeting doen voordat we betaald parkeren gaan invoeren? Het eerlijke antwoord is, zo staat het ook in het coalitieakkoord: overal binnen de ring willen wij betaald parkeren gaan invoeren. Dus dat betekent letterlijk overal binnen de ring: van Pendrecht tot en met andere delen in de stad, IJsselmonde, noem het maar op. Dus dat gaat gebeuren. Ik kom na de zomer met een planning richting de raad in welke volgorde ik dat wil doen. Daar wil ik die parkeerdrukmetingen wel degelijk in gaan meenemen. Het lijkt mij logisch dat wij eerst de gebieden... Ik kan dat niet in één keer doen alleen al omdat ik beperkingen heb met het bestellen van het aantal kastjes. En we weten nu allemaal hoe het gaat met het bestellen van spullen: dat kan nog wel even duren. Dat moet allemaal ingeregeld worden in de systemen en daar moet ook handhaving capaciteit op zitten. Dus ik kan niet morgen in een keer overal in de stad betaald parkeren invoeren. Ik ga dat geleidelijk aan doen. Na de zomer kom ik richting de raad met een planning over hoe ik dat wil doen. Daarin neem ik wel degelijk mee wat de parkeerdruk is in bepaalde wijken. Dus als de parkeerdruk nu heel nijpend is, dan ligt het voor de hand dat ik daar als eerste betaald parkeren ga invoeren. Dat laat onverlet dat dat natuurlijk elke keer ook een besluit is wat genomen moet worden door de raad. Dus dat wordt door het college voorbereid en dan wordt het ook aan de raad voorgelegd. Dat is hoe betaald parkeren gaat. Het enige wat ik wel doe – want dat vind ik wel zo fair om richting de raad te doen – is om een planning van tevoren beschikbaar te stellen om te laten zien hoe ik dat ongeveer in de tijd wil doen. Door mevrouw Bokhove werd mij ook gevraagd duidelijk en eerlijk te zijn richting de Rotterdammer. Dat ben ik inderdaad ook van plan om te doen, ook als het gaat om betaald parkeren.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Een korte vraag. Dank voor dit antwoord, voorzitter, zeg ik tegen de wethouder. De korte vraag die ik dan nog wel heb, is: Stel nou dat het parkeerdrukonderzoek uitwijst dat er geen probleem is, gaat u dan nog steeds voorstellen aan de raad om daar betaald parkeren in te voeren?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat ga ik inderdaad gewoon doen. Maar de verwachting is wel dat, en dat hebben we natuurlijk in het verleden ook echt gezien, zonder uitzondering elke keer als je ergens betaald parkeren invoert, je dan vervolgens, en ik zie mevrouw Bokhove knikken, elke keer te maken hebt met een waterbedeffect richting de buurt ernaast. En u bent natuurlijk ook collega's geweest in hetzelfde college waar ik ook in

zat. Heel recent nog bij het bedrijventerrein Rotterdam Charlois-West, waar we er nu ook voor gekozen hebben om betaald parkeren in te voeren omdat we in Oud-Charlois betaald parkeren hebben ingevoerd. Het antwoord is heel kort: ja. Maar we verwachten ook echt – ook straks in Pendrecht bijvoorbeeld – dat er een waterbedeffect zal plaatsvinden als we in omliggende wijken geen betaald parkeren invoeren, binnen de ring, we hebben het alleen over binnen de ring, niet over Rozenburg, Hoek van Holland et cetera. Dat zal dan naar onze verwachting ook in andere buurten gebeuren.

Dan de vraag over wat het tarief wordt van centrumparkeren. Dat was een vraag van mevrouw Bokhove. Dat wordt ongeveer € 5,40 per uur. Dat is nu € 4,26, maar daar wordt natuurlijk ook per 1 januari 2023 een inflatiecorrectie in verwerkt. Dus het is niet alleen een stijging die wij enkel doorvoeren vanuit onze intentie om dat duurder te maken, ook om mensen juist te bemoedigen om met het OV te komen of met de fiets of lopend. Maar daar zit dus ook een inflatiecorrectie in. Maar dat is het eerlijke antwoord: rond de € 5,40 per uur. Dan de vraag, ook van mevrouw Bokhove, over hoe het zit met de handhavers, want de wethouder is aan de slag gegaan met de pilot voor langer werken. Dat konden we binnen de lopende begroting van Toezicht en Handhaving oplossen, want daar was voldoende geld gereserveerd voor die onregelmatigheidstoelagen die we daarvoor moeten betalen. Dus dat is netjes allemaal binnen de begroting van T&H, sterker nog: van de specifieke begroting boa's opgelost. Dus dat is op die manier gebeurd.

Dan de vraag over waar het programma Weerwoord uit wordt gedekt. Dat komt voornamelijk uit de investeringsbegroting. Dat zijn investeringen die we doen in de stad. Het gaat om vergroening. Vergroening is de beste manier om klimaatadaptatie aan te pakken. Maar daar zullen we ook nog met voorstellen komen richting de begroting vanuit welke investeringspot we welk deel in het programma Weerwoord zullen dekken. Dat staat scherp op onze radar. En het is onze intentie ook om dat op die manier goed in te vullen.

Dan tot slot de vraag over – dat was nog tussen de heer Vreugdenhil en mevrouw Bokhove – wat het beleid is bij de afvalstoffenheffing. En dan ga ik eigenlijk een beetje naadloos over naar de motie die GroenLinks heeft ingediend over de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing. Daar zit een tekort op. Het is niet kostendekkend op dit moment. Dat was het de vorige periode overigens ook niet. Het tekort daarop wordt altijd gedekt uit de algemene middelen. Dus nu ook. Dat is altijd het beleid geweest en dat is nog steeds het beleid. Wat we wel gedaan hebben – en dat kunt u lezen in het coalitieakkoord – is dat we hebben gezegd dat we de afvalstoffenheffing kostendekkender gaan maken. Dus elk jaar wordt er iets opgeplust bovenop de inflatiecorrectie om de afvalstoffenheffing iets kostendekkender te maken. De motie van GroenLinks – dan ga ik daar gelijk maar naartoe – vraagt om een onderzoek en een meerjarenplan om naar volledige kostendekkendheid toe te groeien. Daarvan zeg ik tegen mevrouw Bokhove, via de voorzitter: het is geen uitgangspunt van dit college om de afvalstoffenheffing volledig, of voor 98% of 95%, wat in de motie staat, kostendekkend te maken. Dat was niet het beleid van het vorige college. Dat is ook niet het beleid van het huidige college. We hebben te maken met hoge lasten voor Rotterdammers. Denk maar aan de energierekening en andere lasten die mensen hebben. Dat nemen wij mee in de afweging van de lastenmix die wij leggen bij de Rotterdammer. Dus dat geldt ook voor de afvalstoffenheffing. Bovendien zie ik nog genoeg mogelijkheden om de kosten juist omlaag te brengen door – en dat zal GroenLinks natuurlijk met mij eens zijn – beter afval te scheiden, onder andere. Deze motie vraagt om een plan om het kostendekkender te maken. Ik ben niet van plan een nieuw plan te maken. Ik zou wel, als de raad daar behoefte aan heeft, de plannen die we hebben als het gaat om het reduceren van kosten – met andere woorden: het beter scheiden van afval – graag nogmaals naar de raad willen sturen, want daar zit heel veel winst in. Wat we ook doen, juist bij hoogbouw nu, is dat mensen gfe (groente, fruit en etenswaren) kunnen scheiden omdat we daar in feite geld mee verdienen in plaats van dat we daar aan de AVR geld voor moeten betalen zodat het verbrand wordt en we gewoon voor de standaard kiloprijs samen met het restafval ervoor worden aangeslagen.

Dus die motie wil ik op deze manier ontraden. Het is ook ergens een politieke keuze natuurlijk om die lasten wel of niet te verhogen en wij kiezen ervoor om dat niet te doen. Dan de twee moties van de ChristenUnie, voorzitter. 'Big Brother is helping you'. Het zijn twee moties van de ChristenUnie die eigenlijk allebei zeggen: 'haal dat geld bij wethouder Karremans weg', als ik het zo lees. Dus dat neem ik ook persoonlijk op. Dat is ook persoonlijk bedoeld, zie ik. Ja, dan zitten wij op dezelfde lijn. Ik ga ze ontraden. Dat is geen grote verrassing. Ze gaan in tegen het coalitieakkoord. We hebben andere afspraken gemaakt. Kijk over het geld van de boa's, waarvan ik vind dat die die waardering echt verdienen in de vorm van betere salariering en we hebben ze ook echt meer nodig. Daar wil ik wel van zeggen: ik sta juist voor de boa's en ook voor dat ze beter beloond worden. Dus ik denk dat het geld daar goed besteed is. Dat ga ik zeggen over de motie 'Boa's tegen huisjesmelkers'. Maar de motie 'Big Brother is helping you' daar ga ik toch wat over zeggen, los van het feit dat het tegen het coalitieakkoord ingaat. Cameratoezicht zetten we echt alleen in als andere instrumenten – en mevrouw Maassen zei dat correct – niet meer helpen. In heel veel kwetsbare wijken in Zuid (Feijenoord, Hillesluis, maar ook IJsselmonde) is dit nog maar het enige instrument wat vervolgens mogelijk is om de veiligheidsbeleving te verbeteren, omdat alle andere instrumenten al gebruikt zijn. Dat is het beleid wat we volgen. Eens in de drie jaar evalueren we alle camera's of ze nog nut en noodzaak hebben. Dan gebeurt het ook dat er weleens camera's worden weggehaald, maar gebeurt het inderdaad ook wel dat er nieuwe camera's worden bijgeplaatst. En laat ik tot slot zeggen dat uit het meest recente onderzoek bleek dat meer dan driekwart van alle Rotterdammers positief staat tegenover het houden van cameratoezicht door de gemeente. Dus het beeld dat wordt opgeroepen dat het een wantrouwend unheimisch gevoel geeft dat leeft wellicht enkel onder een klein deel van de Rotterdammers, maar de overgrote meerderheid is daar juist positief over. Dat daarover. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Dank u wel voorzitter en speciale dank aan mevrouw Maassen die mij een mooie set vragen heeft gesteld over het RAP010-fonds, het Rotterdams Arbeidsmarkt Perspectieffonds. Wij zijn het volstrekt met elkaar eens dat we een enorme kans hebben. Die enorme krapte die er nu is op de arbeidsmarkt is een kans om heel veel Rotterdammers aan het werk te krijgen (die dat nu nog niet zijn) en ook een kans om heel veel Rotterdammers die al wel ergens een baantje hebben naar beter werk te krijgen. Het is ook een kans om werkgevers zich te gaan laten committeren, al meer dan ze al doen, ook echt te investeren in mensen. Omdat werkgevers nu ervaren dat je niet meer kant-en-klare medewerkers vindt, zoals wellicht ooit het geval was, die al op voorhand precies kunnen wat je allemaal zoekt. Die ervaren nu dat het nodig is om in deze arbeidsmarktomstandigheden ook echt te investeren in de scholing van mensen om dan vervolgens die mensen te helpen die medewerker te worden die je nodig hebt. Dat besef bij werkgevers is ook nog wel wat aan het groeien. We zijn dus ook volop in gesprek – dat is ook een vraag die u heeft gesteld – met werkgevers – dat waren we ook al – om met elkaar te bespreken van: 'Wat zijn jullie belangen? Wat zijn onze belangen? Hoe kunnen we die bij elkaar brengen op een manier die voor de hele stad beter is?'. Dat betekent ook dat het wel een beetje tijd kost. Meer tijd dan als we zoiets als dit in ons uppie zouden opzetten, natuurlijk.

Tegelijkertijd laten we er absoluut geen gras over groeien. We waren bijvoorbeeld hier gisteren ook in de Leeskamer met partners waarmee we in de afgelopen jaren ook goed hebben samengewerkt, om te kijken hoe we lessen kunnen trekken uit dat wat we tot dusver hebben gedaan met de leer-werkakkoorden – want daar bouwen we heel nadrukkelijk op voort – en hoe we de dingen die daarin hebben gewerkt kunnen gaan uit vergroten. Ook natuurlijk afscheid nemen van de dingen waarvan we hebben gemerkt dat ze minder goed werken. Om te proberen, eigenlijk nog voor het eind van het jaar, met echt een heel concreet

Plan van Aanpak te komen richting uw raad. Waar mevrouw Verkoelen eerder ook om heeft gevraagd en wat ik uw hele raad ook heb toegezegd. Dus dat gaan we op die manier doen. Voordat het zover is, wil ik heel graag met u en met de nieuwe Commissie WIOSSAN – als daar een voorzitter voor is – in gesprek om ook van u te horen welke gedachten u daarbij heeft, zodat we daar iets breed gedragens van kunnen maken. Want Rotterdammers hebben daar recht op.

Dan heeft u ook nog heel specifiek gevraagd hoe we nu zorgen dat mensen via dat Rotterdams Arbeidsmarkt Perspectieffonds ook in een traject komen wat echt past bij wat zij willen en kunnen. Nu heb ik in de afgelopen dagen ook al een aantal van de werkconsulenten die we als gemeente in dienst hebben, gesproken over de manier waarop zij mensen vanuit de bijstand proberen te koppelen aan een kansrijk arbeidsmarktperspectief. Ik ben heel erg onder de indruk van hoe zij dat doen. Er is echt heel veel ruimte om dat heel erg mensgericht te doen, om iemand ook echt te leren kennen en ook echt te verkennen van: 'Wat heb jij gedaan in je leven? Wat zijn dingen waar je betekenis aan hebt ontleend, wat misschien niet op je cv staat, maar waar je wel goed in bent of kunt worden?'. Dus die manier van matching, eigenlijk, is echt ontzettend goed. Dus ik denk dat we daar veel vertrouwen in kunnen hebben. Er is belangstelling hiervoor, breed, heel erg veel, ook uit de regio. En er zijn ook al mensen geweest die mij in mijn oor hebben gefluisterd: 'Dat RAP010, zou dat niet ook kunnen staan voor het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectief?'. Dus wie weet komt het daar nog van. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Wethouder Achbar

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter. Bij mij liggen er één vraag en één motie bij dit agendapunt. Laat ik beginnen met de vraag van ChristenUnie. De vraag was wat de informatie is waar wij ons als college op baseren om tot een halvering te komen. Het is overigens geen halvering, maar ik gebruik uw letterlijke woorden. De afspraak in het coalitieakkoord om het aantal LVV-plekken terug te brengen van zeventig naar 45 is vooral gebaseerd op de huidige bezetting die een bepaalde trend laat zien. Daar is ook eerder een brief over aan u verstuurd op 12 april. U hebt tussen alle papieren gezocht, maar dit document heeft een beetje de basis gevormd om tot dit besluit te komen. Ik kan nog even vragen om u deze brief nogmaals toe te sturen als dat al niet is gebeurd. Dus daarmee het antwoord op uw vraag op welke informatie wij ons als college hebben gebaseerd. Dan is dit een van de brieven.

Dan heb ik één motie, voorzitter. Dat is de motie van de heer Biljoen met de vraag de toegankelijkheid van minimaal drie speeltuinen op Rotterdam-Zuid te verbeteren door een betere herinrichting. Die moet ik helaas ontraden. Vanuit het Uitvoeringsprogramma Speeltuinen wordt reeds via regulier beleid en middelen invulling gegeven aan deze wens. Er zijn al verschillende acties in gang gezet om de toegankelijkheid te verbeteren. Een goed eerste voorbeeld daarvan is de herinrichting van speeltuin Hillesluis. Ik kan misschien even wachten totdat de heer Biljoen terug is, voorzitter. Want ik kan me best voorstellen dat hij misschien...

De **VOORZITTER**. Nee, dat is geen gebruik. De fractie van GroenLinks is aanwezig. Ik heb van meet af aan gevraagd aanwezig te blijven bij de raad. Dus als een raadslid afwezig is, dan is hij daarvoor gemotiveerd, maar de raadsvergadering gaat door.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Allright. Oké. Nou, deze speeltuin is op 1 juli geopend, dus ik wilde de suggestie doen om eventueel met GroenLinks, de heer Biljoen daarnaartoe te gaan om een beeld te krijgen van welke inzet we daarop plegen. Dit past natuurlijk ook volledig in ons sportbeleid, zoals u dat als raad heeft vastgelegd in de Sportnota 2021+.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Begrijp ik het goed dat de wethouder zegt: 'we doen het eigenlijk al, dus hij is overbodig, dus ontraden we hem'? Gaat het college dat met alle moties doen die eigenlijk al zijn of worden uitgevoerd? Gaan jullie die allemaal ontraden? Of gaan we vandaag ook een paar moties omarmen die eigenlijk allang zijn uitgevoerd? Ik ben benieuwd naar het beleid van het college over moties.

De **VOORZITTER**. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou, voorzitter, ik probeer in alle oprechtheid te kijken naar een motie. Als deze overbodig is, is deze overbodig en daar moeten we gewoon eerlijk over zijn. Daarom gaf ik het voorbeeld dat we dit al aan het inzetten zijn. Ik nodig u ook uit om daar naartoe te gaan om te kijken of we hetgeen wat we aan het doen zijn, op van bijvoorbeeld de Sportnota 2021, de juiste weg is. En als dat dan niet het geval is, kunnen we opnieuw de discussie voeren. Maar laten we wegblijven bij de discussie van per definitie dingen ontraden. Zo sta ik hier niet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, ik vervang even de heer Biljoen. Heel kort. Dit is extra geld. In deze motie is er dekking vanuit extra gelden. We willen graag dat bovenop al die fantastische plannen die u al wilt gaan doen en waar we graag meegaan om alle lintjes door te knippen, vanuit deze gelden extra middelen ook nog extra inzet wordt gepleegd. Daar gaat deze motie over. Een motie met dekking, hoe kan u die naast u neerleggen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, zo heb ik hem ook gelezen. Dat verandert niets aan het antwoord. In die zin dat er ook wordt gevraagd om het in een specifiek gebied te doen. Daar wordt al inzet gepleegd. De vraag is dan in hoeverre deze motie op die manier kan worden uitgewerkt. Daarom ontraad ik hem ook. We plegen hier al inzet op. Dus om hem zo specifiek te maken, daar kan ik niet in meegaan.

De **VOORZITTER**. Was u klaar wethouder? Ja. Wethouder Yigit. Sorry. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, dus als ik het goed begrijp is de locatie het probleem.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou het is meer. Uw motie stelt meer dan alleen de locatie. Daar heb ik zonet in uw afwezigheid antwoord op gegeven. Excuus, ik had nog een poging gedaan om te wachten, maar ik kon niet wachten. Er speelt meer dan alleen de locatie.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen. U kunt even terug in de tweede termijn als u er behoefte aan heeft om erop terug te komen. Ja? Dat is ook goed. Dat geeft u tijd om nog even uw gedachten te ordenen. Wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een viertal moties die ik graag van advies wil voorzien. Om te beginnen met de motie van GroenLinks en het CDA: 'Zonder energie kan je niet studeren'. Deze motie wil ik wel omarmen, want ik zie dit als een steun in onze rug omdat wij continu bezig zijn met die lobby. Want die lobby is cruciaal. Samen met de G4 hebben wij al ambtelijk een lobbybrief uitgestuurd. Ik heb zelf de minister

ook gesproken om de problematiek waar studenten tegen aanlopen ook bij haar bekend te maken. En die is ook bekend. Dus we zijn met man en macht bezig, zowel ambtelijk als bestuurlijk, om die lobby ook te voeren en te intensiveren dus deze motie kan ik omarmen. Voorzitter, dan ga ik naar de motie van de Partij van de Arbeid: 'Schuldenrust en perspectief voor alle Rotterdammers'. Ja, voorzitter, deze motie moet ik ontraden omdat wij twee weken geleden ook de motie-Verkoelen hebben aangenomen waarin wij hebben aangegeven dat we nog komen met een hoofdlijnennotitie met juist het idee dat we straks geen armoede- of schuldenplan willen dat dichtgetimmerd is. Ik heb ook een voorstel gedaan om een technische sessie te organiseren waarin we met de raad ook een aantal zaken gaan bespreken en uitdiepen. Ik zou willen voorstellen om deze verzoeken dan ook later, tijdens dat gesprek, naar voren te brengen. Dan ga ik naar de motie...

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema heeft nog een vraag.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Ik vraag me af of de wethouder rekening heeft gehouden met de urgentie, omdat heel veel mensen in de knel komen en een halfjaar wachten écht te lang is.

De **VOORZITTER**. Wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Jazeker, voorzitter. In uw motie vraagt u een onderzoek te doen. Wij zijn nu al continu bezig met een evaluatie van het beleid: Wat gebeurt er nu? Wat gaat er goed? Wat gaat er niet goed? Daarmee doen wij eigenlijk al wat u zegt, alleen geef ik u ook de ruimte om straks in zo een technische sessie en in de commissies deze punten verder uit te diepen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Ja, in het kader van urgentie wil ik toch benadrukken dat, als er al onderzoek is gedaan, we het al een stap voor zijn als we dadelijk het echt concreet wel of niet gaan doen. Dus toch even vragen om de urgentie in acht te nemen.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, ik erken die urgentie. En zoals ik zeg: we zijn nu dus het beleid van de afgelopen vier jaar aan het evalueren. We kijken naar wat er goed gaat, wat er goed is gegaan en wat beter kan. Dan willen we straks ook uw ideeën zeker ook meenemen. En ik zou vooral zeggen: 'ga ze ook alsjeblieft in die sessies, in die commissies, ook weer onder de aandacht brengen'.

Voorzitter, dan ga ik naar de motie van de Partij voor de Dieren. Ja, dit is een motie die ook twee weken geleden met dezelfde dictums is ingediend door GroenLinks. Ik heb al aangegeven dat als wij alleen al de groep studenten, 23.000 naar schatting, zouden compenseren conform de regeling die nu bestaat, dan zijn we zo een € 20 miljoen kwijt. Dat geld hebben we helaas niet. Het is echt een rijksregeling die nu dus tot eigenlijk 120% was en met de Stichting De Verre Bergen hebben we tot 140% van de huishoudens kunnen compenseren. Deze motie moet ik dan ook daarom ontraden.

De **VOORZITTER**. Partij voor de Dieren, Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, dat klopt. Wij vonden het jammer dat zo een goede motie niet ingediend is, omdat we daarmee ook kunnen uitspreken hoe wij voor de student staan.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, nou ja, dank u wel. Ik wacht ook uw ideeën met heel veel enthousiasme af. U gaf al aan dat u ook een idee had. Daar kijken we ook zeker naar uit.

En dan, voorzitter, als laatste de motie van het CDA die gaat over de individuele bijzondere bijstand en over de regelingen en de criteria en om die in kaart te brengen. Ik wil heel duidelijk zijn. Wij als college zijn niet van mening dat de individuele bijzondere bijstand echt het instrument is om de student te compenseren. Ik heb al aangegeven dat het geen potje is met onbeperkt geld. Er is geen onderbesteding aan. Het kost al bijna € 20 miljoen als wij dat zouden betalen en dat geld is er niet. De criteria, zoals u vraagt, die staan ook op de gemeentewebsite. Daar staat een aantal criteria. Vervolgens kun je een aanvraag doen en dan wordt die beoordeeld. Er wordt per situatie gekeken of je iets kunt betalen, of er andere mogelijkheden zijn waar je je rekening mee kunt betalen of niet. Dus dat wordt per situatie beoordeeld. Daarom ook hebben wij net die motie van GroenLinks omarmd: laten we dit echt bij het rijk beleggen, omdat dit echt een rijksregeling is. We zijn er echt mee bezig met de G4. Dinsdag is er zelfs een gesprek geweest met de G40 en het ministerie en ook daaruit is naar voren gekomen dat wij ook samen met die steden en het ministerie moeten kijken naar een oplossing die vanuit het rijk moet komen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ja dan een vraag, via u aan de wethouder. Zegt u nu eigenlijk: 'de bijzondere bijstand is hier niet voor' of zegt u eigenlijk: 'we willen niet dat er een run komt op de bijzondere bijstand door studenten om hier die compensatie te vragen'?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter. Wat ik zeg is: Technisch gezien kunnen Rotterdammers die in problemen komen altijd een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Maar ik vertel hier ook wel het eerlijke verhaal. Op het moment dat wij 23.000 Rotterdamse studenten zouden hebben die een beroep doen op de individuele bijstand, dan kun je dat gewoon niet betalen. Daar is geen geld voor. Daarom geven wij continu aan dat dit echt een rijksregeling is. Daarom moeten wij dit ook gewoon bij het rijk agenderen. Vandaar ook die motie waarin wij hebben gezegd dat we die lobby gaan doen en verder gaan intensiveren en daar moet dat potje geld vandaan komen.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, maar dan mis ik ook bij de wethouder de urgentie. Dus ik ben blij met het omarmen van die eerste motie. Laat dat helder zijn. Maar het probleem is er nu. En als we gaan lobbyen en dit en dat. Je zou het ook kunnen omdraaien. Je zou ook kunnen denken: stel je nu voor dat er op die bijzondere bijstand nu een enorme run komt door al die studenten en dat potje is heel snel leeg. Misschien heb je dan wel juist meer ruimte om te onderhandelen bij het rijk. Dat je zegt: 'Hier is het bewijs. Al die studenten hebben hier een enorme run op, we zijn al door het potje heen'. Kijk, die mensen hebben nu hulp nodig. Dat is ook overduidelijk. We hebben het eerder ook al gehad over hoe ridicuul het eigenlijk is dat zij buiten deze regelingen vallen, want als zij zich dus uitschrijven bij de universiteit komen ze wel in aanmerking. Dat is ridicuul, maar dat heb je soms met regels. Nou ja, laat die run maar komen, zou ik zeggen. Omarm die motie. Kijk wat er gaat gebeuren. Dan doe je ook echt een uitgestoken hand. Dan heb je ook echt iets gedaan voor die mensen die nu in de problemen zitten. Als dan het potje heel snel leeg is, dan hebt u, denk ik, de hele raad mee om met zijn allen... De heer Simons – ah die is weg, jammer – die zegt dan: 'dan gaan we met zijn allen naar het Malieveld'. Dat doen we dan weer met 45 raadsleden en tien collegeleden.

De **VOORZITTER**. Gaat uw gang.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter, nogmaals. Op het moment dat er studenten zijn... Niemand verbiedt ze. Wij kunnen niet zeggen: 'Je mag geen beroep doen'. Eenieder die een beroep wil doen op de individuele bijzondere bijstand kan dat gewoon doen. En dan wordt per situatie beoordeeld wat mogelijk is en wat niet. Maar als ik een groep van 23.000 studenten zou krijgen en die zouden een beroep doen, dan vertel ik ook het eerlijke verhaal. Wij vinden dit niet het juiste instrument. Mochten er studenten zijn die echt in een zeer schrijnende situatie zitten, dan kunnen die een beroep doen en dan wordt dat getoetst. Maar dat budget is veel te veel om aan die groep te besteden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, wat er eigenlijk dus wordt gezegd is dat als studenten een beroep willen doen op de bijzondere bijstand, is dat ze zich eerst in de schulden moeten werken, want dat is een onderdeel van de toetsing voordat ze hulp krijgen. Dus eigenlijk zegt het college: 'studenten, als jullie hulp nodig hebben, werk je eerst in de schulden, dan gaan we helpen.'

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Nee, voorzitter, dat is niet wat wij zeggen. En daarom heb ik ook net uw motie omarmd. U geeft terecht in uw motie aan: 'ga bij het rijk lobbyen'. U heeft dat in uw eigen motie staan en ik omarm hem. Volgens mij delen we dan dat de oplossing bij het rijk ligt en niet bij ons.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. Maar toch werd er gezegd dat als studenten hulp nodig hebben, ze terecht kunnen bij de bijzondere bijstand. En dat is gewoon niet zo.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Voorzitter, ik denk dat ik in herhaling val. Als een Rotterdammer in de knel komt, kan hij altijd een aanvraag doen. Dan wordt dat getoetst en dan wordt dat beoordeeld. En als het dusdanig is dat een student door geen enkele vermogenstoets komt, dan wordt die ook altijd geholpen. Ik geef alleen aan dat als het gaat om die hele grote groep, dan kun je dat niet betalen. Ik geef u daarom ook aan dat wij die motie van u gaan omarmen en dat we daarmee aan de slag gaan.

De **VOORZITTER**. Dank. Wethouder Karremans nog in de rebound iets corrigeren?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, voorzitter, ik heb mij versproken. We gaan nog steeds overal betaald parkeren invoeren, hoor, dat is nog steeds aan de orde. Maar ik heb gezegd dat dat elke keer een individueel raadsbesluit is, maar daarmee heb ik de rechten van het college flagrant geschonden. En ik zie de heer Struijvenberg al kijken, woedend. Dat is een collegebesluit. Dus het is een collegemandaat om in individuele wijken betaald parkeren in te voeren. Maar de planning en het hele plan zou ik heel graag met de raad willen bespreken en zou ik ook richting de raad willen sturen. Dus dat wil ik even rechtgezet hebben, voorzitter, voordat ik problemen krijg met mijn collega's. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Helder. Hartelijk dank. Ik heb nog een tweetal vragen die ik zelf nog wil beantwoorden. Wellicht dat mevrouw Kockelkoren behulpzaam kan zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester voor het beantwoorden van een tweetal vragen.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, ik begin met 'Erken Ketu Koti als nationale feestdag'. Om te beginnen wil ik graag mijn dank en waardering uitspreken, zowel aan het college als aan de raad, dat u mij als burgemeester en soms in mijn rol als burgervader de ruimte biedt om opiniërend dit soort toespraken in de stad te mogen houden. Ik ben er dankbaar voor dat ik ook die ruimte van u krijg om zoiets te doen. Mijn oproep ten aanzien van een vrije dag was niet gericht aan de stad Rotterdam. Die was gericht aan het kabinet, ook in combinatie met het volgende jaar, wat een bijzonder jaar is als het gaat om slavernijherdenking. De heer Van der Velden wijst terecht naar de drie boeken die geschreven zijn. Vandaar dat wij natuurlijk ook de slavernijherdenking de afgelopen jaren hebben verheven tot een stadsherdenking. Dat is niet voor niets gebeurd. Dat heeft zo zijn positie in Rotterdam. Dus wat mij betreft is er ook veel gezegd op die dag zelf. Als u mij vraagt om nu te gaan lobbyen voor wat ikzelf in de speech heb gezegd, dan vind ik dat wel een bijzondere opdracht: om datgene wat ik uitgedragen heb ook zelf nog eens een keer tegen het kabinet te zeggen. Want de speech sprak natuurlijk voor zichzelf. Ik ben daartoe graag bereid als de raad mij daartoe opdracht geeft.

Dan Srebrenica, dat is de motie van Partij van de Arbeid en anderen. Srebrenica is natuurlijk wel een bijzondere loot aan de stam van de Nederlandse aanwezigheid in het buitenland ten aanzien van vredesmissies. Ik ben zelf op die plek geweest. Het is vrij helder waarom het zo pijnlijk is voor de Nederlandse Bosniërs die hier zijn en die graag ook dat moment willen markeren. Maar het heeft wat mij betreft een andere connotatie dan de slavernij herdenken. Slavernij is echt van een andere orde. Ik heb gemeend dat, toentertijd in overleg met de raad, dat slavernij verheven zou worden tot een stadsherdenking. Dat vraagt u nu ook ten aanzien van een Srebrenica-herdenking. Dus die vergelijking gaat in dat opzicht mank. Maar ik ben weleens betrokken geweest bij de herdenking van Bosnië-gebeurtenissen en ik snap heel goed dat u tegen mij zegt eens te gaan praten met de gemeenschap om te kijken of zij behoefte hebben aan enige vorm van ondersteuning. Dus als het de bedoeling is om het gesprek op gang te brengen en te kijken welke type ondersteuning ze daarbij nodig zouden kunnen hebben, dan ben ik daar niet op tegen. Ik zeg er wel even bij dat wij ook nog een andere bijzondere herdenking in de stad hebben. Dus als u mij dit gesprek vraagt, wil ik dat natuurlijk ook daar doen. Dat is de Indië-herdenking. Dat is altijd in augustus. Daar hebben we ook iets van een verbintenis mee. Daar is soms een wethouder bij en soms ben ik er zelf bij. Het is, denk ik, goed om te kijken of daar misschien ook een vorm van ondersteuning geboden zou kunnen worden. Maar dan behandelen we ook iedereen in dezelfde mate ook gelijk. Als dat de uitkomst kan zijn van ons gesprek over deze motie, dan wil ik deze motie omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voorzitter, dank voor het antwoord ook van het college, de burgemeester. Met deze uitleg – het gesprek aangaan om te kijken waar we kunnen helpen – en de terechte verbreding die de burgemeester aangeeft zou de Partij van de Arbeid heel goed kunnen leven.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dat is het, voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan geef ik het stokje weer over.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, volgens mij – of ik heb het gehoord – uw advies op motie 10 van de Partij van de Arbeid over Ketikoti, die heb ik nog niet gehoord.

De **VOORZITTER**. Die motie is gericht op de organisatie. Dat doet wethouder Vreugdenhil, Financiën en Organisatie. Dat betreft Rotterdamse ambtenaren. Dan geef ik het woord aan de wethouder van Financiën. Die heeft nog een paar moties begrijp ik.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Die was ik zojuist, in alle opwindings, vergeten. Dan kom ik op 'Erken Ketikoti als gemeentelijke feestdag'. Feestdagen zijn vastgelegd bij landelijke wet. Op dit moment is in de cao vervolgens sectoraal bepaald welke feestdagen ook collectieve vrije dagen zijn. Dat betekent dat we sectoraal en niet meer lokaal afspraken maken over het aantal verlofuren dat aan feestdagen wordt gehangen. Voor ons als gemeente geldt dat we van de cao voor gemeenteambtenaren op dit moment niet mogen afwijken. Op het moment dat de lobby van de burgemeester succesvol is, is het een ander verhaal. Als we als werkgever op dit moment nog geen invulling kunnen geven aan Ketikoti als gemeentelijke feestdag, kunnen we dat ook niet onder het mom van voorbeeldgedrag naar het bedrijfsleven of dergelijke.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik zou het college toch willen vragen om dit antwoord nog even in beraad te nemen. Want het klopt niet. Deze stad heeft jarenlang, decennialang, haar ambtenaren op 1 mei vrij gegeven. Dat stond niet in de landelijke cao. Hebben we toch gedaan. Het kan.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ja, volgens mij kan het inderdaad wel. Een of twee dagen kunnen vrij aangewezen worden, maar die gaan dan van je saldo af. Oké, dan moeten we het nog een keer in beraad nemen.

De **VOORZITTER**. De wethouder kijkt er nog even naar.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Wat zegt u?

De **VOORZITTER**. Ik zeg: De wethouder kijkt er nog even naar. Begrijp ik dat goed? Ja, oké. We hebben nog een paar uur te gaan vandaag. We overleggen eventueel met deskundigen.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). De motie 'Gepast herdenken' daar wilde ik van zeggen dat is oordeel aan de raad om daarover te stemmen. BIJ1, motie 'Toegankelijke taal' heeft twee dictums. Met punt 1 zijn we het helemaal eens, want dat doen we al. Het uitgangspunt is voor ons altijd al toegankelijke dienstverlening. Punt 2: we maken al zo veel mogelijk gebruik van aard en omvang voor doelgroepen die kiezen voor meerdere talen. Maar dat is altijd van tijdelijke aard, in geval van crises. Dus op dit moment zijn we wel van mening dat bij crises naar aanleiding van de aard en omvang van de doelgroepen, gekozen wordt voor meerdere talen. Maar dat is van tijdelijke aard. Het is ondoenlijk om alle talen te beheren en bij te houden. En last but not least: het is ook in strijd met ons coalitieakkoord waarin we kiezen voor tweetaligheid – Nederlands en Engels – en in crisissituaties ook in andere talen zoals Oekraïens, Russisch zou kunnen. Allemaal dat soort zaken. Nu is het ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ja, voor ons hebben wij deze positie, omdat het gaat over effectief en gemeente leiden. Als het belangrijke momenten zijn, snappen we wel dat we ruimte moeten geven zodat we mensen beter kunnen bereiken en beter mee kunnen nemen in dingen, dan zal het toch wel nodig moeten zijn. Ik begrijp wat u zegt, maar in onze optiek gaat het echt om effectief beleid om bedrijven en mensen te kunnen bereiken en mensen te kunnen meenemen in het begrip van Nederlands uiteindelijk.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ik begrijp uw punt. Alleen wij maken de uitzondering alleen in crisissituaties om ook in andere talen, naast het Nederlands en Engels, te communiceren. Dus het oordeel blijft: ontraden.

De motie van ChristenUnie: 'Kader voor conversie' zou ik willen ontraden. Twee redenen. Hij ziet toe op de € 500 miljoen als geheel. En zoals ik al eerder aangaf: het kader dat we willen schetsen is de € 500 miljoen minus de reservering. Met wat je dan overhoudt, is hij eigenlijk overbodig, omdat we al een toezegging hebben gedaan om met u in gesprek te gaan over het kader, over het restant van die € 500 miljoen. Nu ontraden, maar ook bij aanpassing zou ik zeggen dat hij overbodig is, want de toezegging ligt er al. We gaan met u in gesprek over het kader waarin we invulling kunnen geven aan hoe we het geld gaan besteden.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, ik zou nooit zeggen dat een motie overbodig is. Het is een uitspraak van de raad en die is nooit overbodig. Dan gaan we hem even beperken tot het bedrag... Want de rest komt inderdaad in de begroting. Dat heeft u inderdaad... Daar ga ik in mee. Maar het restant van het bedrag om daar de spelregels voor af te spreken: het lijkt me goed als we dat markeren, ook als raad. Dat we zeggen van: 'die spelregels maken wij met de raad.' En dan is een goede uitspraak van de raad zeker niet overbodig.

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Als u hem zo amendeert dan kunnen we hem omarmen.

Motie '14 is de norm!'. Formeel antwoord: We mogen op grond van de Aanbestedingswet vastgelegde proportionaliteitsbeginsel alleen eisen stellen die redelijk zijn en verband houden met het voorwerp van opdracht. Het stellen van een generieke algemene eis aan het minimum uurloon voor alle medewerkers van een leverancier voldoet volgens de juridische experts niet aan het proportionaliteitscriterium en daarmee begeven wij ons als opdrachtgever op glad ijs. Daarom zou ik die motie toch willen ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, in technische tijd alstublieft, aangezien ik nog maar zeven seconden had. Ik heb onbeantwoorde vragen en ik denk dat dat tamelijk exemplarisch is, ook voor mijn verhaal. Ik zei dat deze coalitie een blinde vlek voor verenigingen lijkt te hebben. Ik had de vraag gesteld hoe het college gemeenschappen en verenigingen waardeert als informeel partner van de gemeente. En ik had de vraag gesteld om toe te zeggen dat er geïnvesteerd blijft worden in het actieprogramma Verenigingen. Ik had wethouder Yigit gevraagd of hij mij wilde toezeggen dat hij, als partijen in de stad de helpende hand uitsteken in het kader van de energiearmoede van studenten, daarvoor openstaat. En tenslotte heb ik gevraagd hoe de lobbybrief van het Vergeten Kind is gewogen aan de onderhandelingstafel.

De **VOORZITTER**. Zullen we beginnen met de vragen over de verenigingen en het verenigingsleven. Wellicht dat wethouder Samenleven er iets over zou willen zeggen en anders begin ik bij de heer Yigit. Ja.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter, het klopt. Mijnheer Segers had gevraagd: 'Wat gaat u doen als er partijen zijn die de helpende hand uitsteken?' Dan gaan we dat beoordelen. We kunnen altijd het gesprek aangaan. Maar laat ik ook zeggen dat wij vinden dat de verantwoordelijkheid voor bestaanszekerheid echt bij het rijk ligt. Mocht er een partij zich aanbieden, dan kunnen we altijd het gesprek aangaan.

De **VOORZITTER**. Dank u. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter. Kijk, wat wij doen op dit moment. Met name richting de welzijnsaanbieders waar we net een aanbesteding voor hebben gehouden, is gevraagd om met partners in de verschillende wijken expliciet de samenwerking op te zoeken. Dat geldt voor allerlei soorten partners in de wijken. Dus ook als het gaat – om het heel specifiek te maken, wat mij betreft, en ik denk dat u daarop doelt, via u voorzitter, mijnheer Segers-Hoogendoorn – om religieuze instellingen. Dus als u het mij vraagt zeg ik: die ruimte moet er juist zijn vanuit dat welzijnswerk of vanuit het welzijn in die wijken als we op zoek gaan naar partners om juist ook oog te hebben voor die verenigingen die daar actief zijn enerzijds. Ik probeer hem heel breed te trekken omdat u zegt 'verenigingen', maar dan hebben we het misschien over religieuze verenigingen, maar misschien ook wel sportverenigingen. Sportverenigingen die proberen we nog steeds maximaal te ondersteunen. We hebben zelfs een organisatie binnen de gemeente, Sport Support, die verenigingen ondersteunt om ze te professionaliseren. Of daar waar het bijvoorbeeld gaat om verduurzamen ze daarin te ondersteunen. Dus op allerlei aspecten toch bezig te zijn met het verenigingsleven in Rotterdam.

Dus als u nog een specifieke vraag hebt over wat voor soort verenigingen u bedoelde, dan hoor ik dat graag. Dat is even een algemeen verhaal ten aanzien van verenigingen in Rotterdam.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Nou kijk, om op dat eerste in te gaan. Daarom hebben wij er juist de afgelopen jaren steeds aandacht voor gevraagd. Dat informele netwerk dat wordt niet vanzelf gevonden, ook niet door welzijnspartijen en al helemaal niet in voorwaarden van een aanbesteding. Dus je hebt echt... Niet alleen, maar het helpt enorm als de gemeente expliciet zegt: 'wij kennen ook verenigingen in de wijk'. Dat kunnen allerlei soorten van verenigingen zijn, maar het kunnen ook hele hechte gemeenschappen zijn die inderdaad met elkaar samenkomen in een Huis van de Wijk. Dat je daar echt als gemeente zelf inzet op moet plegen, dat zien wij nergens terug. En daar vroeg ik eigenlijk u mij gerust te stellen dat u daar wel nog steeds oog voor heeft. Ik heb specifiek gevraagd, als het gaat over verenigingen en het ondersteunen van hen, of het actieprogramma Verenigingen nu eigenlijk nog actueel is. Omdat ik dat nergens terugzie en ik daar ook geen centen voor kan zien, ben ik een beetje bang dat dat ter ziele is geraakt. Dus als u mij kunt toezeggen: 'dat actieprogramma dat voeren wij nog steeds uit', dan ben ik ook tevreden.

De **VOORZITTER**. U bent door uw spreektijd heen mijnheer Segers-Hoogendoorn. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dat antwoord moet u mij even ten goede houden, mijnheer Segers-Hoogendoorn. Ik heb dat antwoord niet of dat specifieke programma nu ook, naar aanleiding van het aflopen van het vorige college, abrupt ophoudt of dat het doorloopt. Als u mij toestaat om dat even uit te zoeken dan kom ik daar later bij u op terug.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Daarmee komen we aan het einde van de eerste termijn van de zijde van het college. Is er behoefte aan een korte termijn? Of is er nog een vraag blijven liggen? Of et cetera. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, ook graag even technische tijd, want er was nog een vraag blijven liggen. Er zijn heel veel intensiveringen van het vorige college die stoppen. En mijn vraag was of het college op al die intensiveringen... Is dat beantwoord? Oh. Kan het college op al die intensiveringen die stoppen aangeven wat het financieel en inhoudelijk betekent? Ik dacht er geen motie over hoeven in te hoeven dienen, maar een toezegging op dit punt te krijgen.

De **VOORZITTER**. Dan had ik hier nog de heer Biljoen. Dit is nu een korte tweede termijn, ja. Dat komt zo. Ik heb net aangegeven dat we beginnen met een tweede termijn. Daarin kan dus een veegronde komen. Daar kan dus een vraag worden gesteld of een opmerking worden gemaakt. Volgens mij is welke status het gesprek heeft niet zo erg relevant. U kunt uw vraag stellen, ja.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, ik zal het heel kort houden. Ik was net inderdaad eventjes weg. Een sanitaire stop moet ook gewoon kunnen. Maar, voorzitter, het is mij echt volledig onduidelijk waarom het college, wethouder Achbar, deze motie ontraadt. De eerste tip die ik heb gekregen van wethouder Achbar was: 'als je met een voorstel komt, kom met dekking'. Er worden nu extra rijksmiddelen ter beschikking gesteld. Mijn vraag is dus eigenlijk: Als u deze ontraadt, gaat u dus ook geen beroep doen op deze extra middelen? Gaat u ook niet meer deze extra, meer inclusieve speeltuinen realiseren? Of op welke manier zou u hem wel kunnen omarmen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, ik dacht dat het rijtje nog afgemaakt werd. Ik had nog opnieuw dus de onbeantwoorde vraag hoe de lobbybrief van Het Vergeten Kind gewogen is aan de onderhandelingstafel. Ik denk dat daar gewoon geen portefeuillehouder voor verantwoordelijk is, of zo. Dat zou ook kunnen.

De **VOORZITTER**. Anderen? De eerste vraag bij mijnheer Vonk, oogt generiek voor de wethouder van Financiën, maar ik weet niet of de wethouder van Financiën daar zicht op heeft of dat dat iets voor de afstandelijk wethouder is of iets is wat schriftelijk moet worden afgedaan als daar geen zicht op is. Wethouder?

De heer **VREUGDENHIL** (lr) (wethouder). Ik heb gesproken met de vakwethouders. Dat vak heb ik niet. Ik heb eigenlijk gehoord dat die ingevuld werden per vakwethouder. Ik denk dat het aan de vakwethouders is om zelf te bekijken wanneer ze dat gaan doen, of bij de tweede herziening of a priori. Ik denk dat we daar als college nog op terug moeten komen hoe we dat gaan doen. Akkoord?

De **VOORZITTER**. Is dat een toezegging dat u nader geïnformeerd wordt over die vraag? Ja? Dat lijkt mij dan op papier. Ja, oké. Anders wordt het ingewikkeld om het nu uit te zoeken aan deze kant van de tafel. Dan de vraag van de heer Biljoen.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter. Ik begrijp de teleurstelling. En overigens blijft mijn lijn: als er een goede motie ligt, ligt er een goede motie. En als we hem kunnen uitvoeren gaan we hem uitvoeren. Ik heb over deze motie gezegd dat hij nu vooral overbodig is, omdat we die inzet al plegen. Uw vraag specifiek over die middelen: de inzet van deze extra middelen vanuit het landelijk Sportakkoord heeft in afstemming met VWS de bestemming 'Living Lab e-sports in de vereniging van de toekomst' meegekregen, waarbij ook geëxperimenteerd wordt met e-sports-activiteiten binnen de speeltuinvereniging. Ik denk dat dat juist meer inclusieve speeltuinen levert dan u voorstelt. Voorzitter, daarmee heeft dus dat geld al een bestemming. En misschien niet zo expliciet benoemd in de eerste herziening, maar hij is op basis van de afspraken die met VWS zijn gemaakt om het voor die Living Lab e-sports in te zetten.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Voorzitter, via u, zou ik dan mogen vragen wanneer u die afspraken heeft gemaakt.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja, goed, als je exact de datum wil hebben, dan moet ik je dat toesturen. Maar dat zal, naar mijn inschatting, het vorige college geweest zijn. Dus ik neem het ook over. Maar ik wil dat heel expliciet voor u checken, wanneer wij aan tafel hebben gezeten om deze afspraak te maken. En als u wilt weten met wie en hoe laat, wil ik u dat ook meegeven.

De heer **BILJOEN** (gl). Nou, voorzitter, daar ben ik eigenlijk niet naar op zoek. Maar als u die motie goed heeft gelezen: de regeling is gewijzigd op 14 juni 2022. Dat is nog niet zo lang geleden. Dus misschien bent u daarbij geweest. Dit is nieuw geld dat beschikbaar is gekomen sinds 14 juni 2022. Ik heb het niet over wat het vorige college heeft gedaan. Er wordt nu € 177.000,00 beschikbaar gesteld om meer inclusieve speeltuinen te realiseren. Het lijkt nu eigenlijk alsof u dit gratis geld gewoon laat liggen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik laat het niet liggen. U mag erop vertrouwen dat het goed ingezet wordt. Dus wij gaan het op basis van de afspraken die 14 juni zijn gemaakt... Overigens nog voor de installatie van dit college. Dus die afspraken zijn wel door het vorige college gemaakt. Dat wil ik even benoemd hebben. U mag erop vertrouwen dat het geld heus wel goed wordt ingezet en zeker ten aanzien van de Living Lab e-sports in de verenigingen van de toekomst.

De **VOORZITTER**. Dan de motie over Het Vergeten Kind van Segers-Hoogendoorn. Bij wie moet ik uitkomen? Bij u? Ja. Wethouder Struijvenberg.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Ja, omdat het onderwerp in mijn portefeuille zit dan toch maar een reactie van mijn kant, omdat er een aantal keren op herhaald wordt, voorzitter. Maar de vraag is hoe Het Vergeten Kind is gewogen bij de coalitieonderhandelingen. Ten eerste weet ik dat niet, want daar was ik niet bij. Maar ten tweede lijkt het me geen vraag voor het college. Het lijkt me een vraag voor de coalitiepartijen in de raad.

De **VOORZITTER**. De bal ligt in de raad. Wil iemand daar iets over zeggen? Nee. Dan kom ik aan het einde van de beraadslagingen over agendapunt 7.1. Dan zijn we toe aan agendapunt 7.2. Dat hebben we niet.

8. VERZOEK(EN) VOOR EEN REGULIER DEBAT VAN ÉÉN OF MEER RAADSLEDEN

Er zijn geen verzoeken voor een regulier debat.

9. ONDERWERPEN MET EEN KORT DEBAT

9.1. *Het Plan van Aanpak naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Broze bedoelingen'*

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de eerste spreker, de heer Soytekin. Mijnheer Soytekin. Nee, op mijn lijst staat mijnheer Soytekin als eerste spreker. U heeft het aangevraagd? Ja. Dan gaat u voor. Het staat niet zo op mijn lijst en ik heb geen idee wie altijd de eerste aanvrager is. Maar mevrouw Verkoelen, komt u maar.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, ik had het aangevraagd. Ik zal kort zijn voorzitter. In 2019 is met veel bombarie het masterplan Ouder en Wijzer gepresenteerd. Met dit plan kon de zorg voor de Rotterdamse ouderen de toekomst in. Twee jaar later ligt er een rekenkamerrapport dat gehakt maakt van de plannen: te veel projecten die te klein zijn en te weinig financiering hebben. Conclusie: met dit plan kunnen we de toekomst niet in. We komen € 200 miljoen te kort om de komende jaren de zorg voor de ouderen te kunnen leveren. Het huidige college roept het netwerk van de ouderen op om zich voor een dierbare in te zetten. Maar, voorzitter, het aantal mantelzorgers neemt eerder af dan dat het toeneemt. En we kunnen de komende jaren al allerlei problemen zien aankomen. Voorzitter, we hebben ondertussen meer dan 100.000 ouderen in Rotterdam. Velen daarvan zijn zelfstandig en hebben geen hulp nodig. Maar een groot deel van hen heeft wel hulp nodig. We kunnen en mogen hen niet aan hun lot overlaten. Met de wisseling van de welzijnswerkers slaan we al een gat in het vertrouwen in de zorg. De oproep van deze coalitie om eerst zelf je problemen maar eens op te lossen, helpt daar niet veel bij. En of dit nieuwe college ook leert van het rekenkamerrapport is nog de vraag. Met een huismeester en een restaurant redden we de zorgvraag niet. Daarom, voorzitter, roepen wij dit college op om zijn plannen over twee jaar opnieuw door de Rekenkamer te laten beoordelen. En daar heb ik een motie over.

De **VOORZITTER**. Er is een motie. Kunt u helpen om de motie deze kant uit te krijgen? Ik dank u zeer. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend:

Motie 1. De toekomst van de zorg bekeken!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van het plan van aanpak naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Broze Bedoelingen';

constaterende dat:

- het masterplan Ouder en Wijzer in 2019 is gepresenteerd;
- de Rekenkamer met haar rapport 'Broze bedoelingen' zich zeer kritisch heeft uitgelaten over de haalbaarheid van de in het masterplan gestelde doelen;
- de wethouder in gesprek met de Rekenkamer over het rapport 'Broze Bedoelingen' het masterplan aangepast heeft;
- het huidige college het masterplan niet meer noemt;

overwegende dat:

- een masterplan ouderen en ouderenzorg zeer nodig is;

- het aantal ouderen nog steeds toeneemt, er sprake is van een dubbele vergrijzing en het aantal ouderen dat zorg nodig heeft stijgt;
- we geen moment kunnen verliezen in het opbouwen van een toekomstbestendig en betaalbaar zorgmodel;
- In het kader van het coalitieakkoord het college een zorgagenda gaat uitwerken;
- het college streeft naar een gezamenlijk 'Rotterdams Zorgakkoord' die toekomstbestendige zorg mogelijk maakt;

verzoekt de raad:

- de Rekenkamer eind 2024 (halverwege deze beleidsperiode) de plannen van dit college te laten toetsen op het bereiken van de toekomstbestendigheid van haar ouderenbeleid, waaronder de betaalbaarheid ervan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, L.S. Vlieger en M.S.S. de Jong

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Mijn fractie kijkt met redelijk wat tevredenheid naar de overgenomen aanbevelingen uit het rapport 'Broze bedoelingen', ex ante onderzoek naar effecten ouderenbeleid van de Rekenkamer en ook de inzet daarop. Met of zonder migrantenachtergrond: onze ouderen verdienen deze zorg en aandacht. De Rekenkamer adviseerde dan ook om de probleemanalyse die ten grondslag ligt aan het programma te verrijken, meer onderscheid te maken tussen de verschillende groepen ouderen als het gaat om problematiek, leeftijd en behoefte. En geheel terecht was een belangrijke aanbeveling vanuit het rapport om specifieke strategieën te ontwikkelen om migranten ouderen beter te bereiken. De inzet op de aanbevelingen om eenzame ouderen met een migratieachtergrond beter te bereiken, resulteert onder andere in: aandacht voor cultuur-sensitieve zorg, het borgen van de training Cultuur-sensitief werken en sleutelfiguren die ouderen in de eigen taal verder kunnen helpen. Voorzitter, dit zijn belangrijke onderdelen waar mijn fractie zich in het verleden vaak hard voor heeft gemaakt. Daarom zijn wij op dit punt ook tevreden en uiteraard zullen we wel de verdere uitwerkingen kritisch blijven volgen.

Voorzitter, in een van de eerdere bijdrages hierover heeft mijn collega Natasha Mohamed-Hoesein aangegeven dat als het gaat om huisbezoeken bij ouderen die in eerste instantie niet opendoen, dat er volhardend gewerkt dient te worden. Dan is het belangrijk om terug te komen en opnieuw te proberen als er in eerste instantie geen gehoor is gegeven en de deur niet is opengedaan. Die volharding loont en is belangrijk in de aanpak tegen eenzaamheid. Dat zie ik niet zo expliciet terug in de inzet. Ik vraag de wethouder om daar in ieder geval een toelichting op te geven.

Tot slot, voorzitter, heb ik nog één vraag. In de brief wordt aangegeven dat de financiering van het Langer Thuisakkoord, waaronder ook de inzet rond de seniorvriendelijke wijken, na 2022 wegvalt en de continuïteit van die inzet daardoor niet geborgd is. Kan de wethouder aangeven wanneer dit wel duidelijk wordt? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Vlieger. Nee dat is toch geen maidenspeech, dacht ik. Nee, die hebben we al gehad. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Ja, dank u wel. Het rekenkamerrapport was erg kritisch specifiek over de acties die de aanbieders hebben ingezet om het beleid van de gemeente in de

praktijk uit te voeren. De Rekenkamer constateerde dat slechts één van de negentig interventies succesvol is gebleken. Dat is echt zorgelijk. Het nieuwe college moet daarom strak de regie voeren en niet alleen achteraf toetsen en evalueren. We moeten daarnaast veel meer ouderen betrekken bij het beleid, specifiek ouderen van kleur. Er is echt nog veel werk te doen en we moeten dit niet op de lange baan schuiven. Daarom steunen we ook de motie van 50PLUS voor de evaluatie en dat we deze tussentijds gaan doen. Dan kunnen we namelijk nog aanpassingen doen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Nog andere sprekers bij dit agendapunt? Ja. Het betreft uw maidenspeech, begrijp ik.

De heer **ELBAY** (d66). Dank voorzitter. Rotterdam staat in verschillende internationale Rough Guides en wordt geroemd om haar rauwheid, bewegelijkheid en vernieuwende geest. Rotterdam heeft die potentie, maar is nog lang niet de stad waar alle puzzelstukjes op hun plek zijn gevallen. Onze stad staat de komende jaren voor de opgave om de potentie die zij heeft te verwezenlijken, de twee snelheden van de stad met elkaar in de pas te krijgen. De weg naar de toekomst wordt doorlopen, maar de sociale problematiek in de stad krijgt onvoldoende aandacht. Rotterdam moet zich niet enkel inzetten op een bestendige economische transitie naar een groene groei, maar ook op het binnenboord houden van mensen die dreigen te zakken van een menswaardig bestaan. Tegenover elke Nederlander met een andere culturele achtergrond die de stad inkomt als kansarm kind en zich ontwikkelt tot een succesvol adolescent, ziet een autochtone werkeloze Nederlander zijn wijk veranderen. Maar erger nog: die niet mee kan in de vaart der volkeren. Juist daarom, voorzitter, moeten we ons inzetten voor diversiteit en inclusie, voor meer empathie en wederzijds begrip, voor meer bewustwording en besef. De verschillen die wij hebben, zijn niet erg. Sterker nog: die verschillen maken ons rijk. Ze verrijken de stad, ze inspireren, verbroederen en laten de wereld van de Rotterdammer groeien. Het wordt pas gevaarlijk als we elkaar gaan kaderen in eendimensionale hokjes. Elkaar zien als een ding, niet als een individu waar verschillende identiteiten in zijn samengesmolten. Gelijkwaardigheid wordt hiermee onrecht aangedaan. Daar zal ik, samen met mijn fractie, mij voor altijd tegen verzetten.

Voorzitter, Rotterdam is voor ons allen het middelpunt. Iedereen die zich verbonden voelt met deze stad vormt daarom ook een mooi mozaïek: vrouwen, mannen en non-binaire mensen met een ieder hun eigen kwaliteit. Mensen die praktisch opgeleid zijn of doceren aan Erasmus. Mensen die verliefd worden op iemand met hetzelfde geslacht of misschien wel op helemaal niemand. Iedereen is op zoek naar een fijne woning en een buurt in onze stad, maar vooral zijn we op zoek naar geluk. Laat dat, het meest menselijke wat er is, ons nauw verbinden.

De parels van Rotterdam, de ouderen, die wil ik niet vergeten. Daar gaat dit agendapunt over. Ook hier gaat het om erkennen van verschillen. Het verschil tussen jong en oud en alle jaren die ertussen liggen. Iedere levensfase vraagt een andere voorbereiding en ieder individu heeft diens eigen wens. Wat voor de ene luxe is, is voor de ander vanzelfsprekend, maar dat de ouderen goed voorbereid zijn, betekent niet dat de gemeente dat ook is. We moeten ons ouderenbeleid aanpassen op de wensen van de ouderen. Dit lezen we ook terug in het rekenkamerrapport. Hierbij is het cruciaal dat door de gemeente genomen maatregelen alle verschillende ouderen zullen bereiken. Laaggeletterde ouderen, ouderen met een lage sociaal-economische positie en ouderen met een niet-westerse migratieachtergrond bereiken we als gemeente stevast niet genoeg. De komende jaren neemt het aantal ouderen van 65 jaar en ouder in Rotterdam met een derde toe. Dit betekent dat er werk aan de winkel is. Want op zijn zachtst gezegd is het rapport van de Rekenkamer schokkend, voorzitter. Ik ben blij dat er in de Commissie ZOCS, hierna ZWCS, uitvoerig over

is gesproken en de voormalige wethouder, samen met haar team, een Plan van Aanpak heeft opgesteld waarin ik mij kan vinden.

Toch is er een aantal zaken nog niet helemaal helder voor me. Ik hoop dat de wethouder de mist kan wegnemen. Alleen denk ik dat dat niet gepast is bij een tweeminutendebat, dus ik zal dat schriftelijk aan de wethouder kenbaar maken. Tot slot, voorzitter, ondanks mijn vele vragen, die ik dus op papier ga zetten, heb ik veel vertrouwen in dit college en wens ik hen en de raad een vruchtbare periode toe: een periode waarin we veroudering niet zullen tegenhouden en vernieuwing de ruimte geven. Dank jullie wel.

(Applaus)

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Voorzitter, Rotterdam vergrijsst en dat betekent dat we de komende jaren voor grote uitdagingen staan om Rotterdamse ouderen een waardevol en prettig leven te kunnen bieden. Het rekenkamerrapport 'Broze bedoelingen' wijst ons erop dat er nog grote verbeterlagen te maken zijn. De fractie van Volt is dan ook blij dat het college een groot deel van de aanbevelingen uit het rapport overneemt, maar we moeten ook vooruit. En in grote lijnen is Volt het eens met de koers van het college om de zorg zo veel mogelijk in de wijk te organiseren, te starten met ouderenhubs en seniorvriendelijke wijken en verder in te zetten op preventie en vroegsignalering. In dit kader vindt Volt het hoopvol dat er wordt ingezet op wijkpreventieketens waarin de samenwerking in de wijken verder wordt versterkt. Tegelijkertijd mist er op basis van beleidsprogramma's zoals bijvoorbeeld 010 en 'Heel de Stad' een schakel om deze ketens. We zien in de hele stad dat ondernemers worstelen met de veroudering van hun klantenkring. Zij maken zich bijvoorbeeld zorgen als een oudere de pincode vergeet, onbegrepen gedrag vertoont of slecht ter been is. We zien ook dat veel ondernemers vanuit hun maatschappelijke rol hierop inspelen, bijvoorbeeld via klets-kassa's, trainingen vroegsignalering voor medewerkers en ouderen uurtjes. Tegelijkertijd staan ook zij vaak met de handen in het haar als het gaat over eventueel doorgeleiden van klanten of melden van hun zorg. Een gemiste kans omdat er vaak, nog geen paar honderd meter verder, welzijnsaanbieders actief zijn die vanuit de gemeente de opdracht hebben gekregen om deze signalen in de wijk op te vangen en creatief op zoek te gaan naar vindplaatsen. Volt zou graag zien dat lokale ondernemers actiever worden betrokken bij de wijkpreventieketens die we nu aan het starten zijn, omdat we verwachten dat we hierdoor beter in staat zullen zijn om problemen vroegtijdig te signaleren en beter in staat zijn om maatwerk te leveren. Wij zouden daarom graag van de wethouder willen horen hoe deze samenwerking met lokale ondernemers de komende periode, en specifiek binnen de welzijnsopdrachten, geborgd gaan worden. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter, dank u wel. Even kijken. Ik zal beginnen met de motie van 50PLUS. Daarin wordt gevraagd om in 2025 ook weer een toets te laten uitvoeren op het bereiken van de toekomstbestendigheid van de zorgplannen, waaronder de betaalbaarheid van zorg. Hij is overbodig, mevrouw Verkoelen, via u voorzitter, want het college werkt op dit moment aan een zorgagenda en streeft samen met de partners naar een Rotterdams zorgakkoord wat toekomstbestendige zorg mogelijk zou moeten maken. Maar we zullen de uitwerking van het akkoord en de resultaten vanzelfsprekend gaan monitoren en natuurlijk ook hierover rapporteren aan de raad. Wat ik wel kan zeggen over uw motie, mevrouw Verkoelen, via u voorzitter, is dat indien u als raad een onderzoek van de Rekenkamer wel van meerwaarde vindt, dat het natuurlijk

aan de raad is om de Rekenkamer te vragen daar een onderzoek naar te doen. Dat is iets wat u dan...

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Punt van orde.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Als de wethouder de motie goed had gelezen, ziet hij ook dat ik de raad oproep en niet het college. Dus ik ben ook heel juist daar. Ik vind het hartstikke leuk wat u doet, maar het is aan de raad.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ik vind het op zijn minst leuk dat u het leuk vindt wat ik doe. Maar dan bij dezen een overbodige reactie van mijn kant. Dat is heel goed.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dan heb ik de vraag van DENK of ik een toelichting kan geven op de volharding bij huisbezoeken. De heer Soytekin zei dat als er een keer langsgegaan wordt, niet opengedaan wordt dat er daarna niks meer wordt gedaan. Nou in de werkwijze van de huisbezoeken, kan ik u vertellen, is de afspraak dat als de mensen niet opendoen er zeker nog een tweede keer langs wordt gegaan. Dus het is niet dat er maar een keer langs wordt gegaan als er niet open wordt gedaan en dat we het daarbij laten. We proberen daar altijd wel een volgende interventie op te plegen.

Dan zie ik dat u een tweede vraag had. In de brief wordt aangegeven dat de financiering van het Langer Thuis Akkoord, waaronder ook de inzet rond de seniorvriendelijke wijken na 2020 wegvalt en de continuïteit van die inzet daardoor nog niet geborgd is. En dan de vraag of ik kan aangeven wanneer dit wel duidelijk wordt. Naar verwachting richting de begrotingsbehandeling van 2023 zal uitgezocht worden hoe we hier eventueel verder invulling aan kunnen geven.

Dan een vraag van Volt, maar ik was in de veronderstelling dat er ook een motie aan ten grondslag lag, maar die is dan niet ingediend. U ziet graag hoe wij als college de samenwerking met lokale ondernemers de komende periode binnen de welzijnsopdrachten willen borgen. Ik kan al zeggen dat dat deels al gebeurt. De welzijnsopdracht die wij net hebben gegund in de wijken, vragen wij juist – eigenlijk hetzelfde antwoord wat ik eerder heb gegeven op de vraag ten aanzien van verenigingen – om vanuit het welzijn juist de samenwerking in die wijk te zoeken. Of het nu lokale ondernemers zijn of religieuze instellingen: probeer nu met elkaar die wijk kleur te geven en juist de eenzaamheid en alle andere uitdagingen in die wijken op te pakken. Dat is het antwoord op uw vraag: niet specifiek lokale ondernemers. Ik kan wel voorbeelden bedenken dat welzijnswerkers samenwerken met lokale ondernemers. Dat kan in de ene wijk verschillen ten opzichte van een andere wijk.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Zo hebben we dit punt voldoende behandeld.

9.2 Het jaarverslag van de gemeentelijke Kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar 9.2: Het jaarverslag van de gemeentelijke Kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van het college naar aanleiding van het verslag. Ik heb een aantal sprekers op mijn lijstjes staan. Mevrouw Reitema als eerste.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Ja, in de commissie is het jaarverslag uitvoerig besproken. Ook hebben we het kort gehad over het onderzoek naar de inzet van extra personeel in wijkteams die niet SKJ-geregistreerd zijn – dus niet de wijkteams, maar het personeel – vanwege de uitdagingen in het personeelstekort. De toenmalige wethouder heeft aangegeven een onderzoek te doen naar deze inzet voor jeugdhulp. De Partij van de Arbeid vraagt om een toezegging van de huidige wethouder over hoe precies dan toezicht gehouden wordt op dat niet SKJ-geregistreerde personeel. En dan in het bijzonder welke criteria worden gebruikt. Hoe ziet het proces van monitoring eruit? Hoe worden de juridische kaders van de Jeugdwet verder gewaarborgd dan wel gemotiveerd als en waarom buiten deze kaders wordt gehandeld? Dus de vraag van de Partij van de Arbeid is of de wethouder voor deze informatie een toezegging kan doen. En dat was het. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij begint mij adviezen te geven dan doe je niet wat ik je vraag. Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij begint mij te vertellen, waarom ik iets niet zo moet voelen als ik het voel, dan neem jij mijn gevoelens niet serieus.

Als ik je vraag naar mij te luisteren en jij denkt dat je iets moet doen om mijn problemen op te lossen, dan laat je mij in de steek, hoe gek dit ook klinkt. Maar wanneer je eenvoudig aanvaardt dat ik voel wat ik voel, ongeacht hoe dat gevoel ook moge zijn, dan kan ik ophouden te trachten je te overtuigen en dan kan ik de taak aan om te beginnen te begrijpen wat er achter dit gevoel schuilgaat. Misschien is dat de reden waarom voor sommige mensen bidden werkt. Omdat God niets terugzegt en hij geen adviezen geeft of probeert de dingen voor je te regelen. Hij luistert alleen maar en vertrouwt erop dat je er zelf wel uitkomt. Dus alsjeblieft luister alleen naar me en probeer me te begrijpen. En als je wilt praten, wacht dan even. En ik beloof je dat ik op mijn beurt naar jou zal luisteren. Een gedicht van Leo Buscaglia.

Participeren is niet alleen meepraten. In de kern is participeren goed naar elkaar luisteren. We vinden het niet alleen belangrijk dat er goed naar volwassenen geluisterd wordt, maar juist ook naar de jeugdigen. Het kinderrechtencollectief roept gemeenten op om jeugdparticipatie op te nemen in het gemeentelijk beleid. Wij, Partij voor de Dieren, GroenLinks, BIJ1, Volt en ChristenUnie steunen dit en dienen daarom de motie 'De jeugdige participant omarmd' in.

Daarnaast ondersteunen wij de aanbevelingen van de kinderombudsman en vinden wij het belangrijk dat gezinnen en jeugdigen gehoord worden in hun wens echt maar één aanpak en één regisseur in hun zorgtraject te ervaren. En om dit goed te kunnen monitoren, dienen we de volgende motie in: 'Eén gezin, één aanpak, één regisseur.' Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Bedankt. Mevrouw Van de Peppel heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Eén gezin, één aanpak, één regisseur, CHECK!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het jaarverslag van de gemeentelijke kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag;

constaterende dat:

- de kinderombudsman heldere taal spreekt in het jaarverslag. Er gaan dingen goed in de jeugdzorg maar er zijn ook een aantal dingen die verbeterd moeten worden en daar heeft ze duidelijke aanbevelingen voor gedaan;

overwegende dat:

- deze aanbevelingen betrokkenheid en vertrouwen van hulpverleningsinstanties naar ouders en jeugdigen voor, tijdens en na een zorgtraject bevorderen;
- het van belang is dit proces te blijven monitoren;

verzoekt het college:

- periodieke voortgang op de aanpak één gezin, één aanpak, één regisseur waarin ook wordt meegenomen in hoeverre de regisseur, de aanvrager bij elke stap en/of periodieke terugkoppeling geeft over wachttijd/wachttijst en proces;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, L.S. Vlieger, M.S.S. de Jong en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 2. De jeugdige participant omarmd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het jaarverslag van de gemeentelijke kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag;

constaterende dat

- de kinderombudsman heldere taal spreekt in het jaarverslag. Er gaan dingen goed in de jeugdzorg maar er zijn ook een aantal dingen die verbeterd moeten worden en daar heeft ze duidelijke aanbevelingen voor gedaan:
  - maak je beleid over kinderen, dan maak je beleid met kinderen;
  - is de jeugdige deelnemer aan de zorg, dan is de jeugdige participant over het eigen zorgproces en gevoerd beleid;
  - is de jeugdige deelnemer van de beleidsontwikkeling van de gemeente, dan is de jeugdige participant over het beleid;

overwegende dat:

- deze aanbevelingen de jeugdparticipatie op verschillende beleidsterreinen bevordert;
- deze aanbevelingen betrokkenheid en vertrouwen van hulpverleningsinstanties naar ouders en jeugdigen voor, tijdens en na een zorgtraject bevorderen;
- het van belang is dit proces te blijven monitoren;

verzoekt het college:

- binnen een jaar met kaders voor jeugdparticipatie te komen, samengesteld in samenwerking met de kinderombudsman en kinderen/jongeren, daarin meegenomen ook kinderen onder de twaalf jaar oud;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, L.S. Vlieger, M.S.S. de Jong, T. Kind en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Ja, dank u wel. Zoals we in de commissie hebben benoemd is GroenLinks heel erg blij dat we eindelijk een reactie hebben gekregen. Het duurde even. En normaal zeg je dan: 'je wacht lang, maar dan heb je ook wat'. Nou ja, of je ook wat had, dat

was de vraag. We kregen vooral een herhaling van wat de kinderombudsman had gezegd. Het moge duidelijk zijn dat we als GroenLinks veel waarde hechten aan het verslag van de kinderombudsman en de aanbevelingen die worden gegeven. Vooral als het gaat om participatie. De stad is van ons allemaal en we moeten allemaal mee kunnen doen en ons steentje kunnen bijdragen, ook kinderen. Zowel in de afdoening als in de reactie wordt beschreven wat we doen rondom participatie, maar de kaders ontbreken. Daarom heb ik samen met de collega's van de Partij voor de Dieren de motie ingediend die daartoe vraagt. We vragen naar het opstellen van die kaders samen met de kinderen, samen met de kinderombudsman.

Daarnaast natuurlijk nog een tweede motie die ingaat op de jeugdzorg en op het idee wat we daarvoor hebben om dat goed te laten verlopen: één regisseur, één plan, één aanpak. Het is hartstikke belangrijk. Het is hartstikke simpel. Laten we dat goed doen. Laten we daarmee doorgaan.

Ik ben blij met alle manieren waarop we de jeugd en de kinderen betrekken bij onze stad, maar laten we alsjeblieft ervoor zorgen dat we dit binnen de juiste richtlijnen doen. Want zonder richtlijnen, zonder kader: wat zijn we dan aan het doen? Een beetje de schijn ophouden? Dat moeten we niet willen. Laat ieder kind meedoen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja, voorzitter, laat ieder kind meedoen. Inderdaad enorm belangrijk. We hebben veel te veel kinderen die op dit moment mijlenver achterstaan. En niet alleen achterstaan, maar zo ver in de verdrukking zijn gekomen dat de suïcide onder Nederlandse kinderen nog nooit zo hoog is geweest. En dat is iets wat we ons allemaal aan moeten trekken. En dat is niet nieuw. Dat hebben we in de afgelopen jaren al gedaan. En we hebben ook leren luisteren tijdens de hoorzittingen die we hebben gehouden onder alle betrokkenen in de jeugdzorg, waar 'een kind is geen kavel' uit is gekomen. 'Een kind is geen kavel' omschrijft heel veel van de dingen die we nu ook weer met elkaar bespreken en dat is hetgeen waar ik me zorgen over maak: opnieuw. Hou eens op zeg! Het rapport van de kinderombudsman was voor mij een thermometer. Die thermometer laat zien dat we nog steeds hoge koorts hebben. En die koorts moet naar beneden. En laten we nu alles op alles zetten om dat te blijven doen. Dus het heeft voor mij geen zin op dit moment om allerlei moties in te gaan dienen of om alle moties te gaan steunen. Maar het gaat er wel om dat we in vliegende vaart vooruitgaan en ook samen met de wetgever – want we gaan met wijzigingen te maken krijgen – gaan zorgen voor échte zorg. Ik heb grote zorgen om de jeugdzorg. Laten we er jeugdhulp van gaan maken. De kinderombudsman moet de ruimte krijgen om de vinger aan de pols te houden. Ik baal er echt als een stekker van dat we een motie hebben ingediend – die is raadsbreed aangenomen – om die participatie mogelijk te maken. Dat is ook een uitvloeisel geweest van 'kind is geen kavel' en we doen er niks mee. Daar zijn we zelf bij. Dus ik kijk nog even naar de motie van de ChristenUnie. Die heb ik nog niet gezien. Maar om daar kaders aan te geven, inderdaad, is enorm belangrijk. En één regisseur, dat is niet nieuw, zouden we al moeten doen, doen we nog niet. Ik ga de motie niet steunen, omdat het ook al zo vervat is. Het staat in het coalitieakkoord: we gaan vol gas vooruit.

De **VOORZITTER**. Dank u. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, kinderen hebben recht op zorg, onderwijs, bescherming tegen mishandeling. Ze hebben het recht om gehoord te worden. En DENK uit haar dank aan de gemeentelijke kinderombudsman voor het helpen waarborgen van de rechten en ook dank voor het belichten van de soms pijnlijke omstandigheden van deze kinderen. Het rapport van de gemeentelijke kinderombudsman legt de nadruk op drie

punten: de wachttijd, het belang van kinderen en het gezin helder maken en meenemen in beslissingen, kinderen betrekken bij de besluitvorming. Elke klacht die de kinderombudsman ontvangt, is er een te veel. De grote verantwoordelijkheid ligt ook hier. En volgens DENK is er dan maar één logische conclusie: er is werk aan de winkel. De vraag aan de wethouder is dan ook: Hoe gaat u om met de aanbevelingen/conclusies? Blijft u hierover in gesprek met de kinderombudsman? Maar ook: Hoe neemt u ons als raad hierin mee? En een vraag is ook: Kunt u ons meenemen in hoe dit rapport landt in de verdere uitrol van 'een kind is geen kavel' dat door deze coalitie, door dit college lijkt te worden uitgerold. Voorzitter, tot zover de vragen.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, voorzitter. Heel kort, want ik heb weinig tijd en ik wil graag nog wat voor de RRKC overhouden. Ik ga alleen even een motie indienen. De aanleiding voor die motie is dat wij een jaar geleden ongeveer een motie hadden ingediend over participatie. En er kwam pas na een jaar een heel eenvoudig antwoord, namelijk: er is geen kader voor participatie. Dat moest een jaar duren. En op de vraag waarom dit nou een jaar moest duren, zei de wethouder: 'We hebben het eigenlijk in ons ambtelijk apparaat niet goed georganiseerd. Er is geen centrale plek waar iemand kan zeggen: ik ben van de participatie'. Daarom hebben we een motie ingediend waarin wij het college oproepen om die centrale plek in het ambtelijk apparaat te gaan beleggen zodat er echt iemand is die ervan is, zodat moties en andere oproepen om met dat kader aan de slag te gaan, door die partij ook voortvarend kunnen worden opgepakt en we niet de volgende keer weer een jaar hoeven te wachten.

De **VOORZITTER**. Dank u. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Stel participatie centraal

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van jaarverslag kinderombudsman;

constaterende dat:

- een eenvoudige motie over een kader voor jeugd- en jongerenparticipatie meer dan een jaar moest wachten op de afdoening;
- de wethouder aangaf dat heel veel verschillende onderdelen van het concern betrokken zijn bij jeugdparticipatie maar feitelijk niemand er van is;

overwegende dat:

- een goede organisatie van de participatie van Rotterdammers bij formuleren van beleid, uitvoeren van beleid en evalueren van en rapporteren over beleid cruciaal is in de poging om Rotterdammers beter te betrekken en te werken aan herstel van de kloof tussen burger en politiek;
- we in de komende periode significante verbeteringen willen zien op het terrein van de jeugd- en jongerenparticipatie, mede op grond van de constateringen die de Kinderombudsman maakt in haar onderzoek naar regelingen voor kinderen en jeugd;
- het centraal beleggen van jeugd- en jongerenparticipatie en die een overall verantwoordelijkheid geven over beleid, het kader voor jeugd- en jongerenparticipatie, inzet van instrumenten en beheer van het budget de slagvaardigheid rondom dit thema zeker ten goede zal komen;

verzoekt het college:

- om jeugd- en jongerenparticipatie centraal te beleggen binnen de organisatie;
- om die centrale functie verantwoordelijk te maken voor het opstellen van een kader voor jeugd- en jongerenparticipatie (in samenwerking met de kinderombudsman), beleid, inzet van instrumenten, beheer van budget en rapportage over jeugd- en jongerenparticipatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? Mijnheer Elbay.

De heer **ELBAY** (d66). Ik heb de smaak te pakken, voorzitter. De kinderombudsman heeft een cruciale rol in het beschermen van de rechten van degenen die dat het meeste nodig hebben. Dat zijn onze kinderen. Zij controleert of het onderwijs, jeugdhulp – en niet te vergeten – de gemeente zich aan de kinderrechten houden. Elke klacht bij de ombudsman is er, wat mij betreft, een te veel. Dat er vorig jaar 114 keer klachten van Rotterdamse kinderen, jongeren en volwassenen bij de kinderombudsman terecht zijn gekomen, is een glashelder signaal aan iedereen in deze zaal. En uiteraard al helemaal voor mij en mijn fractie. We moeten meer doen en al helemaal wanneer een groot deel van de klachten gaat over de gemeentelijke organisatie. Voorzitter, ik schrik daarvan. Kinderen die in onze stad dubbel moeten wachten en wachttijden die in de wijkteams soms de spuigaten uitlopen. Het is mooi dat de wachttijd voor ambulante specialistische jeugdhulp is gedaald van gemiddeld negenentwintig naar vijftien weken, maar deze vijftien weken zijn nog steeds schrijnend. Ik wil graag van de wethouder horen hoe hij de belangen van het kind voorop wil zetten en dus zorgt voor een echte verbetering. Daarover heb ik een aantal aanvullende vragen voor de wethouder en het college in het geheel. Hoe wil het college jongeren/kinderen bij de beslissing/beleidsbepaling betrekken en welke uitdagingen ziet het college voor zich om dit verder vorm te geven?

In het rapport van de kinderombudsman lees ik ook dat de overbruggingszorg niet goed is geregeld. Welke jongeren/kinderen komen zonder zorg te staan? Hoe wil de wethouder dit verbeteren en hier vorm aan geven?

Het college geeft ook aan te onderzoeken om nog niet SKJ-geregistreerde professionals binnen de kaders van de wet in te zetten om de zaken meer op orde te brengen. Hoe wordt de kwaliteit van de geleverde dienstverlening gewaarborgd als nog niet SKJ-geregistreerde professionals worden aangenomen?

Tevens is er regionaal sinds februari dit jaar begonnen met wachtlijstbemiddeling voor ambulante specialistische jeugdhulp middels het team Zorgbemiddeling. Welke ontwikkelingen hebben zich in de afgelopen zes maanden voorgedaan?

Voorzitter, de toenemende kosten voor zorg, welzijn en jeugdhulp blijven een belangrijke opgave voor de gemeentelijke financiën. In 2022 heeft er een bestuurswissel plaatsgevonden en is ervoor gekozen om dit jaar een reële passende begroting op te stellen. De meerjarige bijstelling komt na het coalitieakkoord. Daar zijn we nu dus ook druk mee bezig. Hoe wil de wethouder dit vormgeven in een periode waarin schaarste is aan beschikbare middelen met betrekking tot zorg, welzijn en jeugdhulp?

Daarnaast komt er ook nog een nieuw verdienmodel Sociaal Domein en een hervormingsagenda Jeugd. Welke financiële consequenties gaat dit voor Rotterdam hebben en wat verwacht de wethouder als het gaat om dit nieuwe verdienmodel. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Niet. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal weer beginnen met de moties en dan zal ik kijken naar de vragen die er zijn opgeschreven om daar dan antwoord op te geven.

Ik vond het een mooi gedicht, mevrouw Van de Peppel. Dus allereerst daar een opmerking over.

Dan uw motie: 'Eén gezin, één aanpak, één regisseur, CHECK!'. Ja, de aanpak rond één gezin met één casusregisseur is uitgerold. In Rotterdam is altijd sprake van casusregie behalve als er een verwijzing is door de huisarts. Dan moeten de ouders zelf informeren bij de aanbieder wat bijvoorbeeld de wachtlijsten zijn. Maar bij de overige verwijsroutes – denk bijvoorbeeld aan het wijkteam of jeugdbescherming – is het vaak de taak van de regisseurs ouders te informeren hierover. Ouders kunnen hierover ook zelf contact opnemen, te allen tijde, met hun casusregisseur. We zullen wijkteams en jeugdbescherming wijzen op deze ervaringen van ouders en de wens van ouders om regelmatig en volledig geïnformeerd te worden over de wachttijden. En wij gaan ervan uit dat zij de professionele afweging maken in de mate waarin zij ouders op de hoogte stellen van het proces. We zien geen heil om hier een extra monitoring of controle op in te voeren. Monitoring levert een administratieve last op die afleidt van het daadwerkelijke hulp verlenen en problemen oplossen, wat ons betreft, en dat maakt dat ik deze motie om die reden zal moeten ontraden.

Dan heb ik een tweede motie van u, mevrouw Van de Peppel, via u voorzitter. Die heet 'De jeugdige participant omarmd'. Hij is overbodig, want jongerenparticipatie is al georganiseerd. Betrokkenheid bij hulp is deels ook redelijk goed geregeld. En als er een kader zou moeten komen dan betekent dat ook per definitie dat daar ook extra inzet bij hoort. Dus die zal ik moeten ontraden hierdoor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLEIEGER** (gl). Het gaat erom dat er vorige keer al een motie is ingediend over de kaders. Toen hebben we gekregen wat we doen, maar we hebben geen kaders gekregen. Dus daarom dienen we het nog een keer in: om kaders te maken. De kindermobudsman gaat hier zelf ook al mee aan de slag, omdat er zo een noodzaak achter zit. Dus om te zeggen dat het overbodig is, is niet helemaal het juiste antwoord.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, ik begrijp hieruit dat het antwoord onbevredigend is voor mevrouw Vlieger, voorzitter. Als het gaat om de jongerenparticipatie, dat is georganiseerd. De betrokkenheid bij hulp is ook al geregeld. Maar als er een kader moet komen dan zien wij op dit moment onvoldoende inzet om daar extra ruimte voor te creëren. Dus dat is waarom deze motie overbodig is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, voorzitter, ik ben toch eigenlijk best diep teleurgesteld, omdat allebei de moties in samenspraak zijn gemaakt met de kindermobudsman naar aanleiding van haar rapport waarin zij vraagt ouders en jeugdigen serieus te nemen. En u ontraadt dat. Daarnaast vraagt de raad extra monitoring: uitvoering van de motie van vorig jaar. En u zegt gewoon: 'nee, dat is niet nodig'. Ik vind dat eigenlijk best wel een beetje gek. Not done.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter. Kijk, ik geef een advies op moties en uiteindelijk gaat u er als raad over wat u daarover besluit. Het antwoord zal niet veranderd zijn naar aanleiding van de opmerking die u maakt, mevrouw Van de Peppel, maar uiteindelijk gaat u er natuurlijk als raad over.

De **VOORZITTER**. Helder. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Even kijken of er nog een vraag van mevrouw Vlieger lag. Volgens mij niet, nee.

Dan heb ik de motie van ChristenUnie: 'Stel participatie centraal' om jeugd- en jongerenparticipatie centraal te beleggen binnen de organisatie. Jeugdparticipatie is reeds centraal en stedelijk belegd bij het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, dus niet decentraal. Jeugdparticipatie is belegd bij de directie PGW&ZJ afdeling Preventie en Welzijn waarbij de verbinding gemaakt wordt tussen jeugdpreventie en jeugdhulp anderzijds en dit is hulp in het kader van de Jeugdwet. Door deze centrale positionering worden adviezen concern-breed uitgezet en zoveel mogelijk in samenhang en integraal geadresseerd. Echter het gros van onderwerpen c.q. adviezen raakt de directie PGW&ZJ. Elders centraal beleggen zou de efficiency, wat ons betreft, niet ten goede komen. Ook hierbij is dus de motie overbodig.

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken zo min mogelijk afkortingen te gebruiken. Want die zijn voor ons misschien wel begrijpelijk, maar voor de kijkers thuis zijn dat allemaal abracadabra-afkortingen. Mevrouw Hoogwerf.

Mevrouw **HOOGWERF** (lr). Ja, voorzitter, die ambtelijke lijn is enig, maar we weten gewoon dat de praktijk anders is. Dit is een papieren tijger. Daar heeft een kind helemaal niks aan. En je merkt gewoon, ook met die motie die is ingediend en is aangenomen en gewoon simpelweg niet is uitgevoerd, dat het niet is geregeld. Dus ik snap dat er op papier misschien een lijntje kan staan. Wat hartstikke mooi opgeschreven is. Maar in de praktijk wordt geen kind gehoord, wat hier met zorg aan de slag moet. Dus ik zou willen voorstellen om in ieder geval een motie te omarmen of in ieder geval een motie aan te nemen en dan gewoon eens te kijken hoe we die kinderen nou naar voren krijgen en met een stem in dat beleid. Want dat is écht hard nodig.

De **VOORZITTER**. Wethouder. Dat is geen vraag, maar...

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nee, ik hoorde inderdaad geen vraag. Maar ook richting mevrouw Hoogwerf: ik begrijp de zorg en de vraag. Maar het is ook weer aan u als raad. Ik geef enkel advies op de moties die er liggen en hoe de lijnen binnen de organisatie/het concern zijn geregeld. En dat is dan het antwoord. Maar u als raad gaat daar natuurlijk over.

De **VOORZITTER**. Helder. Als alle vragen zijn beantwoord dan beëindig ik de beraadslaging op dit punt. Dan gaan we naar het volgende onderwerp. Wethouder Zeegers is gearriveerd. Toch nog één vraag van... U moet een beetje opletten, want ik had de beraadslagingen beëindigd.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, de Partij van de Arbeid heeft gevraagd om een toezegging ten aanzien van de niet-geregistreerde SKJ. Of daar dan per brief richting u iets zou moeten komen, als ik hem goed heb begrepen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema, in technische tijd even de vraag herhalen.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, even kijken of ik hem goed heb opgeschreven hoor.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema kan gewoon de vraag even herhalen. Dat is wel zo makkelijk.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). De vraag was om een toezegging van de wethouder te krijgen over hoe precies toezicht gehouden wordt op het niet-SKJ-geregistreerde personeel. Welke criteria worden gebruikt? Hoe ziet het proces van monitoring eruit? En hoe worden de juridische kaders van de Jeugdwet verder gewaarborgd dan wel gemotiveerd als en waarom van deze kaders wordt afgeweken?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, ik kan daar voor een deel antwoord op geven. De Jeugdwet biedt sowieso de ruimte – en dan geef ik meteen ook deels antwoord op een vraag die ook open stond – om niet SKJ-geregistreerde medewerkers in te zetten. Deze ruimte onderzoeken we samen met de partners in de wijkteams die specialist zijn op dit terrein, omdat zij zelf ook jeugdhulp verlenen. Dit doen we volgens de norm verantwoorde werktoedeling, wat onderdeel is van het kwaliteitskader Jeugd. Dus er ligt sowieso een kwaliteitskader Jeugd dat daarop zou kunnen toezien.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Zijn dat dan de criteria en staat daarin ook de monitoring? Zo ja, kunnen die dan toegestuurd worden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, u stelt mij nu een heel technische vraag wat daar expliciet instaat. Als u vraagt of ik u de monitoring kan toesturen, als die er is, dan wil ik u die met alle liefde toe laten sturen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank. Ja.

9.3 Het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project RISE

De **VOORZITTER**. Dan toch agendapunt 9.3: het toepassen van ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening. Mijnheer Coşkun staat bij mij op de lijst als eerste spreker.

De heer **COŞKUN** (sp). Dank u wel voorzitter. Het project RISE wordt nu al RISEE genoemd. Het is de toekomstige risee van de bouwwereld. Voor de goede verstaander: risee betekent mikpunt van spot. Te groot, te kolossaal, te pompeus en bovenal overbodig. Een woontoren van 280 meter hoog geflankeerd door twee torens van 150 meter. Wie verzint er zo iets, voorzitter? Ooit, in 1970, werd Hans Mentink lid van deze gemeenteraad van Rotterdam voor D66. Die man was ambitieus en stapte in 1973 over naar de Partij van de Arbeid waarvoor hij vervolgens acht jaar wethouder was. Hij was tegen nog meer kantoren aan het Hofplein in de binnenstad en noemde de hoogbouw van Shell toentertijd (aan datzelfde Hofplein) 'de laatste erectie van het groot kapitaal in Rotterdam'. Maar helaas. Dat

Shellgebouw valt straks helemaal in het niet bij de superhoge torens van RISE. Typisch staaltje van megalomane competitie 'wie heeft de grootste?' binnen de projectontwikkelaars van Rotterdam. We hebben een chronisch tekort aan bouwmaterialen, aan bouwvakkers en bovenal wonen er nu 226 gezinnen naar volle tevredenheid en die willen helemaal niet verhuizen, ook niet tijdelijk. Slopen is absoluut niet duurzaam, weten we nu uit allerlei rapporten. Verder verdichten rond het Hofplein is in strijd met alle klimaateisen, zorgt voor nog meer hittestress et cetera. Om over de jarenlange bouwoverlast nog maar te zwijgen. Kortom: dat hele plan moet zo snel mogelijk worden voorgelegd aan de nieuwe gemeenteraad. Vandaar dat ik daar een motie over heb, maar die ligt op mijn bureau.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Beter ten halve gekeerd dan.....

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van 'Het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project RISE';

constaterende dat:

- op 10 oktober 2021 de nota van uitgangspunten ten behoeve van de ontwikkeling van het project RISE is vastgesteld;
- het project RISE bestaat uit de sloop van 3 gebouwen waaronder 226 sociale huurwoningen in het wooncomplex 'De Pompenburg' om op die plek 1 toren van 280 meter en 2 van 150 meter te kunnen bouwen;
- een meerderheid van de bewoners al jaren te kennen geeft tegen de sloop te zijn omdat ze graag in hun huidige woningen aan 'De Pompenburg' willen blijven wonen;

overwegende dat:

- het slopen van 'De Pompenburg', (een groot en in bouwkundig opzicht goed gebouw, pas veertig jaar oud en goed onderhouden met relatief energiezuinige woningen) in strijd is met alle moderne opvattingen rondom duurzaamheid en energiebesparing;
- het nieuw bouwen van wolkenkrabbers een onnodig beslag legt op schaarse bouwmaterialen, eveneens schaarse bouwvakkers en ook nog eens leidt tot enorme bouwoverlast in het centrum van Rotterdam en daarmee de leefbaarheid van de stad niet ten goede komt tijdens de jarenlange bouwperiode;

verzoekt het college om:

- de nota van uitgangspunten RISE voor te leggen aan de nieuwe gemeenteraad gezien de (nieuwe) inzichten omtrent de nadelen van hoogbouw en sloop voor de duurzaamheidsambities, veranderde marktomstandigheden en bouwpijsoontwikkeling;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Verhoef? Nee, dat hoeft niet. U staat op mijn lijst. Van Dommelen? Gaat over. De Haan?

De heer **DE HAAN** (d66). Een korte reactie op het voorstel van de heer Coşkun, voorzitter. We hebben in de vorige raad hier uitgebreid over gesproken en er is ook uitgebreid

gedebatteerd. Dus wat ons betreft geen behoefte om nogmaals die nota van uitgangspunten weer ter besluitvorming aan de nieuwe raad voor te leggen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank. Andere sprekers bij dit agendapunt? Ja, toch de heer Verhoef, bij nader inzien.

De heer **VERHOEF** (lr). Ja, dank u wel voorzitter. Voorzitter, via u heb ik dan een vraag aan de heer Coşkun. Ik hoor hem zeggen dat dit eigenlijk een overbodig project is, maar de toevoeging van 1488 woningen, de toename van 72 sociale woningen op de totale sociale voorraad, vindt hij dat dan ook overbodig? Want dat houdt dit project ook in.

De heer **COŞKUN** (sp). Die toevoeging van die sociale woningen zal nog maar moeten blijken, want voorlopig is het gewoon hetzelfde aantal en zijn het zelfs kleinere woningen dan de huidige woningen die de mensen hebben, als het allemaal al gerealiseerd wordt. Maar op die plek, midden in de stad, nog verder verdichten is echt vragen om klimatologische moeilijkheden. Dat kan de stad niet aan. En bovendien: een toren van 280 meter aan het Hofplein, alleen gekken zullen zo iets bedenken.

De **VOORZITTER**. Geen sprekers van de zijde van de raad, dan gaan we naar wethouder Zeegers.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik heb de motie nog niet ontvangen, maar ik denk dat ik het dictum wel goed heb begrepen. U wilt in ieder geval nogmaals de nota van uitgangspunten bediscussiëren in de raad. Die motie zal ik inderdaad moeten ontraden. We hebben die afspraak gemaakt in oktober vorig jaar. Ook dit college vindt het belangrijk om met RISE door te gaan. Belangrijk om juist die enorme hoeveelheid woningen toe te voegen aan onze stad en ook de manier waarop. Er wordt goed met de bewoners omgegaan, omdat er naar vervangende woonruimte wordt gezocht en dat ze weer terug kunnen keren. Dus wij vinden eigenlijk deze manier... Er wordt ook veel aandacht aan duurzaamheid gegeven in dit project zelf. Circulariteit staat centraal. Biodiversiteit, klimaatadaptief worden allemaal meegenomen. BREEAM-certificering van een hoog niveau wordt neergezet. Dus eigenlijk vinden we dit een project wat wij ten volle steunen vanuit dit college en zullen wij dat dus niet nogmaals een keer ter discussie stellen in de gemeenteraad.

De **VOORZITTER**. Daarmee is uw oordeel over de motie?

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ontraden. Daar was ik mee begonnen.

De **VOORZITTER**. Dank. Dan sluit ik de beraadslaging op dit punt ook af.

9.4 Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar 9.4: Evaluatierapport RRKC/Opheffen RRKC. De heer Coşkun als eerste spreker.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, voorzitter. Niemand snapt welk probleem wordt opgelost door de RRKC op te heffen. Wie gooit nu oude schoenen weg als je nog geen nieuwe hebt? Een onafhankelijke culturele raad voor Rotterdam is broodnodig. Die hebben we al sinds 1946 en die doe je niet zomaar weg. Als bed-bad-brood enigszins op orde zijn, dan zoeken mensen hun geluk in cultuur, religie of sport. Iedereen heeft recht om zijn of haar geluk na te streven. Dat is al zo sinds de Franse revolutie en staat zelfs in de Amerikaanse Grondwet. Wij zijn allemaal gelukzoekers en dat doen we in Rotterdam zeer divers, in grote en kleine culturele

instellingen. De meeste clubs en verenigingen doen dat geheel autonoom, maar 102 hebben wel een beetje of een beetje veel ondersteuning van de gemeente nodig. Grote als Boijmans Van Beuningen of het Rotterdams Philharmonisch Orkest of kleine als 't Kapelletje et cetera. Die 102 gesubsidieerde instellingen hebben zich verenigd in het DO, het directeurenoverleg. Zij willen niet worden overgeleverd aan de willekeur en het hobbyisme van een toevallige wethouder. Dat hele culturele huis van Rotterdam is sinds 1946 zorgvuldig opgebouwd en verdient een onafhankelijke buffer en een onafhankelijke steunpilaar in de vorm van iets als het RRKC. De politiek gaat niet over de inhoud van de kunst, moet daar ook niet over willen gaan, maar moet er wel voor zorgen dat een bruisend cultureel leven mogelijk is voor alle 650.000 Rotterdamse gelukzoekers. Je kunt dat niet helemaal aan de markt overlaten, want dan dreigt het culturele erfgoed, de cultuureducatie en de culturele vernieuwing onder te sneeuwen of overgeleverd te worden aan de gemoedstoestand van de een of andere mecenas. Jarenlang werd onze culturele infrastructuur bewaakt, beschermd en versterkt door de RKS. Dat ging na de invoering van het dualisme in 2002 niet meer zo goed. De RKS werd uitgekleed en vernauwd tot de RRKC. Inmiddels mag die alleen nog maar spreken met de wethouder. Wat een verarming en verschraling, voorzitter. De culturele instellingen zaten vroeger allemaal zelf aan tafel bij de gemeenteraad. Later vanzelfsprekend ook dat RRKC. Waarom mag of kan dat niet meer? Dat er iets moet veranderen, is inmiddels wel duidelijk. De wethouder heeft de RRKC het huis uitgezet en als SP zouden wij de suggestie willen doen om een nieuwe culturele raad van Rotterdam op te richten en die, net als de Rekenkamer Rotterdam of de ombudsman, direct onder de gemeenteraad te hangen als onafhankelijk instituut ten behoeve van de Rotterdammers. Wat vindt de wethouder van dit idee? We komen daar nu zelfs met een motie voor, want een normaal debat hierover is vandaag helaas niet mogelijk.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1: Culturele Raad Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 9.4 Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC;

constaterende dat:

- het college van B&W van Rotterdam besloten heeft de RRKC per 31 december 2022 op te heffen;
- in het Instellingsbesluit en de Verordening Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur de overwegingen waren '...als belangrijk adviesorgaan voor het gemeentebestuur voor de gehele sector kunst en cultuur' en 'dat tot de taken van deze raad behoren de advisering aan het gemeentebestuur, het onderhouden van een organisatie voor publiek debat en de bevordering van kwaliteitszorg in deze sector';
- het gemeentebestuur bestaat uit de door de Rotterdammers gekozen leden van de gemeenteraad, het door hen gekozen college van B&W en de burgemeester;
- sinds de oprichting aan het onafhankelijke adviesorgaan RRKC in de uitwerking alleen adviezen werden gevraagd door en uitgebracht aan het college van B&W en derhalve niet aan het gehele gemeentebestuur;
- dit misverstand aantoonbaar geleid heeft tot onnodige wrijving tussen de RRKC en de ambtenaren van de verantwoordelijke wethouder (zie rapport Rijnconsult);

overwegende dat:

- het college van B&W pas dit najaar met een voorstel wil komen tot een nieuw onafhankelijk orgaan voor gevraagde en ongevraagde adviezen aan het gemeentebestuur;

- om te voorkomen dat dit opnieuw tot onnodige strubbelingen gaat leiden het systemisch anders zal moeten worden ingericht dan de huidige RRKC;

verzoekt het college om:

- een werkgroep in te stellen vanuit leden van de gemeenteraad ter voorbereiding van een initiatiefvoorstel tot instelling van een nieuwe Culturele Raad van Rotterdam per 1 januari 2023;
- bij de voorbereiding van het initiatiefvoorstel zowel het DO (directeurenoverleg) van de gesubsidieerde Culturele Sector van Rotterdam te betrekken als te rade te gaan bij soortgelijke onafhankelijke culturele adviesraden in binnen- en buitenland;
- uitdrukkelijk ook te kijken naar de voor- en nadelen van het organisatorische model van de Rekenkamer Rotterdam en de Gemeentelijke Ombudsman, die beide als onafhankelijk adviesorgaan zowel van nut zijn voor het gemeentebestuur als voor de inwoners van Rotterdam en van beide onafhankelijke adviesorganen de directeur benoemd en geselecteerd wordt door de gemeenteraad van Rotterdam;
- de voorgestelde werkgroep uiterlijk in december 2022 rapporteert zodat de nieuwe Culturele Raad van Rotterdam per 1 januari 2023 de noodzakelijke taken van de RRKC kan overnemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, voorzitter, dank u wel. Ik ga het heel kort houden, want ik heb begrepen dat mijn spreektijd heel weinig is vandaag. Ik had vandaag heel anders voorgesteld toen ik hierheen kwam. We hebben vorige week een zes uur durend debat gehad waar we na vijfenhalf uur tot de conclusie kwamen dat we eigenlijk heel anders hadden moeten beginnen. Ik had graag gewild dat de vier partijen vandaag het ordevoorstel hadden gesteund zodat we de wethouder hadden kunnen bevragen op hoe de toekomst er nu daadwerkelijk uit ziet. Wij begrijpen dat er, volgens de visie van de wethouder, geen ruimte meer is voor de RRKC. Maar we hadden ook graag met de wethouder willen bespreken hoe we dat nu gaan doen voor de toekomst, want daar hebben we het niet over gehad in commissieverband. Dus ben ik helaas genoodzaakt om dan ook een motie in te dienen: 'Gooi het kind niet met het badwater weg'. Die is nog beneden en die komt er zo meteen aan.

En voor de rest sluit ik mij aan bij de wijze woorden van de heer Coşkun.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Gooi het kind niet met het badwater weg

"De gemeenteraad, gehoord de beraadslaging in de tijdelijke Commissie Sociaal op 29 juni 2022, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van de Evaluatierapportage RRKC en Opheffing RRKC;

constaterende dat:

- de Rotterdamse Kunststichting (RKS) na de Tweede Wereldoorlog is opgericht om te helpen bij de culturele wederopbouw van de stad;

- de RKS een belangrijke rol heeft gespeeld bij de oprichting van het IFFR, Poetry International en Rotterdam Festivals;
- de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) door liberalisering van de kunst en cultuursector is voortgekomen uit de RKS;
- de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur een adviesorgaan is voor het college van burgemeester en wethouders;
- de RRKC het college zowel gevraagd als ongevraagd adviseert;
- de RRKC een belangrijke rol speelt in het cultuurplanproces;
- de gemeenteraad de motie Een advies voor Rotterdammers (Smet en Walgenbach) op 16 december 2021 heeft aangenomen;
- deze motie het college verzoekt op korte termijn te onderzoeken op welke wijze de RRKC vanaf de nieuwe raadsperiode ook voor de gemeenteraad als adviesorgaan kan functioneren;
- de nieuwe raadsperiode op 30 maart 2022 is gestart;
- het college elke vier jaar het functioneren en de resultaten van de RRKC evalueert;
- deze evaluatie voor het eerst plaatsvond in 2020 na het uitbrengen van het cultuurplanadvies 2021-2024;
- in opdracht van het college het onderzoeksbureau Rijnconsult de evaluatie doet en daar het rapport Uit de Groef uit is gekomen;
- de evaluatie gedaan is op grond van de (nog niet vastgestelde) Regeling Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur;
- het college de RRKC op 31 mei 2022 een afschrift per mail stuurt met de aankondiging dat de RRKC wordt opgeheven per 1 januari 2023;
- deze aankondiging zowel in Rotterdam als landelijk voor veel ophef heeft gezorgd;
- de gemeenteraad bijzonder veel brieven van burgers en organisaties heeft ontvangen die oproepen om het besluit tot opheffing in te trekken;

overwegende dat:

- het directeurenoverleg (DO) beaamt dat het belangrijkste voor de sector is dat er een onafhankelijke speler is, tussen de sector en de gemeente;
- het college de conclusie heeft getrokken dat de adviesstructuur op het gebied van cultuur voor wat betreft de RRKC niet meer effectief is, noch in de werkwijze noch in de uitkomsten, en dat deze niet meer aansluit bij de ontwikkelingen en behoeften bij gemeente en cultuursector zelf;
- de Rotterdamse cultuursector deze mening in het geheel niet deelt;
- het college scenario vijf van Rijnconsult verder wil uitwerken;
- het zomerreces voor deze uitwerking wil gebruiken;

verzoekt het college:

- het kind (in dit geval RRKC) niet met het badwater weg te gooien;
- de input van de sector en de stad serieus mee te wegen in de besluitvorming;
- open te staan voor een doorstart van de RRKC, mocht alle opgehaalde input hiertoe leiden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, het huidige adviseringsmodel zal ineffectief en inefficiënt zijn volgens de rapportage die er ligt. Daarnaast zijn er andere argumenten voor een alternatief adviesmodel: een veranderend speelveld, de sterk geprofessionaliseerde cultuursector die in staat zou zijn de rol van de RRKC als adviseur en gesprekspartner op te vangen en adviesmodellen van andere gemeenten met kwalitatief vergelijkbare resultaten tegen andere kosten. Voorzitter, dit betekent dat de tijd rijp is voor een transitie in het model voor cultuurbeleidsadvisering van Rotterdam. Het model zou degecentreerd zijn, bouwt verder op een divers aanbod van gesprekspartners die de cultuursector te bieden heeft. Nou ja, er wordt met scenario 5 van het Rijnconsultrapport gekozen voor een projectmatig adviseringsmodel. Voorzitter, er zitten hier haken en ogen aan. Die hebben we uitgebreid besproken met de wethouder in de commissie. Maar een onafhankelijke adviseringsrol op het cultuurbeleid, dat moet gewaarborgd blijven voor het college. En nu de gemeente als eerste aan zet is en het advies wil, draagt zij ook de verantwoordelijkheid om die onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van dat advies te garanderen. Voorzitter, cruciaal is echt de onafhankelijkheid van het advies. Er is een aantal moties ingediend waarop DENK meetekent. En, voorzitter, het laten floreren van de cultuursector in Rotterdam en een modern, effectief maar vooral passend adviseringsmodel is waar we naartoe willen. Ik kijk dan ook naar de wethouder om daar verder vorm aan te geven op een manier die past in het Rotterdamse met inachtneming van de vraag die de sector stelt, maar ook met inachtneming van de risico's die reeds geschetst zijn in het verleden, dus ook het effectief kijken naar onze eigen organisatie, naar de sector zelf en naar de nieuwe spelers in het veld. Waarbij we de wethouder ook meegeven dat er moet worden gekeken naar de kennis en kunde en dat die zoveel mogelijk moeten worden geborgd in de toekomst. Voorzitter, tot zover.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Excuus voorzitter, ik was niet helemaal geprepareerd. In de commissie hebben we ontzettend lang gesproken over dit onderwerp. Maar de afdrank was en bleef: wat een te weinig doordachte en onnodige actie van de wethouder. Te weinig doordacht, want voor het eerst lag er een rapport wat ruimte gaf om de rol van RRKC fundamenteel te herzien. En dat was nodig. Eindelijk ruimte om het anders te doen, maar de wethouder kiest voor de botte bijl: voor het direct afschaffen van de RRKC. Pijnlijk voor de RRKC. Pijnlijk voor de cultuursector en de wethouder, want zo ga je niet met mensen om. Maar niet alleen is de beslissing te weinig doordacht, het is ook onnodig. Want het rapport van Rijnconsult draagt een uitstekend alternatief aan wat wordt omarmd door de RRKC zelf en voldoet aan de eisen van de wethouder. Het is het enige en betere alternatief voor de kaalslag van de wethouder van nu. Sterker nog: de wethouder heeft geen argument tegen dat alternatief ingebracht. Daarom dienen wij een motie in om de RRKC in blijvende maar sterk veranderende vorm voort te zetten op basis van het rapport van Rijnconsult. En voor degenen die het rapport gelezen hebben: dat is de variant binnen scenario 2 'verdeel en heers'. Het rapport van Rijnconsult sprak over 'uit de groef komen'. Het zou mooi zijn als de wethouder ook uit zijn groef wil komen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Geen NEE voor de RRKC

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC;

constaterende dat:

- er nog steeds de mogelijkheid is om de RRKC in een andere vorm voort te zetten;
- de brede maatschappelijke reactie laat zien dat de RRKC een gewaardeerde partner is;
- de wethouder stelt dat niet de mensen het probleem zijn, maar de huidige adviesstructuur;
- de wethouder met een voorstel komt om het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies te borgen;
- het Rijnconsult-rapport een variant op scenario 2 voorstelt, waarmee RRKC als onafhankelijk orgaan onder de wethouder wordt geplaatst, het Cultuurplan niet langer de verantwoordelijkheid is van het RRKC en de voornaamste taak bij advisering komt te liggen;

overwegende dat:

- de variant op scenario 2 een andere en betere adviesstructuur voorstelt;
- deze variant een oplossing is voor de problemen die het Rijnconsult-rapport identificeert;
- dit alternatief daarmee recht doet aan de vereisten van de wethouder;
- er brede erkenning is, ook bij de RRKC zelf, dat de huidige adviesstructuur niet goed werkt;
- deze variant voor RRKC daarom bij uitstek de voorkeursoptie is;
- de mensen van RRKC niet het probleem zijn en in een nieuwe structuur dus goed kunnen functioneren;
- binnen deze variant ook recht gedaan kan worden aan de breed gesteunde motie om de RRKC een adviesrol te geven voor de gemeenteraad;

verzoekt het college:

- de medewerkers van RRKC te betrekken bij het voorstel om het onafhankelijk advies te borgen;
- binnen de kaders van dit voorstel een blijvende, maar andere invulling voor de RRKC te zoeken;
- daarbij de voorgestelde variant op scenario 2 als uitgangspunt te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, M.H. Biljoen en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, voorzitter, hoe begin je je bijdrage wanneer je voorgangers al heel veel hebben benoemd. Misschien vertel ik wel of leid ik het in met een grapje zoals: 'nou, de top 10 redenen van scheiding'. Haha. Maar heel eerlijk vind ik er helemaal niks om te lachen aan. Het kraakt en schuurt aan alle kanten. 'Waar twee kijven, hebben twee schuld', luidt de uitdrukking. We hebben in het evaluatierapport precies kunnen lezen wat het aandeel van één partij is, maar van de tweede partij mist iedere zelfreflectie. En dat is nou juist precies waar het begint te piepen en te kraken. Want dat een samenwerking niet goed verloopt, kan. Dat er inhoudelijke verschillen zijn, kan. Dat er beter gecommuniceerd moet worden met elkaar zowel over de vorm als over de inhoud, ja dat kan. Maar wat niet kan, mijns inziens, is handelen met een vooringenomenheid. Je kunt niet iemand of een aantal leden van een raad aannemen als je voornemens bent de organisatie op te doeken. Je kunt niet dat voornemen van opdoeken al delen als uitkomst van een onderzoek als het onderzoek nog loopt of moet plaatsvinden. Je kunt niet het definitieve besluit nemen op de dag voordat je hier een debat over hebt met een afvaardiging van de raad. Zes uur lang hebben we hier met de wethouder over gesproken om dan aan het eind te

horen dat het besluit al definitief was. Dat het college voornemens was om de samenwerking met RRKC op te zeggen, is hun goed recht. Daar zal ik niks over zeggen. Het had de wethouder alleen wel gesierd wanneer hij in dit proces integer gehandeld en gecommuniceerd had. Graag horen wij een reflectie van de wethouder op zijn handelen en wijze van communiceren. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). Voorzitter, precies 160 jaar geleden formuleerde Thorbecke wat het adagium geworden is voor de verhouding tussen politiek en cultuur in Nederland: 'de overheid is geen oordelaar van kunst en cultuur'. En dat is diep verankerd in ons denken en handelen als het gaat om cultuurbeleid. En het is ook van het grootste belang om daar zorgvuldig mee om te gaan. En daar gaat het mis bij deze wethouder. Eigenlijk kan hij niet goed uitleggen waarop de adviesraad werd opgeheven. Het is onvoldoende onderbouwd en er is geen concreet voorstel hoe het dan wel zal gaan. Geen oude schoenen weggooien voor er nieuwe zijn. En, ga fatsoenlijk met organisaties om. Voorzitter, het is in onze ogen onzorgvuldig en het lijkt ons heel belangrijk dat we een pas op de plaats maken. En daarom een motie. Stop de persen en ga met alle betrokkenen in gesprek onder leiding van een gespreksleider en kijk samen wat er moet gebeuren.

Voor de gemeenteraad is de opzet en de inrichting van de advisering van groot belang. Borgen van onafhankelijkheid en van ongeraagd en gevraagd advies is van groot belang voor ons. Vorig jaar hebben we als gemeenteraad uitgesproken dat de RRKC ook de gemeenteraad van advies moet kunnen dienen. We willen daarom niet alleen input geven, voorzitter, voor een toekomstige structuur en als een van de spelers worden behandeld, maar ook dat deze nieuwe structuur ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeenteraad is tenslotte het hoogste orgaan van deze gemeente. En de wethouder heeft de gemeenteraad vorige week eigenlijk buiten spel gezet. We hadden het voorgenomen besluit geagendeerd in de commissie. De dag ervoor maakte hij het besluit definitief en dat vertelde hij tegen het einde van de eerste termijn terwijl wij de hele tijd dachten dat we bezig waren de wethouder te overtuigen om zijn voorgenomen besluit te heroverwegen. Het stond al vast en het was definitief. En mijn vraag aan hem is: Waarom? Had dat nou echt niet een weekje later gekund? Ik dien nog een motie in om het primaat bij de politiek te laten, waar die hoort.

De **VOORZITTER**. De heer Engberts heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Ga weer in gesprek met RRKC

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van het "de evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC";

constaterende dat:

- het besluit tot opheffing van de RRKC per 1-1-2023 en tot herinrichting van de adviesfunctie veel vragen en onbegrip heeft opgeroepen;
- de inrichting van de advisering over de cultuursubsidies ook voor de gemeenteraad van belang is met het oog op het budgetrecht van de raad;
- het college nog geen alternatief heeft voor onafhankelijke gevraagde en ongevraagde cultuuradvisering anders dan een voorkeur voor 'scenario 5: diaspora & cultuurplan pop up' uit het evaluatierapport van Rijnconsult (2022);

overwegende dat:

- we geen schoenen weg willen gooien voor we nieuwe hebben;

- het evaluatierapport verschillende scenario's schetst voor veranderingen en verbeteringen in de structuur, taken en rollen en werkwijze;
- de keuze voor opheffen van de RRKC genomen is zonder overleg over de verschillende scenario's en onvoldoende duidelijk onderbouwd is;
- bij het bepalen van de vervolgstappen begonnen moet worden met een goed gesprek hierover met betrokken organisaties;
- de gemeenteraad gezien zijn verantwoordelijkheid t.a.v. de cultuurnota wil beschikken over een overzicht met de opties voor de inrichting van de adviesfunctie en een goede onderbouwing daarvan;

verzoekt het college om:

- de opheffing van de RRKC op te schorten en een gesprek te organiseren met betrokken organisaties onder leiding van een bemiddelaar/gespreksleider waarbij voor alle partijen geldt dat geen taboes mogen bestaan;
- in overleg met betrokken organisaties een onderzoek te doen naar en voorstellen te doen voor hoe de advisering het beste georganiseerd kan worden;
- hierover terug te koppelen aan de raad voor eind 2022;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, M.S.S. de Jong, M.H. Biljoen en T. Kind

Motie 5. Advies structuur = raadsbelang

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van "de evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC";

constaterende dat:

- gewerkt wordt aan een andere opzet en inrichting van de advisering op het terrein van kunst en cultuur;

overwegende dat:

- de opzet en inrichting van groot belang is voor de gemeenteraad, in het bijzonder met het oog op de rol van de gemeenteraad bij de besluitvorming over cultuursubsidies;
- de gemeenteraad onafhankelijke en ongevraagde advisering goed wil borgen;
- de gemeenteraad op 16 december 2021 heeft uitgesproken dat advisering over cultuurbeleid ook rechtstreeks aan de gemeenteraad mogelijk moet zijn;

draagt het college op om:

- de toekomstige opzet en inrichting van de advisering op het terrein van cultuur inclusief beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden en advies-mogelijkheid aan de gemeenteraad ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts, M.S.S. de Jong, M.H. Biljoen en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Dommelen.

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dank u wel, voorzitter. Afgelopen woensdag hebben wij zes uur gedebatteerd over de RRKC. Het positieve daarvan is dat de raad heel erg betrokken is bij de culturele sector in Rotterdam, en terecht. De wethouder beslist zelf hoe hij zich laat adviseren, maar dat neemt niet weg dat wij wel een paar fundamentele vragen hebben aan de wethouder. We hebben het uitgebreid gehad over het proces. Dat gaan we niet nog een keer overdoen. Maar wellicht wel de kern van het debat dat ging over voldoende tegenmacht in de driehoek tussen gemeente, sector en het onafhankelijk advies. Ons gaat het enerzijds om het cultuurplanadvies en anderzijds uiteraard over het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies. Daarnaast zijn wij van mening dat, als je de RRKC onderzoekt en met name de effectiviteit van de RRKC, dat je dan eigenlijk naar het hele ecosysteem moet kijken. Want de RRKC heeft een rol in het gehele ecosysteem en daar spelen ook andere partijen een rol in. Daarom vragen wij de wethouder in een motie ook om een paar zaken. Allereerst om de onafhankelijkheid en de transparantie van het cultuurplanproces te borgen en deze procedure vast te stellen in een uitgangspuntennota. Datzelfde geldt voor hoe het onafhankelijk gevraagd en ongevraagd advies wordt vastgelegd. Wij vragen de wethouder of hij het onderzoek over het functioneren van de RRKC kan verrijken met een onderzoek naar hoe het in andere steden is gebeurd. Dat heeft hij overigens al toegezegd. En we vragen hem ook of hij het onderzoek kan verrijken met een aanvullend onderzoek naar hoe de eigen dienst zelf invulling geeft aan de adviesrol en het opdrachtgeverschap voor adviesaanvragen. En wij vragen hem of hij dat alles zou willen afronden in oktober en dan terug te koppelen aan de raad. Daarvoor heb ik een motie opgesteld. Die is ondertekend en die geef ik graag af. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mag ik de motie van u krijgen?

De heer **VAN DOMMELEN** (vvd). Dit is mijn eerste motie, dus ik vind het fijn dat het zo soepel verloopt.

De **VOORZITTER**. Motie 'Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam' is niet alleen een eerste motie, maar het is ook een eerste lijvige motie die bestaat maar liefst uit twee kantjes met regelafstand 0,5. Hartelijk welkom mijnheer Van Dommelen die de volgende motie heeft ingediend.

Motie 6. Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van besluit intrekking verordening RRKC per 1 januari 2023;

constaterende dat:

- het besluit tot opheffing van de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) per 1 januari 2023 en de voorgenomen herinrichting van de adviesfunctie tot veel discussie hebben geleid;
- het college aan bureau Rijnconsult de opdracht heeft gegeven een evaluatieonderzoek uit te voeren naar de rol en functie van RRKC;
- het college heeft geconcludeerd dat de huidige adviesstructuur op het gebied van cultuur niet meer effectief is en niet meer op deze wijze voortgezet kan worden;
- RRKC twee belangrijke functies vervult, het uitbrengen van een cultuurplanadvies en het uitbrengen van ongevraagd en gevraagd advies aan het college;
- het college als alternatief voor de inzet van RRKC een voorkeur heeft uitgesproken voor 'scenario 5: diaspora & cultuurplan pop up' uit het evaluatierapport van Rijnconsult uit 2021';

- het college heeft aangegeven na de zomer in gesprek te willen gaan met de Gemeenteraad over het cultuurplan-proces 2025-2028 op basis van een meer uitgewerkt voorstel;
- het college heeft aangegeven met de Gemeenteraad in gesprek te willen gaan over de wijze waarop het de advisering over andere cultuuronderwerpen voornemens is vorm te geven;

overwegende dat:

- RRKC een belangrijke en onafhankelijke rol vervult in de driehoek met gemeente en de culturele sector in Rotterdam;
- het college zelf kan bepalen op welke wijze ze zich laat adviseren;
- wij belang hechten aan de borging van een transparant en onafhankelijk proces, waarbij de balans tussen macht en tegenmacht op een zorgvuldige wijze is vormgegeven en waarbij onafhankelijke experts zich kunnen uitspreken over de kunst en cultuur in Rotterdam;
- Rijnconsult in haar rapport weliswaar aangeeft een systeemonderzoek te hebben gedaan maar dat ze zich de facto heeft geconcentreerd op de rol van RRKC zelf;
- de wijze waarop de tegenmacht is georganiseerd in andere steden verschilt van de wijze waarop Rotterdam dit heeft georganiseerd;
- wij voorstander zijn om bij een onderzoek naar het functioneren van een orgaan als RRKC het gehele ecosysteem in ogenschouw te nemen en derhalve ook een kritische blik te werpen op het eigen functioneren van de Gemeente Rotterdam;

roept het college op:

- tot een voorstel te komen waarbij het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies wordt geborgd;
- teneinde de onafhankelijkheid en transparantie van het cultuurplan proces te borgen, de procedure voor het samenstellen van de commissie in een uitgangspuntennota vast te leggen;
- tevens het proces inzake het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies in deze uitgangspuntennota vast te leggen;
- het onderzoek over het functioneren van RRKC te verrijken met een vergelijkend onderzoek hoe het cultuurplanadvies en de generieke adviesfunctie is ingericht in andere steden;
- het onderzoek over het functioneren van RRKC te verrijken met een aanvullend onderzoek naar hoe de eigen dienst Kunst en Cultuur zelf invulling geeft aan de adviesrol en het opdrachtgeverschap voor adviesaanvragen;
- deze twee onderzoeken in oktober te hebben afgerond en teruggekoppeld aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, V.A. Bruin, G.J. Engberts, J.M. Nunnely, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind en T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Dank u wel voorzitter. Kunst en cultuur is voor velen van ons een spiegel van het dagelijkse leven, een doorkijk naar een ander en de twinkeling van ons bestaan. Met kunst en cultuur moeten we voorzichtig en behoedzaam omgaan, soms met fluwelen handschoenen behandelen. Het evalueren van de rol van de Rotterdamse Raad

van Kunst en Cultuur is een waardevol proces en het inzetten van dit proces verdient waardering. Gezien de historie van de raad is het van groot belang een zorgvuldig en secuur proces te doorlopen, zowel om waardering te laten blijken voor het verzette werk van de raad als voor de medewerkers die tot de dag van vandaag met een groot kunst- en cultuurhart zich inzetten voor de sector, de makers en de organisatie, die direct en indirect betrokken zijn bij deze sector. De reden om de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, de RRKC, vandaag in onze raad te agenderen, is om helderheid te verkrijgen over hoe dit proces is verlopen: van het evaluatierapport tot het nemen van het besluit om de RRKC niet in de huidige vorm te laten voortbestaan. Een schijnbaar eenzaam besluit dat om heldere toelichting vraagt. Een besluit dat in het staartje van de vorige periode is genomen en er voor sommigen als een overmoedig besluit uitziet. In onze commissievergadering zijn diverse vragen gesteld om te constateren dat er toch nog open eindjes zijn gebleven. Daarom mijn overweging om tot de volgende drie moties te komen. Een motie van vraag om participatie van alle betrokken instellingen. Een motie over onafhankelijk advies om eveneens te borgen dat onafhankelijk ongevraagd advies, de luis in de pelsfunctie, uitgebracht kan worden ook op momenten dat het college daar niet op zit te wachten en hierover te rapporteren aan de raad. En een motie: 'Geen subsidiemuur voor de cultuur' om te borgen dat het onafhankelijk adviesmodel blijft bestaan en dat het college hier op de juiste wijze over wordt meegenomen en wordt geïnformeerd in het gehele proces. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Een nieuwe monogame driehoeksrelatie

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de 'Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC';

constaterende dat:

- het college op 31 mei middels een collegebrief de raad heeft geïnformeerd over haar voorgenomen besluit om per 1 januari 2023 de subsidie aan de Rotterdamse Kunststichting (RKS) en Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) te beëindigen;
- de driehoek – tussen het college, het culturele veld en het onafhankelijke adviesorgaan – al bestaat sinds 1946;

overwegende dat:

- met dit voorgenomen besluit het college een belangrijke en langdurige samenwerking tussen de gemeente en culturele sector stopzet;
- het RRKC beschikt over een zeer divers netwerk, kennis en ervaring welke zij bundelen om tot hun advisering te komen, met daarin bijzondere aandacht voor een onafhankelijke koers en het belang van de stad Rotterdam;

verzoekt het college:

- in een nieuw adviesmodel voor de cultuurplanadvisering te borgen dat het (on)gevraagde advies te allen tijde onafhankelijk blijft;
- eveneens te borgen dat onafhankelijk ongevraagd advies (de 'luis in de pels'-functie) uitgebracht kan worden, ook op momenten dat het college daar niet op zit te wachten;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, D.J. van Dommelen, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind, G.J. Engberts en V.A. Bruin

Motie 8. Nieuwe cultuur voor het cultuurplan

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de 'Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC';

constaterende dat:

- de verdeling van kunst- en cultuursubsidies binnen de G4 – waaronder Rotterdam – regelmatig gepaard gaat met de nodige dosis emotie en gepassioneerde reacties;
- de (financiële) belangen groot zijn voor culturele instellingen;
- de gemeente beschikt over een beperkt cultuurbudget;
- betrokken partijen allemaal in meerdere of mindere mate aangeven dat er ruimte is voor verbetering in het proces van subsidieverstrekking;

overwegende dat:

- het van belang is om het proces, de systematiek en het financiële stelsel met betrekking tot het gemeentelijke kunst- en cultuurbudget nu alvast vast te leggen in het kader van transparantie en verwachtingsmanagement;
- de gemeente zich open dient op te stellen tegenover Rotterdammers en de organisaties waarmee zij samenwerkt, waaronder culturele instellingen;

verzoekt het college:

- zo breed mogelijk in gesprek te gaan met culturele instellingen en sleutelfiguren in de sector met als doel input op te halen voor het nieuw in te richten adviesmodel van gevraagd en ongevraagd advies over de Rotterdamse cultuursector;
- deze input mee te wegen bij het besluit voor een nieuw adviesmodel;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, D.J. van Dommelen, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind, G.J. Engberts, V.A. Bruin en M.H. Biljoen

Motie 9. Geen subsidiemuur voor cultuur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de 'Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC';

constaterende dat:

- eens per vier jaar de vierjarige gemeentelijke subsidies worden verdeeld onder de Rotterdamse culturele instellingen;
- verschillende betrokken partijen bij dit proces hebben aangegeven dat er strubbelingen zijn in het traject van subsidietoekenningen;
- het voortbestaan van een instelling kan afhangen van een positief of negatief advies;

overwegende dat:

- een adequaat lopend proces van gemeentelijke subsidieverstrekking in de culturele sector essentieel is voor een vruchtbare samenwerking tussen gemeente en instellingen;
- culturele instellingen meer transparantie en inzicht zouden moeten krijgen van de gemeente hierover, mede omwille van hun eigen bestaanszekerheid;
- Rotterdam een levendige stad is waar cultuur Rotterdammers samenbrengt - en dus de volle aandacht verdient van het college;

verzoekt het college:

- te borgen dat er een onafhankelijk adviesmodel blijft bestaan die het college adviseert over de subsidieaanvragen in het Cultuurplan;
- in het nieuwe adviesmodel mee te nemen en te onderzoeken hoe de procedure rondom de invulling van het Cultuurplan 2021-2024 en de daaropvolgende cultuurplannen effectiever en efficiënter uitgevoerd kunnen worden, met aandacht voor hoe de rollen en taken van alle betrokken partijen op voorhand duidelijk kunnen worden vastgelegd;
- het proces in stand te houden om de commissie met het taakveld Cultuur en de culturele sector te laten meedenken over wat zij belangrijk vinden (de uitgangspuntennota) en over de criteria voor subsidiëring in het kader van het Cultuurplan;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, D.J. van Dommelen, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind en V.A. Bruin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bruin.

Mevrouw **BRUIN** (lr). Dank u wel voorzitter. Leefbaar Rotterdam heeft hier lang over nagedacht en kwam tot de conclusie dat de gang van zaken met betrekking tot de ontbinding van de RRKC niet chique is, maar dat we tegelijkertijd voor ontbinding van de RRKC zijn. Een van de gevolgen van het collegebesluit is dat de grondslag voor subsidie aan de RKS à € 700.000,00 vrijkomt en komt te vervallen per 1 januari 2023. Hiermee komt die zeven ton vrij en lezen wij ook dat het college voornemens is om dit bedrag te blijven inzetten voor advisering op het gebied van cultuur. Om die inzet voor de sector te waarborgen bieden wij de motie aan: 'Je kan het geld maar een keer uitgeven'. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Je kan het geld maar een keer uitgeven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli ter bespreking van Evaluatierapport RRKC/Opheffing RRKC;

constaterende dat:

- bureau Rijnconsult een evaluatieonderzoek heeft uitgevoerd naar de rol en functie van de RRKC;
- uit dit onderzoek een zestal scenario's zijn geschetst, uiteenlopend van 'doorgaan op dezelfde voet' tot 'borging van de kennis in andere netwerken en vierjaarlijkse incidentele organisatie van de cultuurplanadvisering';
- het college de conclusie heeft getrokken dat de adviesstructuur op het gebied van cultuur voor wat betreft de RRKC niet meer effectief is, en niet meer aansluit bij de behoeften van de culturele sector en de gemeente zelf;
- het college derhalve heeft gekozen voor scenario 5, waarbij de cultuurplanadvisering projectmatig wordt georganiseerd en voor overige adviezen de cultuursector en/of adviseurs, op basis van adviesbehoeften, aan bod komen;
- met deze maatregel de grondslag voor de subsidie aan de RKS à 700.000 euro komt te vervallen en de verordening RRKC wordt ingetrokken, beiden per 1 januari 2023;

overwegende dat:

- hiermee een bedrag van 700.000 euro vrijkomt;
- het college voornemens is dit bedrag in te zetten voor de cultuurplanadvisering en de overige advies- en onderzoeksvragen op het gebied van cultuur;
- in de collegebrief over het evaluatierapport gesteld wordt dat het college de conclusie trekt dat de ad hoc structuur van andere gemeenten 'kwalitatief vergelijkbare resultaten opleveren, tegen substantieel lagere kosten';
- het hierdoor aannemelijk is dat de vrijgekomen 700.000 euro niet in zijn geheel wordt uitgegeven aan cultuurplanadvisering en overige advies- en onderzoeksvragen op het gebied van cultuur;
- gezien de financiële positie van de gemeente, tezamen met het voornemen van dit college om 'schaarse financiële middelen zo efficiënt en doelmatig mogelijk in te zetten', vragen om een gericht plan van aanpak;

verzoekt het college;

- zo spoedig mogelijk met een plan van aanpak te komen voor de vrijgekomen € 700.000,00 door de ontbinding van de RRKC, waarbij doelmatigheid en efficiëntie van het te besteden geld de leidraad vormen;
- te borgen dat deze middelen in de culturele sector belanden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. V.A. Bruin, D.J. van Dommelen, A.R. Oostdijk en J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Voorzitter, Volt vindt het van groot belang om de kunst- en cultuursector alle mogelijke steun te bieden. Vooral in deze tijd waarin de sector nog steeds te maken heeft met de effecten van de COVID-19 pandemie heeft de sector alle steun nodig om onze stad te verrijken. Kunst en cultuur zijn van groot belang voor de leefbaarheid en de uitstraling van Rotterdam. Wij betreuren daarom de keuze om te stoppen met RRKC en vooral de wijze waarop de besluitvorming tot stand is gekomen. Dit kan, wat ons betreft, écht zorgvuldiger en het moet echt anders. We vinden ook dat er veel beter gekeken had kunnen worden naar de rol van de eigen dienst en die had ook in de reflectie veel meer moeten worden meegenomen. Daarom tekenen wij mee met de motie van de VVD en de moties van D66. Verder hebben wij de volgende vragen aan het college: Kan de wethouder de garantie geven dat er voortaan altijd tijdig en niet achteraf gerapporteerd wordt aan de raad bij dit type besluiten? Kan de wethouder de garantie geven de onafhankelijkheid van een eventueel nieuw adviesorgaan te borgen en toezeggen dat de RRKC aanblijft, ook na 1 januari 2023, als er geen andere door de raad goedgekeurde onafhankelijke adviesinstantie is gevonden die direct operationeel kan zijn? Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, wat is er aan de hand met de Raad voor de Kunst en Cultuur? In december 2021 staat deze adviesraad op het punt een nieuwe voorzitter te benoemen. In plaats van toen de kaarten open op tafel te leggen en als wethouder aangeven dat hij eigenlijk na twintig jaar trouwe dienst van de adviesraad af wil, geeft de wethouder in een een-op-eengesprek met de beoogde nieuwe voorzitter aan dat de kans dat de adviesraad geëlimineerd gaat worden groot is. Ook verandert de wethouder, in strijd met de

Gemeentewet, zonder medeweten van de gemeenteraad artikel 8: 'evaluatie' in het instellingsbesluit van Verordening Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur en laat de Raad voor Kunst en Cultuur door een extern Haags bureau, Rijnconsult, evalueren tegen de wil van de RRKC, zonder raadpleging van de gemeenteraad, zonder medeweten van de sector Kunst en Cultuur maar wel als een belangrijk onderdeel van de exitstrategie van de adviesraad door de wethouder.

Maar, voorzitter, het wordt nog onsmakelijker en 50PLUS Rotterdam krijgt een sterk déjà vu-gevoel. Want op 31 mei 2022 laat de wethouder het oude college nog net op de valreep voor hun aftreden het besluit nemen om de Raad voor Kunst en Cultuur op te doeken. De wethouder geeft de adviesraad drie weken de kans om er een zienswijze op te geven en vervolgens nog eens drie weken later laat de wethouder het nieuwe college de stekker uit het bestaansrecht van de adviesraad trekken. En dat is allemaal juridisch waterdicht volgens de wethouder. En dat zal best wel zo zijn, voorzitter, maar of dat ook de manier is waarop we als gemeenteraad en college deze stad willen besturen. Het doet 50PLUS ontzettend denken aan hoe het is gegaan – en daar komt hij, voorzitter – met de Tweebosbuurt van vier jaar geleden. Een identieke situatie waar misbruik werd gemaakt van een overgangssituatie van een oud college naar een nieuw college om een volledig goede sociale woonwijk te elimineren. Voorzitter, hebben we niets geleerd van de Tweebosbuurt? Hebben we toen niet geleerd dat het bestuurlijk ongepast, onbetamelijk, onfatsoenlijk is om een nieuwe raad, maar ook een nieuw college zo te schofferen, zo voor het blok te zetten? Voorzitter, het vertrouwen komt te voet en gaat te paard. En als deze wethouder serieus meent dat deze wethouder samen met de gemeenteraad, maar belangrijker nog met de hele sector Kunst en Cultuur een toekomst op kan bouwen. Een toekomst waarin een open en transparante werkcultuur toch de basis moet zijn. Een toekomst waar relaties toch op basis vertrouwen ontwikkelen. Want als we de wethouder mogen geloven, is dat het probleem van de afgelopen twintig jaar van de adviesraad: geen kwaliteit in adviezen, geen duidelijkheid in taken en bevoegdheden, geen vertrouwen in handelen. Maar, voorzitter, als ik naar het handelen van deze wethouder kijk, vraagt 50PLUS zich serieus af aan wie dat lag: aan de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur of aan de wethouder. Enige zelfreflectie had de wethouder in dit dossier niet misstaan.

Voorzitter, een oranje of rode kaart trekken nu zal het niet gaan halen. Maar gezegd hebben wil 50PLUS het wel. Deze wethouder maakt niet alleen een valse start in dit nieuwe college. Deze wethouder verliest een hoop vertrouwen met zijn handelen. Zo jammer en zo onnodig. Voorzitter, ik sluit af. 50PLUS Rotterdam heeft de vele moties hierover allemaal medeondertekend en 50PLUS hoopt op een duale gemeenteraad die wel op basis van vertrouwen handelt in de hoop dat de wethouder misschien het zomerreces gaat gebruiken om de broodnodige zelfreflectie toch ter hand te nemen. Tot zover, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u wel. Volgens mij hebben we zo alle sprekers gehad. Dat is het geval. Wethouder van Cultuur.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, voorzitter, dank u wel en een goedemiddag, ook namens mij, aan de gehele raad. Voorzitter, afgelopen week hebben we uitvoerig met elkaar over dit belangrijke dossier gesproken. En dat was goed omdat het een heel belangrijk besluit is om de RRKC op te heffen. En ik snap ook, voorzitter, dat het besluit heel veel discussies oproept. Dat begrijp ik heel goed. Ik begrijp ook dat het collegebesluit tot heel veel reuring leidt. Daar ben ik niet doof of blind voor. En daarom heb ik er ook heel lang over nagedacht voordat ik ben overgegaan tot dit besluit. Misschien ten overvloede, want ik moet ervoor uitkijken dat we de commissievergadering hier overdoen, maar ik heb me daarom ook niet alleen laten leiden door het allerlaatste rapport van Rijnconsult, maar heb gekeken naar de afgelopen twintig jaar en op basis daarvan dit besluit genomen. Dus ik sta echt volledig achter dit besluit. Dat wil niet zeggen dat ik dit niet een pijnlijk besluit vind. Ik vind het zeer

zeker een pijnlijk besluit. Als je twintig jaar met een organisatie hebt samengewerkt, waarbij ik weet dat de mensen die daar werken zich met ziel en zaligheid inzetten – dus ik wil ze op geen enkele manier tekortdoen, ik spreek mijn waardering zelfs daarvoor uit – dan is dat nooit een leuk besluit om te nemen. Dat wil ik wel ook echt gezegd hebben.

Tegelijkertijd sta ik wel achter dit besluit omdat wat de geschiedenis heeft uitgewezen is: als we niks doen en doorgaan op deze weg dan krijgen we in de toekomst weer dezelfde problemen. En dat is nu net wat ik wil voorkomen, voorzitter. Nogmaals: er zijn meerdere evaluaties gedaan. En het is ook deze raad – en terecht zou ik zeggen – die meerdere wethouders eerder heeft aangesproken dat er niet gehandeld wordt naar aanleiding van evaluaties als daar verbeterpunten uitkomen. En het is ook terecht dat de raad ons daarop aanspreekt.

De **VOORZITTER**. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, voorzitter. Ik weet dat het geen debat is, maar ik hoor de wethouder hier nu juist het betoog houden waarover we graag in gesprek zouden willen gaan. Volgens mij dient u nu alleen hele korte antwoorden te geven op de moties, hoe graag ik ook zou willen dat u een heel lang betoog houdt, maar dan kijk ik even naar de voorzitter van de raad.

De **VOORZITTER**. Ik snap altijd wel dat raadsleden heel snel het antwoord op de gestelde vraag willen hebben en advies op de moties, maar de wethouder heeft recht op zijn betoog. Dat maakt hij zelf uit. Maar het verzoek is wel om dat zo kort mogelijk te houden. Dat dan altijd wel weer.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Nee, mijnheer Biljoen is niet tevreden met mijn antwoord, volgens mij.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, van de orde.

De **VOORZITTER**. Nee, de heer Biljoen was nog voor u.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, voorzitter, als de wethouder wat langer spreekt dan zou ik ook graag willen interrumpen. Maar dat voorstel is vanochtend afgewezen. Ik hoor de wethouder een aantal interessante dingen zeggen, waar ik graag op zou willen ingaan. Volgens mij willen alle leden hier in de raad daar graag op ingaan.

De **VOORZITTER**. Dat is nou eenmaal het kenmerk van deze agendering. Deze categorie is zoals deze is en de raad heeft vanochtend bij meerderheid besloten dat het geen regulier debat is. Ik kan er niets anders van maken. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, van de orde dan. Kijk, deze raad heeft besloten dat het een B-onderwerp is. Daar zouden alleen moties ingediend kunnen worden die in de commissie zijn besproken en waar de wethouder in de commissie zijn antwoord op had gegeven. Wat niet het geval is, want deze moties zijn helemaal niet in de commissie besproken en het antwoord van de wethouder is ook helemaal nergens nog gehoord. Maar bij een B-onderwerp is het indienen van een motie en kan de wethouder twee dingen zeggen: verwerpen of omarmen. Meer keuzes heeft hij niet. We zitten niet te wachten op een herhaling van een betoog van de wethouder wat niet past bij een B-onderwerp. Dus laat de wethouder gewoon op de moties – het zijn er een stuk of tien – een voor een zeggen: ontraden of omarmen. Verder zit ik niet te wachten op de wethouder.

De **VOORZITTER**. Er is door een tiental fracties ingesproken, tien keer twee minuten is ongeveer twintig minuten inhoudelijk allerlei opmerkingen gemaakt ter onderbouwing van die moties. Ik vind, ook als voorzitter, dat de wethouder ter onderbouwing van zijn reactie op de moties daar best iets over mag zeggen. Maar digitaal reageren van 'deze motie wel, deze motie niet', die debattechniek kennen we niet in dit huis.

De heer **COŞKUN** (sp). Dan stel ik ook voor om gewoon ook een tweede termijn in te stellen, gewoon een normaal debat in twee termijnen. Dat kan alsnog.

De **VOORZITTER**. Dat gaan we niet doen. Als u dat wilt doen: be my guest. Maar dan moet u echt het Reglement van Orde een keer in het presidium aan de orde stellen en dat aanpassen. U heeft vanochtend democratisch besloten dat met deze debatvorm het een korte toelichting is van de zijde van de raadsleden met een motie en ik zou de wethouder verzoeken niet een al te lange aanloop te nemen maar vrij snel tot zaken te komen en een oordeel te vellen over die moties. Maar in die twintig minuten zijn er heel veel inhoudelijke opmerkingen gemaakt en ik kan me voorstellen dat de wethouder hier en daar het gevoel heeft dat hij er nog iets over wil zeggen, maar het moet geen lang betoog zijn. Deze debatvorm, dit is onderdeel van onze vergadertechniek en als u iets anders wilt, als u hiervan af wilt wijken, dan kan dat alleen maar bij meerderheid. De meerderheid heeft daartoe niet besloten. En als u een andere vorm wilt dan moet u een keer het hele verhaal van debatteren in het presidium bespreken. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, voorzitter. Wat u hoorde van de raad is nieuw, want wij wisten het niet anders. Daar komen de moties uit voort. Wat we nu de wethouder horen zeggen daar hebben we dus woensdag vier uur naar moeten luisteren. En wij zitten er niet op te wachten om die herhaling te horen. We willen gewoon nu direct ons verhaal kunnen doen – dat hebben we gedaan – en antwoord op de moties en niet nog een keer herhaling van zetten van afgelopen woensdag. Dat is ons ontnomen vanmorgen. Dan ontnemen wij het nu ook de wethouder. Simpel.

De **VOORZITTER**. Nog één keer. Deze categorie B-onderwerpen is een korte toelichting van de zijde van de raadsleden met een motie en de wethouder kan daarop kort reageren. Als u zegt 'kort', dan kan dat, maar er helemaal niks over zeggen, dat staat nergens. Wat mij betreft is dat ook niet aan de orde. De wethouder kan gemotiveerd elke motie van advies voorleggen aan de raad, maar die motivatie moet wel kort zijn. Het feit dat wij hier gewend zijn debatten over te doen die in de commissie vaak lang besproken zijn, dat is niet nieuw. Dat doen we altijd al. Maar dat is misschien een les die we in zijn algemeenheid met elkaar moeten bespreken.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Maar dat heeft u ons ontnomen vanmorgen, althans niet u, maar de raad. Dus laten we dat dan ook niet bij de wethouder doen.

De **VOORZITTER**. Ik bewaak hier alleen het verkeer, mevrouw Verkoelen. Wethouder graag kort.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u voorzitter, ik zal het kort houden. Ik was pas twee minuten, volgens mij, aan het woord en er zijn mij redelijk wat vragen gesteld dus ik wilde ook het respect hebben naar u als gemeenteraad om daar ook antwoord op te geven. Maar ik ga, wat mij betreft, dan gewoon over tot de moties, want ik begrijp dat de raad dat wil. Dan zal ik dat doen, voorzitter.

Motie 1 van de SP: 'Culturele Raad Rotterdam' die ontraad ik.

Motie 6: 'Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam', ingediend door heel veel partijen, die kan ik omarmen.

Motie 4: 'Ga weer in gesprek met RRKC' die ontraad ik, voorzitter.

Motie 5: 'Advies structuur = raadsbelang' ontraad ik.

Motie 2 van de ChristenUnie en medeondertekend door GroenLinks en 50PLUS: 'Geen nee voor de RRKC' die ontraad ik, voorzitter.

Dan een motie van GroenLinks: 'Gooi het kind niet met het badwater weg'. Dat is motie 3. Die ontraad ik ook, voorzitter.

Motie 7 van D66: 'Een nieuwe monogame driehoeksrelatie' medeondertekend door heel veel andere partijen, die omarm ik.

Motie 8 ook van D66, mevrouw Nunnely en medeondertekend door heel veel anderen: 'Nieuwe cultuur voor het cultuurplan', die omarm ik ook.

Dan hebben we nog motie 9, voorzitter, ook van mevrouw Nunnely van D66 medeondertekend door heel veel andere fracties. De motie 'Geen subsidiemuur voor cultuur' die omarm ik, voorzitter.

Even kijken of ik niks heb overgeslagen. Ja, de motie van Leefbaar Rotterdam, ondertekend ook door de VVD en Forum voor Democratie. Motie 10 is dat met als titel: 'Je kan het geld maar een keer uitgeven'. Een wijsheid als een koe. Die kan ik omarmen, voorzitter.

Volgens mij ben ik dan door alle moties heen en dan heb ik het echt heel kort gehouden.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb een vraag over die laatste motie. Motie 10, die omarmt u, van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en de VVD. Stel nou dat die adviezen boven de € 700.000,00 uitkomen. Wat doet u dan? Hoe moet ik deze motie dan lezen?

De **VOORZITTER**. Eigenlijk is dat een inhoudelijke vraag en dat is niet aan de orde. U kunt niet interrumpen, dus het kan alleen maar van de orde zijn. Als u een toelichting vraagt op die motie, dan wordt het ingewikkeld. Ja, nogmaals: ik confronteer u met uw eigen keuzes als raad.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou ja, kijk, dit bedoel ik dus. Nu moet ik gaan stemmen over een motie waar ik geeneens een toelichting over kan krijgen. Met dank aan de vier partijen die het weg hebben gestemd. Dan ga ik ook tegen jullie motie stemmen. Ik bedoel: hoe moet ik deze motie dan duiden? Nou, dan stem ik hem weg. Bekijk het maar. Doei.

De **VOORZITTER**. In die verantwoordelijkheid treed ik niet. Ik sluit de beraadslagingen. Ik kan geen inhoudelijke vragen toelaten, hooguit als een vraag niet beantwoord is. De heer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Dan meer een punt van orde. Ik weet niet in welk vat ik hem moet gieten, want we zijn nu klaar. Er is geen toekomstperspectief. De wethouder heeft alleen gezegd: 'ontraden, omarmen, ontraden'. De culturele sector, 1200 mensen die nu live mee zitten te kijken – er zitten ook mensen op de publieke tribune – er is geen helderheid. Die zouden we ook graag willen hebben in een eventuele tweede termijn. Dan, via u voorzitter, of de wethouder daar toch nog op kan ingaan.

De **VOORZITTER**. Er komt geen tweede termijn. Die ga ik niet toelaten. En bovendien heeft u het inhoudelijke debat in de commissie gevoerd. Daar hebben die 1200 mensen ook naar kunnen kijken. Daar is het inhoudelijke debat gevoerd. U heeft gekozen voor deze

debatvorm. Deze debatvorm houdt in dat u een motie kunt indienen en dat daar een advies op komt. Dat heeft u ook gekregen en dat is het verhaal. Het is ook niet meer of niet minder. Een ander ordevoorstel vanochtend om een volwaardig debat te voeren, is door de meerderheid van deze raad afgestemd. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, van orde. Het is een misverstand – u was er niet bij – dat het debat in de commissie is gevoerd. Er is een begin gemaakt met een debat in de commissie, maar er is absoluut geen debat in de commissie gevoerd. Dat debat is voor een deel via de moties hier teruggekomen in deze raad, maar we hebben het niet fatsoenlijk kunnen afmaken. Dus als het beeld bestaat dat het debat in de commissie is gevoerd, dan is dat een onjuist beeld.

De **VOORZITTER**. Het is ook aan u om eventueel te besluiten om het debat te heropenen in de commissie. Maar daar heeft u een meerderheid van de raad voor nodig om dat eventueel weer opnieuw in de commissie te gaan bespreken. Maar het heeft geen zin om een genomen besluit van vanochtend nu in de marges van de techniek van wat er nu haalbaar is alsnog te gaan doen. Dus een tweede termijn ga ik niet toelaten. Daarmee voer ik gewoon uw eigen Reglement van Orde uit. Zo is het besluit. Het is niet anders. Ik kan het niet beter maken.

Ik schors de vergadering voor vijftien minuten voor een kopje thee of koffie of misschien gewoon om elkaar in de ogen te kijken. De vergadering is geschorst tot 16.35 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

10. VERZOEKEN OM TWEEMINUTENDEBAT

10.1 Tweeminutendebat 'Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen? Ik heropen de vergadering. Aan de orde het tweeminutendebat 'ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, de walstroomvoorziening voor cruiseschepen is een fuik waar je niet in terecht wilt komen, omdat je dan tot minimaal 2044 vastzit aan deze vervuiling. En dat kan je de bewoners van de Wilhelminapier en natuurlijk de bezoekers van de binnenstad niet meer aandoen. Bij het raadsbesluit tot aanwending van de Enecomiddelen voor cofinanciering van de walstroom zullen wij te zijner tijd dan ook tegenstemmen. En waarom voorzitter? De cruiseschepen aan de Wilhelminapier, die willen wij gewoon niet. En op een goede dag gaat het ook gewoon gebeuren, maar vooralsnog willen wij de huidige situatie verbeteren met betrekking tot walstroom. En daarvoor komen wij met vier moties vandaag.

De eerste motie met onze deelname in de financiering van walstroom voor cruiseschepen willen we als voorwaarde dat per begin 2027 alle cruiseschepen worden aangesloten. Geen mogelijkheid tot walstroom? Dan geen plek aan de kade.

Onze tweede motie is terugbetaling van onze subsidie aan Cruise Port Shore Power. Die is onderhevig aan het volume van de cruise passagiers. Hoe groter het volume hoe meer we eerder terugkrijgen. En dat is natuurlijk een heel onwenselijke prikkel, zeker gezien de coronatijd die we achter de rug hebben. We willen dat terugbetaling wordt losgekoppeld van het passagiersvolume. Dat is onze motie 2.

Dan motie 3. De in het coalitieakkoord aangekondigde energiebelasting wordt wat ons betreft een dagbelasting zoals die nu ook in Amsterdam geldt.

En motie 4. Cruiseschepen belasten de stikstofruimte onder andere in Hoek van Holland, want daar komen ze natuurlijk binnen. Woningzoekenden Hoekenezen moeten nu bloeden voor de rode loper van het college voor de cruisesector. Wij zouden graag een onderzoek willen naar de gevolgen van de cruise op de stikstofruimte voor woningbouw in Hoek van Holland. En dat is onze laatste motie.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Resultaatverplichting aansluiting walstroom op 100%

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het debat over de voorgenomen subsidieverlening voor realisering van walstroom voor cruiseschepen aan de Wilhelminapier;

constaterende dat:

- er voor het moment van oplevering van de walstroomvoorziening in 2024 geen dwingende voorwaarde wordt opgenomen in de subsidieverlening aan Cruise Port Shore Power B.V. over het aandeel van afmerende cruiseschepen dat wordt aangesloten op walstroom;
- het college een niet-publiekrechtelijk afdwingbare ambitie heeft om 90% van afmerende cruiseschepen te zien worden aangesloten op walstroom, in 2030;

overwegende dat:

- de walstroomvoorziening op zijn vroegst in de loop van 2024 gereed zal zijn;
- rederijen daarom nog tijd genoeg hebben om hun routes en/of de inzet van schepen op routes aan te passen zodat schepen die Rotterdam aandoen, kunnen voldoen aan eisen die gesteld worden vanaf het moment van oplevering van walstroom;
- investering in walstroom zich alleen terugverdient als er ook daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van de voorziening;

verzoekt het college:

- in de voorwaarden voor de subsidieverlening aan Cruise Port Shore Power B.V. op te nemen dat per 1 januari 2027 alle afmerende cruiseschepen op walstroom worden aangesloten, waarbij gedurende verblijf aan de ligplaats de motoren van het schip worden uitgezet ('generatorverbod');
- op de honderdprocentseis bij hele specifieke gevallen een uitzondering te kunnen blijven maken in geval van calamiteiten en voor functiebehoud van specifieke kleine systemen, zoals boilers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.Y. Morkoç en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 2. Logiesbelasting wordt dagbelasting

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het debat over de voorgenomen subsidieverlening voor realisering van walstroom voor cruiseschepen aan de Wilhelminapier;

constaterende dat:

- de coalitie blijkens coalitieakkoord 2022-2026 'Eén Stad' voornemens is een logiesbelasting in te voeren voor opvarenden van cruiseschepen;

overwegende dat:

- invoering van een dagbelasting beter aansluit op de heffing die nu ook al in Amsterdam geldt;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of een dagbelasting kan worden ingevoerd voor cruisepassagiers en deze ten laste te brengen aan de rederijen die gebruik maken van de ligplaats aan de Wilhelminapier;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden, M.Y. Morkoç en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Onderzoek gevolgen cruise op stikstofruimte Hoek van Holland

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het debat over de voorgenomen subsidieverlening voor realisering van walstroom voor cruiseschepen aan de Wilhelminapier;

constaterende dat:

- er een stikstofruimte geldt, met een maximum aan stikstofdepositie om kwetsbare natuur te ontzien van vermessing en verzuring;
- bronnen van stikstofuitstoot deze stikstofruimte vullen;
- Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen in de nabijheid consequenties heeft voor stikstofruimte van Hoek van Holland, hetgeen consequenties heeft voor ruimtelijke ontwikkelingen aldaar;

overwegende dat:

- er in Hoek van Holland eveneens een wooncrisis is, maar dat ruimtelijke ontwikkelingen afhankelijk zijn van mogelijkheden die de stikstofruimte biedt;
- de cruisevaart een fors deel van de stikstofruimte invult;

verzoekt het college:

- te onderzoeken welke gevolgen de cruise heeft op de stikstofruimte voor ruimtelijke ontwikkelingen in Hoek van Holland, nabij Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

Motie 4. Terugbetalen subsidie onafhankelijk van cruisepassagiers

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het debat over de voorgenomen subsidieverlening voor realisering van walstroom voor cruiseschepen aan de Wilhelminapier;

constaterende dat:

- terugbetaling door Cruise Port Shore Power B.V. van onze subsidie voor walstroom aan de Wilhelminapier (€11.25mio.) volgens wethouder HEHB geschiedt middels variabele afdracht op basis van passagiersvolume;

overwegende dat:

- het uit oogpunt van duurzaamheid onwenselijk is als terugbetaling van ons geld afhankelijk wordt gemaakt van passagiersvolume, omdat dit leidt tot noodzaak voor cruisevaart;
- terugbetaling van onze subsidie onzeker wordt door deze te koppelen aan vraag en aanbod;

verzoekt het college:

- in de voorwaarden voor de subsidie aan Cruise Port Shore Power B.V. op te nemen dat er jaarlijks een vast bedrag wordt uitgekeerd aan de gemeente Rotterdam ter voorziening in terugbetaling van de subsidie, onafhankelijk van het aantal cruise-passagiers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoc.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. De aanleg van walstroom vraagt om een grote investering en heeft vergaande gevolgen. Walstroom is een noodzakelijke ontwikkeling aangezien cruiseschepen zonder walstroom voor zowel het klimaat als voor de volksgezondheid rampzalig zijn. Het kiezen van een locatie voor het aanleggen van walstroom is een investering waar de raad over hoort te beslissen. Als het zo doorgaat krijgen wij alleen de keuze: Wilhelminapier ja of nee, terwijl alle geschikte locaties misschien niet eens zijn onderzocht of in ieder geval niet op een correcte wijze met ons zijn gedeeld. Wij willen dan ook weten of er, en zo ja welke toezeggingen zijn gedaan met betrekking tot de Wilhelminapier zelf. Het antwoord dat we dan horen, dat per brief in 2017 al uitvoerig is gesproken over de locaties, is simpelweg onjuist. Uit die ene brief lezen wij niet dat er maar één locatie is, geen voor- en tegenargumenten, geen onderzoeken. De Tweede Maasvlakte, een ontzettend goede en logische locatie, is niet eens benoemd. Natuurlijk zijn de waterstofhubs op de Tweede Maasvlakte ook ontzettend belangrijk. Maar laat maar eens zien dat er niet genoeg ruimte is. Laat zien dat er in ieder geval onderzoek is geweest. Merwe-Vierhavens hetzelfde: geen concrete reden waarom we er nu niet voor gaan. We vragen enkel inzicht in de argumenten voor en tegen de mogelijke locaties. De objectieve onderzoeken naar de locaties heeft de raad gewoon niet gezien. Als de keuze nu wordt voorgelegd, is dat puur op esthetiek, terwijl als het aan ons ligt de keuze wordt gemaakt op basis van wat het beste is voor de stad en voor haar inwoners. Wij betreuren ook enorm hoe er wordt voorgesorteerd op de Wilhelminakade en de raad wordt gepasseerd. We vragen eigenlijk alleen maar om inzichten in de onderzoeken en dienen dan ook een motie in en vragen daarmee het college om ons mee te nemen in dat keuzeprocess. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, als reactie op het verhaal van mevrouw Morkoç. De antwoorden daarop lijken mij vrij simpel. Waarom niet op de Tweede

Maasvlakte? Nou, omdat dat onmogelijk ver weg is. Dan kan je net zo goed zeggen: 'leg maar aan in IJmuiden.'

De **VOORZITTER**. Maar mijnheer Van Drunen, ik moet u in de reden vallen. Dit is een tweeminutendebat.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Geen interrupties? Oh, excuus. Dan heb ik mij daarin vergist. Dan laat ik het hierbij.

De **VOORZITTER**. Ja, het is nog wennen voor iedereen. Ik dacht dat u een punt van orde zou gaan maken. U was lekker op stoom, ja.
Mevrouw Morkoç heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Maak locaties aanleg walstroom inzichtelijk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 10.1 Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier;

constaterende dat:

- de aanleg van walstroom op welke locatie dan ook verregaande financiële en andersoortige gevolgen heeft;
- hetzelfde geldt voor vaarbewegingen van cruiseschepen in de Rotterdamse wateren;
- de raad in een eerdere behandeling van dit onderwerp is verzekerd meegenomen te worden in de keuze voor een definitieve locatie voor de cruiseport;
- het budgetrecht bij de raad ligt, en dus ook grote investeringsbesluiten zoals de keuze van een cruisepoortlocatie en de aanleg van walstroom;

overwegende dat:

- de voltallige gemeenteraad dient te beslissen over alle onderwerpen met verregaande (financiële) gevolgen;
- er naast de Wilhelminapier andere locaties mogelijk zijn voor de aanleg van walstroom, zoals de tweede Maasvlakte of het Merwe-Vierhavengebied;
- het college verschillende locaties voor het aanleggen van walstroom onderzocht heeft;
- de keuze voor een specifieke locatie voor de aanleg van walstroom een bepaalde pad afhankelijkheid met zich meebrengt en hierdoor lastig te herzien is;

verzoekt het college:

- de raad mee te nemen in het keuzeproces met betrekking tot de locatie voor de aanleg van walstroom ten behoeve van cruiseschepen;
- alle onderzochte mogelijke locaties voor het aanleggen van walstroom ten behoeve van het aanleggen van cruiseschepen voor te leggen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, J.M. Nunnely, R.T.J. van der Velden, I. Elfilali en T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers bij dit agendapunt? De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik heb een ordepunt. Even voor de duidelijkheid. Want in de agenda staat toch duidelijk bij onderwerpen met een kort debat: 'tweeminutendebat: twee minuten met interrupties binnen de beschikbare tijd'. Dus dan snap ik het even niet.

De **VOORZITTER**. Dan heeft u gelijk. Ik heb daar overheen gekeken. Dan ben ik abuis. U heeft gelijk. Dus interruptie van u had gekund. Dat kan nu alsnog.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel, voorzitter en ook dank aan de heer Van der Velden, want ik weet dat hij het inhoudelijk niet eens zal zijn met wat ik ga zeggen. Maar wel zeer correct om het op deze manier aan te geven. Als reactie op het verhaal van mevrouw Morkoç. Waarom niet de Tweede Maasvlakte? Dat is zo eindeloos ver weg, dan kun je net zo goed in IJmuiden aanleggen. Waarom niet in de Merwe-Vierhavens? Omdat daar huizen komen. En als er huizen komen, is er geen plek voor een cruiseschip.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dank voorzitter. Fijn dat ik even mag reageren. Ik vind het fijn dat de heer Van Drunen, via de voorzitter, al de onderzoeken blijkbaar heeft die ik niet heb. Het enige waar ik om vraag is te laten zien dat het niet lukt. Laat dan zien dat de Merwe-Vierhavens niet kan. Laat dan zien dat de Tweede Maasvlakte niet kan. Dat is het enige waar ik om vraag. Als dat uiteindelijk zo blijkt, dan is dat zo, maar laat dat dan zien.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Volgens mij is GroenLinks ook een partij die niet houdt van verspilling. Als we onderzoeken moeten gaan doen om iets vast te stellen wat iedereen met zijn eigen ogen kan zien en kan beredeneren, dan is dat gewoon daadwerkelijk verspilling.

De **VOORZITTER**. Nog een keer, mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Nog een keer dan. Als het goed is, zijn die onderzoeken er al, want waar gaan we anders op baseren dat we ergens voor kiezen? Op een gegeven moment wordt een keuze voorgelegd aan de raad voor waar een aanlegpunt is. Dan moeten wij kiezen, maar waarop gebaseerd kiezen we: op wat mooi is of op wat goed is voor de stad?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voorzitter, een interruptie naar de heer Van Drunen. Die onderzoeken zijn er al. Dus die kunnen gewoon opgestuurd worden. Volgens mij is dat geen enkel probleem. En de redentie die u heeft, is gewoon een verkeerde. De Merwe-Vierhavens daar worden woningen gebouwd, maar dat is helemaal niet strijdig met het kunnen hebben van een cruiseterminal. Op de Wilhelminapier staan ook woningen, duizenden woningen. En toch hebben we daar een cruiseterminal. Dus dat argument is niet een reden om te zeggen dat het niet kan op de Merwe-Vierhavens.

De **VOORZITTER**. Volgens mij laten we het daarbij. Ik zie dat er ook verschillend tegenaan gekeken wordt bij een tweeminutendebat wel of geen interrupties. Dat gaan we voor een volgende keer beter uitzoeken, dan heb ik dat hier ook paraat. Ik moet overigens melden dat, aangezien wij een systeem hebben wat een beetje gehandicapt is ten aanzien van het monitoren van de spreektijden, GroenLinks, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en het CDA nu echt in het rood zitten en sommige zelfs diep in het

rood. Ik mis een kolom bij het tweeminutendebat. We monitoren alleen het tweeminutendebat en zien niet de totale spreektijd daarachter. Dus ik mis een kolom op mijn scherm. Dat moeten we bij een volgende aanbesteding beter doen. Dus ik moet het nu voortdurend opvragen aan de techniek. Maar deze partijen hebben nu echt geen spreektijd meer. Het is goed dat u dat even weet.

Andere sprekers bij dit agendapunt? Ja, mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Voor u staat iemand met veel spreektijd, dat is fijn, maar ook een trotse Rotterdammer en eigenlijk ook een trots raadslid. En dat is natuurlijk niet alleen omdat dit jaar de Nieuwe Waterweg wel 150 jaar bestaat en we eigenlijk sinds dat moment de welvaart in onze stad hebben opgebouwd. Ook niet omdat we sinds dat moment zowel passagiers als goederen per schip overal op de wereld konden laten neerstrijken. Nee, ik ben trots omdat we vandaag opnieuw een stukje historie schrijven met elkaar, want we kiezen voor walstroom. En dat is eigenlijk een diep gekoesterde wens van zowel Leefbaar Rotterdam als de VVD die het mogelijk hebben gemaakt dat we nu eindelijk walstroom gaan aanleggen voor die cruiseboten en wel aan de Wilhelminapier. We hadden het niet gedacht en het is toch gebeurd. Deze historische plek wordt nu eigenlijk de toekomst van de cruisesector van de wereld. En dat is mooi. Want ik denk dat, als we dit soort dingen doen, we alleen nog maar groter en sterker worden als stad. En niet alleen als stad, maar ook de werkgelegenheid in het gebied.

Want laten we heel eerlijk zijn: toerisme is mooi, maar ook die werkgelegenheid is fantastisch want die cruiseboten worden onderhouden in onze regio en dat moeten we koesteren met elkaar. En hoe groot nu precies die economische impact is, dat zouden wij weleens willen weten. Vandaar dus ook het verzoek aan het college om alle recente rapporten en cijfers die we hebben over werkgelegenheid, maar ook economische impact, een keertje bij elkaar te vegen en inzichtelijk te maken. De motie, samen met Leefbaar Rotterdam: 'Economische impact cruisesector in beeld'.

Dan ga ik nog even terug naar waarom ik nou zo trots ben. Want het zou mooi zijn als elk cruiseschip wordt aangesloten op die walstroom, maar laten we ook realistisch zijn: 100% is misschien een beetje ambitieus. Laten we in ieder geval streven dat zo dicht mogelijk te benaderen, want het kunnen technische aspecten zijn, maar ook calamiteiten. Ik ben dus trots omdat ik vind dat we ook mogen koesteren wat we hebben. We mogen met elkaar vieren dat volgend jaar de Holland-Amerikaliijn 150 jaar bestaat. Mooier kan het volgens mij niet. En als we het dan ook nog duurzaam kunnen doen, is dat alleen maar beter. Hoe mooi zou het nu kunnen zijn om dat stukje historie, maar ook dat stukje toekomst van Rotterdam weer te geven in onze buitenruimte? En daarom de motie 'Koester wat je hebt' ondersteund door Leefbaar Rotterdam en ik begrijp ook zelfs D66 om samen met het Havenbedrijf en Cruise Port Rotterdam te onderzoeken of we die geschiedenis en ook de toekomst in de buitenruimte kunnen inbedden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 6. Koester wat je hebt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het tweeminutendebat "Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier;

constaterende dat:

- de Rotterdamse haven een belangrijk onderdeel is van onze stad en haar identiteit;
- het vervoeren van passagiers middels schepen naar elders in de wereld al meer dan 100 jaar vanaf deze plek gebeurt en daarmee een belangrijke historische rol speelt in onze stad;

- de Nieuwe Waterweg dit jaar 150 jaar bestaat;
- op 15 oktober 1872 de eerste lijndienst met passagiers en goederen naar New York vertrok én volgend jaar op 18 april de Holland America Line (HAL) 150 jaar bestaat;

overwegende dat:

- de Rotterdamse haven en de cruisesector met een grote verduurzamingsopgave bezig zijn, die zowel interessant als noodzakelijk is voor de stad;
- het historisch perspectief van het gebied te weinig bekend is in Rotterdam;
- het Europese hoofdkantoor nog altijd op Wilhelminapier in Rotterdam is gevestigd;
- veel Rotterdammers en ook toeristen geïnteresseerd zijn in de geschiedenis en ontwikkeling van de sector;
- door goede communicatie en informatie er ook meer begrip en een positiever sentiment ontstaat voor Cruise Port Rotterdam;
- het 150-jarig bestaan een mooi moment is om de sector extra in de spotlights te zetten;

roept het college op:

- om samen met het Havenbedrijf en Cruise Port Rotterdam te onderzoeken of het mogelijk is de geschiedenis en ontwikkeling van de cruise sector op de Wilhelminapier in de buitenruimte zichtbaar te maken;
- het Plan van Aanpak te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, B. van Drunen en J.M. Nunnely

Motie 7. Economische impact cruisesector in beeld

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het tweeminutendebat "Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier;

overwegende dat:

- de cruisesector een belangrijk onderdeel is van de toerismebranche in Rotterdam;
- bedrijven in het centrum hebben geïnvesteerd in personeel dat de toeristen van de cruiseboten kan bedienen;
- er al jaren gesproken wordt over de economische impact van de cruisesector op de stad;
- diverse recente rapporten over de cruisesector bestaan met cijfers over economische impact, werkgelegenheid in de regio en duurzame spin-off, echter dat deze cijfers niet gekoppeld zijn;

roept het college op:

- alle recente rapporten en cijfers over economische impact en werkgelegenheid van de cruisesector te bundelen;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en B. van Drunen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Andere sprekers? De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ja, dat je je fiets aan het stopcontact aansluit, daar kijkt niemand meer gek van op. Van auto's zien we het ook steeds meer. Nu gaan we het met schepen doen. Laten we hopen dat de volgende stap vliegtuigen zijn. Dat we dus gewoon vanuit Rotterdam alles netjes elektrisch kunnen doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja, dank u wel voorzitter. De verdere uitrol van walstroom en de inzet op waterstof zijn van groot belang voor verduurzaming van de stad en Rotterdam. Het is van belang om dit te ondersteunen daar waar we kunnen. Echter laten we niet op één paard wedden, maar vooral ook kijken naar andere innovaties. Het is van belang dat wij als aandeelhouder ook van het Havenbedrijf, in onze andere rollen alles op alles zetten zodat Rotterdam de duurzaamste haven en de waterstofhoofdstad van Europa wordt. Daarom vraag ik de wethouder om zo snel mogelijk met regels te komen.

De **VOORZITTER**. Dank. Andere sprekers? Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Voorzitter, Volt Rotterdam juicht duurzame ontwikkelingen in de haven toe en dus ook de aanleg van walstroom. We moeten immers vaart maken met de energietransitie en andere duurzame ontwikkelingen om Rotterdam klimaatneutraal te maken. Daarnaast willen we een schone stad met een schone lucht voor Rotterdammers van nu en van de toekomst. We vragen ons af of de Wilhelminapier de meest geschikte locatie is voor cruiseschepen. We steunen dan ook de motie van GroenLinks om de raad goed te informeren over andere mogelijke locaties voor walstroom van cruiseschepen. Ja, met de aanleg van walstroom wordt er veel minder uitgestoten dan nu het geval is, maar tijdens het varen naar de Wilhelminapier wordt er nog steeds veel uitgestoten. Dit draagt niet bij aan de verbetering van de luchtkwaliteit in de stad die zo hard nodig is. We zijn dan ook nieuwsgierig naar alternatieve locaties voor de aanleg van walstroom voor deze cruiseschepen. Is het mogelijk om de cruiseschepen aan te laten meren bij de Maasvlakte en de toeristen per elektrische boot te vervoeren naar de binnenstad van Rotterdam of andere plaatsen, vraag ik de wethouder. Is dit een goed alternatief wat kan bijdragen aan zo een optimaal mogelijk leefklimaat van de Rotterdammers?

Vanaf 2030 komt er Europese wetgeving die walstroom voor cruiseschepen verplicht stelt. Met de aanleg van walstroom op de Wilhelminapier tekenen we voor de komst van cruiseschepen naar de binnenstad voor de komende decennia. Nog decennia varende en uitstotende cruiseschepen over de Rotterdamse wateren in de binnenstad: moeten we dat wel willen in een dichtbevolkt gebied als Rotterdam waar we al voor zo veel klimaatuitdagingen staan? Willen we in 2044 nog wel cruiseschepen in de stad? Is dat nog wel van deze tijd of moeten we gewoon de ambitie uitspreken dat we dat niet meer gaan doen?

Tot slot is Volt benieuwd hoe de wethouder denkt dat de cruiseschepensector op de korte termijn kan bijdragen aan de Rotterdamse klimaatdoelen die we met elkaar hebben afgesproken. Hoe kunnen we de meest vervuilende schepen motiveren onze stad te mijden en de meest schone en duurzame schepen stimuleren onze stad aan te doen? Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Andere sprekers? Wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter en bedankt voor alle vragen en moties. We hebben, volgens mij twee weken geleden, een uitgebreid debat gehad over dit onderwerp in de commissie. En ik heb toen ook een aantal toezeggingen gedaan. Die toezeggingen heb ik inmiddels uitgewerkt, beantwoord en die zitten ook bij de stukken. Ik

heb ook gezegd dat we in het najaar, in september, waarschijnlijk een volgende commissievergadering hebben, want we moeten nog wachten op het financieringsvoorstel. Ter voorbereiding van die commissie heb ik ook gezegd dat ik alle stukken en de hele historie netjes voor u op een rijtje zal zetten, zodat u ook een goede afweging kunt maken. En eigenlijk het punt wat steeds terugkomt is de locaties. En ik moet eerlijk zeggen dat ik ook heb moeten zoeken. Ik ben inderdaad uitgekomen bij een brief uit 2017. Ik heb inmiddels ook een rapport gevonden dat ook publiek is. Maar ik kan u kort meenemen in wat de overwegingen zijn geweest om voor de Wilhelminapier te kiezen. Want dat heeft het vorige college op 8 maart jongstleden met de brief aan de raad eigenlijk impliciet gedaan. Ik vind ook dat dat niet heel erg duidelijk is. Het was voor mij ook niet duidelijk, dus ik vind dat dat in de toekomst ook beter moet. Ik hoor de Tweede Maasvlakte. Met alle respect: als je de cruisesector kent en kijkt waar schepen aanmeren dan is dat zo dicht mogelijk bij een stad, want mensen gaan natuurlijk niet op een cruise om op een industrieterrein uit te stappen en dan verwilderd om zich heen te kijken en raffinaderijen te zien, hopelijk waterstofhubs. Dus dat lijkt me evident. Ik heb ook in de commissie gezegd dat ik niet van plan ben om daar geld aan te gaan besteden, want dat is geld in de Maas gooien. Maar u bent de baas, dus als u dat graag wil, hoor ik dat wel. Twee andere locaties. De Merwe-Vierhavens heeft uw raad in 2019 de ruimtelijke – even goed zeggen, nee niet het bestemmingsplan – aanpak – noem ik het even, dat is net een ander woord – en daar is dus gezegd... Raamwerk, ja. Ik kon mijn eigen handschrift niet meer lezen. Ik had 'raamwerk' opgeschreven, maar ik wist niet wat ik had opgeschreven. Ruimtelijk raamwerk, dank u wel mevrouw Kockelkoren. En daar hebben we geen ruimte in geplaatst voor een cruiseterminal. Dan heb je nog een andere locatie: Sluisjesdijk. Daar staat gewoon geen terminal, dus dan moet je een terminal gaan bouwen. Een terminal kost heel veel geld. Dat kost meer geld, denk ik, dan een walstroomaansluiting op de Wilhelminapier die al € 22,5 miljoen kost. En andere locaties zijn er eigenlijk niet. Maar ik zal – wat ik al heb toegezegd in de commissievergadering – dit nog netjes voor u op een rij zetten, want ik ben het met u eens dat dat niet helemaal duidelijk is gebeurd. Dan ga ik naar de moties. Dan begin ik bij motie 1: 'Resultaatverplichting aansluiting walstroom op 100%'. Deze motie kan ik omarmen. En natuurlijk: we praten over een periode over vijf jaar. En ik hoorde wat berichten via de band, dat het Havenbedrijf er wat moeite mee had, want misschien waren de stekkers allemaal niet goed. Als dat nu de ambitie is van ons Havenbedrijf, dan wil ik daar in ieder geval niet in meegaan. Sterker nog: ik heb net met mijn collega Verhoeven gesproken. Die is na veertig jaar afgemonsterd bij de marine. Overal in de wereld waar marineschepen komen, gaan ze gewoon aan de stekker. Dus: hoezo kunnen we over vijf jaar niet ervoor zorgen dat ook de cruiseschepen die Rotterdam bezoeken aan de stekker kunnen? Ik vind dit een gezonde ambitie en dan lopen we een aantal jaren voor op de verplichtingen uit Europa. En daarom kan ik deze motie van harte omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank voorzitter. Ik heb toch nog even een korte vraag. Mooi dat u hem omarmt. Ik hou ook van ambitie. Dat heb ik ook uitgesproken. Hoe gaan we dan om met als er dan toch technische inpassingen noodzakelijk zijn of eventueel calamiteiten? Dat staat ook in het dictum, maar ik wil het toch nog even van u horen dat we ons daar in ieder geval geen zorgen over moeten maken. Of als een cruiseschip aankomt en voor walstroom niet de juiste stekker heeft, dat we dan er in ieder geval alles aan doen dat het er toch gewoon kan liggen.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dat stekkerprobleem, denk ik als ik naar het voorbeeld van de marine kijk, dat dat over vijf jaar echt niet meer bestaat. Maar calamiteiten kun je niet voorzien. Dus dan moet een schip gewoon even op zijn eigen generator kunnen. Je hebt ook

de wat oudere schepen, dat staat ook in mijn toezeggingenbrief, waar onderdelen, bijvoorbeeld boilers en dergelijke op een aparte generator zitten en niet op de walstroom kunnen worden aangesloten. Dat betekent dat een schip in plaats van 100% uitstoot bijvoorbeeld 5% uitstoot heeft omdat er nog een generator draait. Dat is natuurlijk een soort overgangsregeling. Dit zijn slechts twee voorbeelden. We anticiperen daarop. Dus zelfs in 2027, als er echt technische onmogelijkheden of calamiteiten zijn, dat die schepen daar gewoon kunnen aanmeren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank. Ik ben blij dat u dat aangeeft. Wellicht is het ook zinvol om met de sector zelf in kaart te brengen waar eventueel die impasses zouden kunnen zitten zodat we daar ook al op kunnen anticiperen. Dan kunnen we ook onze doelstelling halen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ik vind persoonlijk vijf jaar anticiperen meer dan voldoende. Na deze dag weet de Cruise Port wat wij hier hebben afgesproken, wat de ambitie van deze raad is en wat we wensen in de toekomst van de schepen die ons bezoeken. Nu al, heb ik gelezen in de stukken, is 48% van de figuren aan de Wilhelminapier door schepen die gewoon aan de walstroom kunnen. Dus het is een probleem wat straks gewoon niet meer bestaat. En nogmaals: we mogen ook wel met zijn allen een beetje ambitie hebben. Die motie die ten grondslag ligt aan deze walstroom heb ik zelf met mijn collega Koster in 2019 ingediend. We zitten nu al in 2022. Straks in 2024 is er walstroom en we hebben het nu over 2027. Dat moet toch lukken, denk ik. Dus ik geloof daar echt in. En nogmaals: een beetje ambitie kan geen kwaad en dan moeten de betrokken partijen misschien iets harder lopen. Dat lijkt me geen probleem.

Dan ga ik naar motie 2: 'Logiesbelasting wordt dagbelasting'. In het coalitieakkoord hebben we 'logiesbelasting' afgesproken. De Partij van de Dieren stelt voor dat logiesbelasting dagbelasting wordt. Dat is de kop, maar het dictum zegt wat anders en vraagt om een onderzoek. Ik vind dat een goede om ook te kijken – we moeten dat toch nog uitwerken – of die dagbelasting zoals die in Amsterdam is een reële optie is. Dus dat onderzoek doe ik graag en daarom omarm ik ook deze motie.

De motie 'Terugbetalen subsidie onafhankelijk van cruisepassagiers' komt te vroeg, want als we straks de financieringsvoorstellen hebben dan moeten we ook nog over de voorwaarden en dergelijke met elkaar in gesprek. Dus ik zou willen adviseren: ik omarm hem nu niet, maar dat kan mogelijk nog in het najaar komen als we de definitieve gegevens hebben.

Dan 'Maak locaties aanleg walstroom inzichtelijk'. Daar ben ik, volgens mij, heel duidelijk in geweest. Ik heb dat ook al toegezegd. En daarom vind ik deze motie overbodig. En ook wat er nu ligt, daar wordt voorgesorteerd op de Wilhelminapier. Dat is ook aan de raad. Als we toch een andere locatie hebben – die niet beschikbaar is, ook niet op korte termijn – dan kunt u gewoon tegenstemmen.

Dan komen we bij motie 'Economische impact cruisesector in beeld'. U vraagt gelukkig niet om een nieuw onderzoek, want dan had ik hem moeten ontraden. Maar er zijn al heel veel onderzoeken gedaan. Wat u vraagt is eens naar al die rapporten te kijken en die nog eens netjes op een rij te zetten en daarmee naar de raad terug te komen. Dat lijkt mij prima. Ik ben zelf ook geïnteresseerd in wat daar uitkomt. Dus deze motie wil ik graag omarmen.

Motie 6: Het is belangrijk om je geschiedenis te kennen en ook om naar de toekomst te kijken. Het is ook iets waar we trots op kunnen zijn. 150 jaar, hoorde ik net, dat is een lange tijd. Dat hoort echt bij deze stad. En zoals we ook op andere gebieden weleens onderzoek doen en dingen voor het voetlicht brengen, denk ik dat dit een hele mooie motie is. Ik ben

ook heel erg nieuwsgierig hoe dat er gaat uitzien. We moeten ook een beetje op de centen letten. We hebben ook een Stadsarchief, dus ik ga ervan uit dat dat gewoon in huis in kleine setting kan worden geregeld. Dus deze motie wil ik ook omarmen.

Dan heb ik, volgens mij, nog een vraag die ik niet helemaal begreep van mevrouw Nunnely over meer regels. De regels komen uit Europa. Die zijn er in 2030. Wij lopen eigenlijk voor op die regels waarbij we aan cruiseschepen gaan vragen om aan de stekker te gaan. Als ik nu een ding geleerd heb waardoor de overheid of bedrijven in problemen komen, is het juist door te veel regels. Volgens mij zijn er voldoende regels. Er komen Europese regels aan. Wij anticiperen daarop. Dus ik zie niet in waarom ik nu nog in ieder geval in dit debat op dit specifieke punt van de cruiseschepen nog nadere regels moet maken. Maar misschien heb ik uw vraag verkeerd begrepen.

De **VOORZITTER**. Tenzij de wethouder het antwoord geeft op een verkeerde vraag. Dan is de vraag niet goed overgekomen, maar we gaan niet in debat.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ik hoef niet in debat. Dank u wel voorzitter. Maar ik zou de wethouder dan wel willen vragen om die regels zichtbaar te maken voor ons allemaal, in elk geval voor alle cruiseschepen.

De **VOORZITTER**. Toch is dat een nieuwe vraag.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Nee, dat is volgens mij een verduidelijking van de vraag zoals ik hem had begrepen. En dat doen we met zijn allen. We krijgen van het najaar een commissievergadering en dan nemen we in de raad een definitief besluit over de cruiseterminal op de Wilhelminapier met de walstroom. En dan is dat gewoon zo. En ook dat in 2027 in principe elk schip aan de walstroom moet. Dus dat zijn de regels. Dat hebben we dan lokaal geregeld. Dat mag ook. En dan denk ik dat het ook voor iedereen duidelijk is. Ik denk dat het na vandaag al voor het Havenbedrijf en de Cruise Port duidelijk is wat ze de komende jaren moeten doen om ervoor te zorgen dat die mooie schone cruiseschepen blijven komen.

Dan nog de vraag van Volt: Wat doen we eraan om zoveel mogelijk schone schepen te krijgen? Dat heb ik u net verteld, in dit geval.

Dan ben ik nog de motie over de stikstofproblematiek, van de heer Van der Velden, vergeten. Over de Waterweg langs Hoek van Holland varen jaarlijks bijna 30.000 schepen. Daarvan zijn er 100 cruiseschepen. Dus daarom omarm ik deze motie niet, want het is maar zo een klein deeltje van een groot geheel. Ik vind dat zonde van het geld en de tijd, want dan zou je eigenlijk alles moeten onderzoeken. En dat wordt, volgens mij, allemaal landelijk gedaan met de hele stikstofdiscussie. Dus daarom omarm ik uw motie niet.

De **VOORZITTER**. Voor de wethouder nog één opmerking van mijn kant. Het is Partij voor de Dieren. U zegt regelmatig 'Partij van de Dieren'. Volgens mij hecht de heer Van der Velden wel aan de goede benaming.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). De Partij voor de Dieren. Ik zal het nooit meer vergeten, hoop ik.

De **VOORZITTER**. Nee, na nu niet meer.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Na deze publiekelijke aanwijzing van onze voorzitter en burgemeester zou ik echt niet meer durven.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ik dank de burgemeester hiervoor, want het zou ook een beetje gek zijn als ik de hele tijd 'Leefbaar Amsterdam' zou zeggen bijvoorbeeld. Hartelijk dank voorzitter.

De **VOORZITTER**. Goed. Dan sluit ik de beraadslagingen op dit punt af.

10.2 Tweeminutendeбат 'Bezwaren Stichting Bomenridders met betrekking tot project Tree house', aangevraagd door het lid Morkoç

Dit agendapunt is niet behandeld.

11. Benoemingen

De **VOORZITTER**. Dan gaan we nu naar een groot onderwerp voor vandaag, namelijk de benoemingen. Dat zijn er best veel vandaag.

We gaan stemmen bij de agendapunten 11.1, 11.2 en 11.3 en ik zou graag die benoemingen allemaal willen combineren met de stemformulieren A tot en met G. Ik wil graag aan de raad vragen of er nog opmerkingen te plaatsen zijn bij deze benoemingen, bij deze kandidatuur, of dat er misschien nog nieuwe kandidaten zijn. Maar voordat we die kant opgaan, denk ik dat de heer Vonk nog een opmerking wil maken over een motie.

- 7.1   *A. Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022 - vervolg*
         B. De brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting - vervolg
         C. De brief van burgemeester en wethouders over informatiedossier informateur - vervolg

De heer **VONK** (cu). Ja, even een vraag. Is het nu slim om gewijzigde moties naar aanleiding van de andere punten nu in te dienen?

De **VOORZITTER**. Gewijzigde moties kunnen altijd worden ingediend. Laten we dat gelijk maar doen. Maar het is nu ook het moment om eventuele moties in te trekken of iets van dien aard, als u dat zou willen. Ik begin bij de heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja, dank u wel voorzitter. Dat is een spannend moment, natuurlijk. Ik wil een gewijzigde motie indienen 'Kader voor conversie'. We hebben uitgewisseld en we hebben gezegd dat wij de motie enigszins aanpassen. Hij kon ook omarmd worden door de wethouder. Dank daarvoor. Die gewijzigde motie wil ik bij dezen dan indienen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk dient de volgende gewijzigde motie in.

Motie 11A. Kader voor conversie

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de eerste herziening van de begroting 2022 en van de verwerking het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- het college in 2022 twee grote erfpachtconversies verwacht met een eenmalige opbrengst van ca. € 500 miljoen;

- in het coalitieakkoord voorgesteld wordt om dit bedrag niet te storten in de Rotterdamse Investeringsmotor maar een deel van de opbrengst te besteden aan eenmalige extra financiële impulsen en het restant 'apart te zetten voor toekomstige cofinancieringsmogelijkheden en investeringen die niet leiden tot kapitaallasten';

overwegende dat:

- de gemeenteraad gaat over de besteding van middelen;
- een mooie meevaller vraagt om zorgvuldige besteding en selectie van doelen;
- in het coalitieakkoord voorstellen gedaan worden voor besteding van ca. € 200 miljoen;
- deze verwerkt worden in de begroting 2023;

verzoekt het college:

- de raad een voorstel te doen volgens welke spelregels de overige € 300 miljoen van de eenmalige opbrengst in de toekomst ingezet kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, wilt u nog iets over deze tekst zeggen?

De heer **VREUGDENHIL** (lr). Als ik hem zie wel. Ja, daar kan ik dan mee leven.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Kan er misschien nog even worden aangegeven wat het verschil is?

De heer **VREUGDENHIL** (lr). Het dictum is: de raad een voorstel te doen volgens welke spelregels de overige € 300 miljoen van de eenmalige opbrengst in de toekomst ingezet kan worden. Dat is prima.

En burgemeester, nu ik aan het woord ben. We hadden ook nog een motie waar ik nog even op terug zou komen. Dat was 'Keti Koti'. Oh sorry.

9.2 *Het jaarverslag van de gemeentelijke Kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag - vervolg*

De **VOORZITTER**. Ik wil eerst kijken wat er terugkomt en dan geef ik u straks de mogelijkheid nog iets daarover te zeggen. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, voorzitter, wij willen graag motie 2: 'De jeugdige participant omarmd' opnieuw indienen met enig verdriet en verheugd. Verdriet omdat de allereerste indiener ook nog mee moet indienen en Larissa en ik hem daarna, in deze nieuwe raadsperiode, opnieuw moeten indienen. Maar verheugd dat wij een samenwerking hebben gevonden om de jeugdige participant te omarmen.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, even een toelichting. De motie die ik heb ingediend over jeugdparticipatie, die trek ik in. We hebben hem samengevoegd met de motie die zonet zo voortreffelijk door mevrouw Van de Peppel is ingediend.

De **VOORZITTER**. Ik heb alleen een probleem dat ik geen wethouder in huis heb. Maar hij komt eraan. Wethouder Achbar,

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, voorzitter, ik zie dat dit een aangepaste motie is of een samengevoegde motie van twee eerder ingediende moties. Er staan twee bullets waarvan eentje vraagt te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn. Ik zou bijna willen voorstellen – maar dan moet hij nog een keer aangepast worden – om die twee regels bij elkaar te voegen, dus: te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn en om binnen een jaar met dit kader te komen. Als het zo geïnterpreteerd mag worden dan zou ik hem kunnen omarmen. Maar zoals het er nu staat, met twee afzonderlijke bullets waarbij gevraagd wordt om binnen een jaar met kaders te komen, dan is het voor mij te stellig geformuleerd. Dus dan zou mijn voorstel zijn te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn en te onderzoeken om binnen een jaar met kaders voor jeugdparticipatie te kunnen komen. Als ik hem zo mag interpreteren, dan zou ik hem kunnen omarmen.

De **VOORZITTER**. Ik luister een beetje mee. Dus dan zou het dictum kunnen zijn: 'te onderzoeken of' – daar is overeenstemming over – en 'na te gaan of er binnen een jaar met kaders gekomen kan worden'. Zoiets?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, perfect.

De **VOORZITTER**. Dat is het voorstel van de wethouder. Zegt u het maar.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Nou ja, een toelichting. Wat wel belangrijk is. De kaders kunnen we al opstellen. Het tweede gedeelte gaat over het stuk van de heer Vonk: de implementatie in het gemeentelijke apparaat. Dat we daar eerst van gaan onderzoeken wat de financiële kosten daarvoor zijn en dan pas gaan kijken of we dat willen doen. Daarom zijn die twee los van elkaar. Die kaders kunnen we al doen. Daar gaat de kinderombudsman ook al mee aan de slag deze zomer. En die implementatie is anders. Vandaar.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja, ik lees hem toch anders. U stelt inderdaad voor dat er kaders voor jeugdparticipatie zouden moeten komen, maar dan verzoekt u het college dit samengesteld te doen in samenwerking met de kinderombudsman. Daar zit bij mij dan een andere gedachte dan dat u hem zo formuleert.

De **VOORZITTER**. Ik wil toch een ander voorstel doen. Ik ga zo meteen met de rest verder. Voordat wij overgaan tot stemming is er nog tijd om eventueel nog aan die motie te sleutelen. Die ruimte wil ik u graag bieden. Dus wellicht dat u samen met de wethouder nog even naar de tekst kunt kijken zo meteen. Dan ga ik met de rest van de agenda verder. Voor de stemming krijg ik het eventuele nieuwe dictum voorgelegd. Akkoord? Goed zo. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik ga de agenda wat verlichten. Ik had een motie over de afvalstoffenheffing. Misschien was dat wel motie 1, trouwens. Daar is door de wethouder aangegeven dat die kostendekkendheid, of in ieder geval de € 2,3 miljoen uit de algemene middelen wordt voorzien. Dus dat is in principe mandaat raad. Maar hij ging ook netjes alle kosten op een rijtje zetten en de 1%-regeling toelichten. Met die toezegging vind ik het eigenlijk wel gepast om de motie voor dit moment in te trekken. Deze kan altijd op een later moment nog worden ingediend.

De **VOORZITTER**. Motie 1: 'Toewerken naar kostendekkende afvalstoffenheffing' is ingetrokken. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Even naar agendapunt 10.1. We hebben goed geluisterd naar wethouder Simons. Bij motie 4: 'Terugbetalen subsidie onafhankelijk van cruisepassagiers' heeft hij toegezegd dat dat later in het jaar wordt behandeld. Dus wij houden deze motie aan. Dat houdt in dat we hem nu dan even terugtrekken.

De **VOORZITTER**. Onder 10.1 wordt motie 4 ingetrokken. Akkoord. Anderen nog technische aangelegenheden? Fijn.

Dan ga ik nu agendapunt 11 aansnijden voor benoemingen. Dan kunnen de raadsleden die net met elkaar gesproken hebben over die kwestie met die motie nog verder met elkaar sparren. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Wethouder Vreugdenhil zou nog terugkomen op een motie. Wanneer komt dat?

De **VOORZITTER**. Wethouder Vreugdenhil, u zou nog terugkomen op een deel van een motie.

De heer **VREUGDENHIL** (lr). Dat was de motie 'Erken Ketu Koti als gemeentelijke feestdag'. Ik heb overleg gehad met mijnheer Moti, een van de drijvende krachten achter deze motie. Zijn beeld is dat het wel kan in de gemeente, want dan geef je als gemeente gewoon een extra vrije dag. Dat betekent dus dat het aantal werkbare dagen met één gaat verminderen. U begrijpt dat ik als wethouder van Financiën dat dan een beetje jammer vind. Ik blijf hem ontraden op basis daarvan.

De **VOORZITTER**. Oké. Goed. Dat was het mevrouw Vlieger? Goed zo. Dan is de administratie helemaal voldaan.

11. Benoemingen - vervolg

De **VOORZITTER**. Dan ga ik met u naar agendapunt 11. 11.1, 2 en 3 betreffen kandidaten voor diverse benoemingen rond commissies. Ik heb een aantal voordrachten, maar die heeft u zelf ook. Die kent u. Is er nog iemand die iets wil zeggen over de voordrachten? Ik kijk in het bijzonder nog naar de fractie van Leefbaar Rotterdam, want mevrouw Bruin is na mijn oproep vanochtend kandidaat voor de commissie van wethouder Versnel en anderen. Ja? Dat is het geval. Wilt u er nog iets over zeggen, mijnheer Van Drunen?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik ben heel trots dat Vanessa Bruin deze rol op zich gaat nemen. Ik weet zeker dat wij hier als raad een hele goede voorzitter hebben voor deze commissie.

De **VOORZITTER**. Dan ga ik u vragen om de stemformulieren in te vullen. Heeft iedereen zijn stemformulieren gekregen? Iedereen heeft zijn stemformulieren gehad. Dan ga ik een stembureau instellen. Nou, daar gaat hij dan, het wordt vandaag wel spannend. Ik begin met mevrouw Van Wifferen als voorzitter. Dat vinden we wel leuk vandaag. Dan gaan we naar mevrouw De Jong, mijnheer Oostdijk en mevrouw Reitema. Ja. Daar moet geoefend worden.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Mevrouw de voorzitter, u heeft een uitslag voor ons? Wilt u de stembiljetten noemen en dan de namen?

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Ja, voorzitter. Stembiljet A, de benoeming van een voorzitter en twee leden voor de Commissie tot Onderzoek van de Rekening. De voorzitter van de COR is verkozen. Er zijn 38 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor de heer Biljoen, 1 stem voor de heer Elbay, 1 stem voor de heer Lansink-Bastemeijer en 1 stem blanco. Daarmee is de heer Biljoen verkozen als voorzitter van de COR.
Voor lid van de COR zijn 38 stemmen uitgebracht: 37 stemmen voor de heer Roskam en 1 stem blanco. Daarmee is de heer Roskam verkozen tot lid van de COR.
Voor het derde lid van de COR zijn 38 stemmen uitgebracht: 36 stemmen op de heer Elbay en 2 stemmen blanco. Daarmee is de heer Elbay verkozen tot lid van de COR.

De **VOORZITTER**. Dan is de heer Biljoen gekozen tot voorzitter van de COR en de heren Elbay en Roskam zijn verkozen tot leden van de COR. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dan gaan we over naar de benoeming van twee leden van de Werkgeverscommissie. Er waren twee kandidaten.
Bij de eerste stemming waren er 38 stemmen uitgebracht: 37 stemmen voor en 1 stem tegen mijnheer Lansink-Bastemeijer die daarmee is gekozen tot lid van de Werkgeverscommissie. De volgende kandidaat is mevrouw Natasha Mohamed-Hoesein. Er zijn 38 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 1 stem blanco. En daarmee is ook zij gekozen in de Werkgeverscommissie.

De **VOORZITTER**. Dan zijn de leden Lansink-Bastemeijer en Mohamed-Hoesein gekozen tot leden van de Werkgeverscommissie.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dan kom ik nu bij de benoeming van de commissievoorzitters.
Bij de Commissie Bestuur, Organisatie, Financiën en Veiligheid zijn 38 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor mevrouw Vlieger, 1 stem blanco, 1 stem voor de heer Van Drunen en 1 stem voor mevrouw Bokhove. Daarmee is mevrouw Vlieger gekozen tot voorzitter van deze commissie.

De **VOORZITTER**. Dan is mevrouw Vlieger gekozen voor de Commissie BOFV.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dan komen we bij de Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport. De kandidaat hiervoor is de heer Coşkun. Er zijn 38 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor mijnheer Coşkun, 1 stem voor mevrouw Bokhove, 1 stem voor de heer Moti en 1 stem voor de heer Verweij. En daarmee is mijnheer Coşkun gekozen als voorzitter van de commissie.

De **VOORZITTER**. Voor de Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport is de heer Coşkun de gelukkige voorzitter.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dan kom ik bij de Commissie Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven, Schuldhulpverlening en Armoedebestrijding en NPRZ. Daar is de kandidaat mevrouw Bruin. Er zijn 38 stemmen uitgebracht: 36 stemmen voor mevrouw Bruin, 1 stem voor de heer Ceulemans en 1 stem voor mevrouw Verkoelen.

De **VOORZITTER**. Voor de Commissie Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven, Schuldhulpverlening en Armoedebestrijding en NPRZ is mevrouw Bruin gekozen tot voorzitter. Mevrouw Bruin gefeliciteerd.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dat was ik vergeten te zeggen, maar natuurlijk. Dan de Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte. Daarvoor is mevrouw Verkoelen de kandidaat. Er zijn 38 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor mevrouw Verkoelen, 1 stem voor mevrouw Bokhove, 1 stem voor de heer Van der Velden en 1 stem voor de heer Van Drunen. Daarmee is mevrouw Verkoelen verkozen tot voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank.

Mevrouw **VAN WIFFEREN** (d66). Dan kom ik bij de laatste commissie, de Commissie Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat. De kandidaat daarvoor is de heer Van Dommelen. Er zijn 37 stemmen uitgebracht: 35 stemmen voor de heer Van Dommelen, 1 stem voor mevrouw Van Groningen en 1 stem voor de heer Verweij. Daarmee is de heer Van Dommelen gekozen tot voorzitter van deze commissie.

De **VOORZITTER**. Daarmee gefeliciteerd. Ik dank het stembureau voor het behulpzaam zijn bij het verzamelen van al deze informatie en al deze stemmen. Ik ontbind inmiddels ook de commissie. Mevrouw Van Wifferen en de collega-leden hartelijk dank.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, puntje van orde.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Is het mogelijk dat we een verkiezing uitschrijven voor goede namen voor die commissies. Want dat is ondertussen voor mij als dyslect bijna onmogelijk om nog vol te houden met al die letters. Dus het lijkt mij geweldig om daar een prijsvraag over te bedenken en van daaruit eens te kijken of er leuke namen voor kunnen worden bedacht, want dit is echt onmogelijk.

De **VOORZITTER**. Ja, als er steun voor is om te kijken of die afkortingen nog beter zouden kunnen. Ze zijn vooral nu ingericht naar functionaliteiten van de onderwerpen die erin zitten. Alle onderwerpen die in een portefeuille zitten moeten daar op de een of andere manier terugkomen. Dus ik snap het wel. Maar zullen we het er maar eens even in het presidium over hebben. Dat lijkt me een goede plek om het daarover te hebben. Ja? Akkoord. Voordat we gaan stemmen over de besluiten en de moties die vandaag ingediend zijn, heb ik nog begrepen van de heer... U hebt nog een aanpassing, hè?

De heer **VONK** (cu). Ja, voorzitter het spijt me. Er zat nog een klein foutje in de vorige motie. Die heb ik gecorrigeerd. En die wil ik graag indienen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende nogmaals gewijzigde motie ingediend.

Motie 11A. Kader voor conversie

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 7 juli 2022 ter bespreking van de eerste herziening van de begroting 2022 en van de verwerking het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting;

constaterende dat:

- het college in 2022 twee grote erfpachtconversies verwacht met een eenmalige opbrengst van ca. € 500 miljoen;
- in het coalitieakkoord voorgesteld wordt om dit bedrag niet te storten in de Rotterdamse Investeringsmotor maar een deel van de opbrengst te besteden aan eenmalige extra financiële impulsen en het restant 'apart te zetten voor toekomstige cofinancieringsmogelijkheden en investeringen die niet leiden tot kapitaallasten';

overwegende dat:

- de gemeenteraad gaat over de besteding van middelen;
- een mooie meevaller vraagt om zorgvuldige besteding en selectie van doelen;
- in het coalitieakkoord voorstellen gedaan worden voor besteding van ca. € 200 miljoen;
- deze verwerkt worden in de begroting 2023;

verzoekt het college:

- de raad een voorstel te doen volgens welke spelregels het restant van de eenmalige opbrengst in de toekomst ingezet kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. U heeft daar overeenstemming over met de wethouder?

De heer **VONK** (cu). Hij knikt.

De **VOORZITTER**. De wethouder knikt, dus hij houdt zijn positieve advies ten aanzien van de motie in stand. Deze motie krijgt trouwens nummer 11A. De andere motie kunt u verwijderen. Dan kijk ik nog naar mevrouw Vlieger en anderen. Mevrouw Van de Peppel over de andere motie. Mevrouw Van de Peppel.

Mevrouw **VAN DE PEPPEL** (pvdd). Ja, voorzitter, na overleg met de wethouder hebben we de motie aangepast en dienen we hem opnieuw in.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van de Peppel dient de volgende aangepaste motie in.

Motie 2A. De jeugdige participant omarmd

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 7 juli 2022, ter bespreking van het jaarverslag van de gemeentelijke Kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag;

constaterende dat:

- een eenvoudige motie over een kader voor jeugd- en jongerenparticipatie meer dan een jaar moest wachten op de afdoening;
- de wethouder aangaf dat heel veel verschillende onderdelen van het concern betrokken zijn bij jeugdparticipatie maar feitelijk niemand er van is;

voorts constaterende dat:

- de kinderombudsman heldere taal spreekt in het jaarverslag. Er gaan dingen goed in de jeugdzorg maar er zijn ook een aantal dingen die verbeterd moeten worden en daar heeft ze duidelijke aanbevelingen voor gedaan:
  - maak je beleid over kinderen, dan maak je beleid met kinderen;
  - is de jeugdige deelnemer aan de zorg, dan is de jeugdige participant over het eigen zorgproces en gevoerd beleid;
  - is de jeugdige deelnemer van de beleidsontwikkeling van de gemeente, dan is de jeugdige participant over het beleid;

overwegende dat:

- een goede organisatie van de participatie van Rotterdammers bij formuleren van beleid, uitvoeren van beleid en evalueren van en rapporteren over beleid cruciaal is in de poging om Rotterdammers beter te betrekken en te werken aan herstel van de kloof tussen burger en politiek;
- we in de komende periode significante verbeteringen willen zien op het terrein van de jeugd- en jongerenparticipatie, mede op grond van de constatering die de Kinderombudsman maakt in haar onderzoek naar regelingen voor kinderen en jeugd, waarvan de aanbevelingen in het jaarverslag tevens zien op meer betrokkenheid en vertrouwen van hulpverleningsinstanties naar ouders en jeugdigen voor, tijdens en na een zorgtraject;
- het centraal beleggen van jeugd- en jongerenparticipatie en die een overall verantwoordelijkheid geven over beleid, het kader voor jeugd- en jongerenparticipatie, inzet van instrumenten en beheer van het budget de slagvaardigheid rondom dit thema zeker ten goede zal komen;

verzoekt het college:

- te komen met kaders voor jeugdparticipatie, samengesteld in samenwerking met de Kinderombudsman en kinderen/jongeren, daarin meegenomen ook kinderen onder de twaalf jaar oud en hierover regelmatig te rapporteren aan de raad;
- te onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn van het centraal beleggen van deze kaders in de gemeentelijke organisatie en daarin het beleid, inzet van instrumenten, beheer van budget en rapportage over jeugd- en jongerenparticipatie te regelen en terug te koppelen naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. van de Peppel, T.J. Vonk, L.S. Vlieger, M.S.S. de Jong en T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder, kunt u bevestigen dat uw positieve advies in stand blijft? Dat is het geval. Dan kan deze motie worden toegevoegd aan de stemmingslijst. Deze motie krijgt nu als nummer 2A. Motie 2 bij dit onderwerp verdwijnt. We wachten even op het inscannen van deze motie, dan kan iedereen hem hebben, zodat het behulpzaam is bij het stemmen zo meteen. Is iedereen aanwezig voor de stemmingen van zo meteen? Ik heb slechts 'één melding gekregen over het paren. Dat betreft mevrouw Elfilali met de heer Kuzu. Die zijn gepaard. Andere pairings zijn: mevrouw Vlasbom met mevrouw Rehim Zadeh en de heer De Waard met de heer Balwantsingh. Dat klopt? Dus we hebben zo meteen 38 stemmen. Ten aanzien van mevrouw Coenradie heb ik geen pair.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik had wel doorgegeven dat mevrouw Coenradie gepaard is met mevrouw Bokhove.

De **VOORZITTER**. Oké. Dus we hebben 8 stemmen minder voor vandaag. Het is wel handig om te checken. Dan hebben wij straks bij de stemming in totaal 37 stemmen beschikbaar. En ik wilde nog even melden dat bij één onderwerp de heer Engberts geacht wordt niet mee te stemmen. Dat is bij motie 3 bij onderwerp 7. Dat klopt? Dan hebben we bij dat onderwerp straks 36 stemmen. Graag nog even geduld, dan krijgen we zo de gescande motie terug. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, ik wil me onthouden van stemming bij onderwerp 7.1 motie 4: '14 is de norm!'.

De **VOORZITTER**. Onthouden van stemmen is dat u niet meedoet aan stemming, begrijp ik. Ja, oké. We gaan beginnen. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wilde een ordevoorstel doen of wij nog even wat tijd mogen hebben om bepaalde moties door te nemen.

De **VOORZITTER**. Hoeveel tijd heeft u nodig?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Een kwartiertje, maar misschien hebben andere partijen ook nog tijd nodig.

De **VOORZITTER**. Ik schors tot 18.05 uur dan kunt u nog even nader beraad plegen. Prima. Maar graag op tijd terugkomen, zodat wij de stemming kunnen aanvangen om 18.05 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten. Wilt u zitten alstublieft? Is iedereen die geacht wordt mee te doen aan de stemmingen ook binnen? Check binnen uw eigen fractie alstublieft. Dat we geen ongelukken veroorzaken met stemmingen. Goed. Dan gaan wij stemmen. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Pakken we hem gelijk op. Dank u wel voorzitter. Met betrekking tot 7.1. motie 3, 'Meer inclusieve speeltuinen' gaat 50PLUS wel voorstemmen. Dat vinden we hartstikke goed. Er zit alleen één punt wat ons erg dwars zit. Ik heb het al een aantal keren eerder ook aangegeven. Waarom nu alleen Rotterdam-Zuid? We hebben ook nog andere wijken die toch een stuk zwaarder zijn. En dat is wat ik als kanttekening mee wil geven. Ook het noorden, ook het oude westen. Allemaal aan de orde.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, voorzitter. Eén stemverklaring voor motie 8, 'Een rechte rug voor onze studenten', bij het eerste agendapunt. Dit is min of meer onverkort een eerdere motie die mevrouw Morkoç en ik hadden gemaakt en waarvan we zagen aankomen dat die absoluut geen meerderheid zou halen. En daarom hebben we hem niet ingediend. Het moet mij toch van het hart dat een vrijwel identieke motie hier nu wel ligt. Ik ga er voorstemmen, maar heel chique vind ik het niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik wil een stemverklaring geven over motie 7, 'Opdat we Srebrenica niet vergeten'. Uiteraard is dat een hele verschrikkelijke gebeurtenis geweest. Mijn fractie zal tegen die motie stemmen omdat wij bang zijn dat een motie als deze de deur openzet om voor iedere verschrikkelijke gebeurtenis een motie in te dienen. Maar dat gezegd hebbende, hebben wij wel één veteraan in de fractie die zich persoonlijk betrokken voelt bij de Srebrenicagebeurtenissen en daarom afwijkend zal stemmen van de rest.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, ik wil graag een stemverklaring afleggen over motie 4: '14 is de norm!'. Hoezeer wij ook het streven steunen om het minimumloon naar € 14,00 per uur te krijgen, hebben we begrip voor alle juridische kanttekeningen die worden geplaatst bij het aanbesteden en zullen we daarom tegenstemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Ik wil graag een stemverklaring indienen op motie 8, 'Een rechte rug voor onze studenten'. Ik volg daarin eigenlijk de lijn van de heer Segers-Hogendoorn. Dat is in principe de motie die wij eerder hebben toegezonden bij de vorige raadsvergadering. Hij komt ook voor 79% overeen. We hebben hem destijds teruggetrokken, omdat het uitvoerig werd besproken in de raad en werd ontraden. Maar natuurlijk gaan we meestemmen met 'onze' motie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw De Jong.

Mevrouw **DE JONG** (bij1). Ik zou graag een stemverklaring indienen over motie 7, 'Economische impact cruisesector in beeld'. Wij van de partij zijn van mening dat het niet meer van deze tijd is om alleen maar naar de economische impact van dingen te kijken. We hebben een klimaatcrisis die te maken heeft met het feit dat we de economie zo hebben ingericht internationaal. Dus we zouden graag zien dat er een echt compleet beeld wordt geschetst met de voor-, nadelen en de situatie zoals deze is. Dus daarom stemmen wij tegen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, voorzitter, motie 7.1 4, '14 is de norm': inmiddels is de inflatie zo gigantisch dat voor de SP al geruime tijd 15 de norm zou moeten zijn. Dat is ook zo in de Tweede Kamer, maar laten we maar beginnen. We stemmen wel voor 14, maar eigenlijk zijn we voor 15.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Voorzitter, wij willen een stemverklaring geven bij motie 11, 'Kader voor conversie' van de ChristenUnie. Wij zijn het op zich eens met deze motie maar willen wel de opmerking plaatsen dat wij vinden dat de toelichting in het kader van conversie over het hele bedrag van € 500 miljoen moet gaan en niet met uitzondering van de € 183 miljoen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, voorzitter, op een aantal moties graag een stemverklaring.

Allereerst moties 9 en 10, de twee moties van de fractie van DENK over Ketu Koti. We hebben daar zelf ook een motie over ingediend. We hopen natuurlijk dat die motie het gaat halen, want heel veel partijen hebben zich in meerderheid hier al voor uitgesproken. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal de PvdA-fractie voor motie 9 en 10 stemmen. Dat is natuurlijk wat slapper dan waar wij voor gaan, namelijk de echte dingen. Maar dan is dit beter dan niks.

Voorzitter, dan motie 12: 'Big Brother is helping you'. PvdA is zeker geen tegenstander van cameratoezicht, maar we hebben ook in het debat gehoord van de fractie van D66 dat het budget niet per se ook meteen uitgegeven gaat worden aan extra camera's als dat niet nodig is, maar dat die camera's alleen maar geplaatst worden als daar noodzaak voor is. Dat betekent dat er onderbesteding kan plaatsvinden. En dan zou het, wat ons betreft, heel goed zijn om de kaders van motie 12 te volgen door het geld ook in andere preventieve middelen in het veiligheidsdomein uit te geven. Dus daarom stemmen wij voor.

Motie 11A heeft mijn fractie een beetje over getwijfeld of we nu nog voor moeten stemmen. De oorspronkelijke motie daar waren we heel erg voor. Het gaat om gelijke monniken, gelijke kappen. Voor het hele budget horen dezelfde spelregels te gelden. Dat is in ieder geval onze opvatting. Maar we zullen toch voor motie 11A stemmen, ook al gaat het maar over een deel van het budget.

Dan nog twee stemverklaringen bij de twee moties van de VVD: motie 6, 'Koester wat je hebt' en motie 7, 'Economische impact cruisesector in beeld'. Motie 6 vinden we een hele leuke motie. Daar stemmen we van harte voor. Een goed idee. Een leuk idee. Maar motie 7, ja voorzitter, als we moties gaan gebruiken om door onderzoeken die al gedaan zijn een nietje te slaan en naar de raad te sturen, is een devaluatie van ons instrument. Laten we dat nu niet doen. Daar zullen wij in ieder geval niet voorstemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik kijk de zaal nog in. Ja, mijnheer Engberts.

De heer **ENGBERTS** (pvda). De motie 'Je kan het geld maar een keer uitgeven' bij de moties over de opheffing van de RRKC daar zullen wij tegenstemmen. Natuurlijk vinden we dat het geld binnen de cultuur moet blijven, maar in de overwegingen staat dat er uitgegaan wordt van efficiencywinst. Dat lijkt ons helemaal geen goed idee. We moeten ervoor zorgen dat we dat geld gewoon besteden aan de cultuur en advisering.

De **VOORZITTER**. Helder. Zijn alle opmerkingen gemaakt? Nog niet helemaal. Mijnheer Biljoen.

De heer **BILJOEN** (gl). Ja, voorzitter, eigenlijk dezelfde stemverklaring als de heer Moti. 'Erken Ketu Koti als gemeentelijke feestdag' is de verstgaande motie. Als die het niet haalt dan zullen wij de moties 9 en 10 van DENK ondersteunen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, dank u voorzitter. Ik wil graag een stemverklaring geven bij motie 1 van agendapunt 10.1: 'Resultaatsverplichting aansluiting walstroom op 100%'. Zoals ik al aangaf in het debat houdt de Rotterdamse VVD wel van wat ambitie. We vinden het ook belangrijk dat zo veel mogelijk walstroom gebruikt wordt. We waren wel kritisch omdat 100% wellicht iets te ambitieus is. Maar ik moet zeggen dat het verhaal van de wethouder ons heeft gerustgesteld en dat hij ook oog houdt voor eventuele technische inpasbaarheden. Met dien verstande en dat begrip gaan wij voor deze motie stemmen. De andere motie betreft de logiesbelasting, nummer 2. Ik denk dat het ontzettend goed is dit te onderzoeken. We zijn wel kritisch of dit instrument nu het juiste is, maar dat gaat uit het onderzoek blijken. Daarom verlenen wij ook graag steun aan die motie. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik merk dat er behoefte is om overal uitgebreide stemverklaringen over af te leggen. Toch nog even voor de orde, een stemverklaring is bedoeld om duidelijk te maken dat u een afwijkende stem uitbrengt dan wel dat uw fractie verdeeld stemt. Als u voor moties stemt, wordt u geacht niet nog een keer een stemverklaring af te geven. Stem voor moties of voorstellen worden doorgaans niet voorzien van een stemverklaring. Afwijkend stemmen/verdeeld stemmen wel. Daar zijn stemverklaringen voor.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja, voorzitter. Ik ga toch even verder. Motie 4, '14 is de norm': de fractie van DENK vindt dit een hele sympathieke motie, maar gelet op de risico's van complicaties in het aanbestedingenrecht zullen we daar toch tegenstemmen. Dit zou eerst uitgezocht moeten worden.

Voorzitter, motie 6: 'Erken Ketu Koti als gemeentelijke feestdag' van Partij van de Arbeid, hier zal mijn fractie tegenstemmen omdat we deze motie toch echt ervaren als symboolpolitiek en voor de Bühne.

Voorzitter, motie 14, 'Toegankelijke taal', ook een zeer sympathieke motie waar we ook als fractie van DENK gevoelig voor zijn, maar desalniettemin met pijn in het hart zullen tegenstemmen omdat het voor ons niet helder te krijgen is of hier materieel inhoudelijk nog een vertaalslag te maken is.

De **VOORZITTER**. Zo ongeveer? Ja. We hebben waarschijnlijk nu bijna alle moties van commentaar voorzien. Dan gaan we stemmen. Oké. Vinger bij de knop.

Bij agendapunt 7.1 hebben wij de moties 2 tot en met 15 omdat motie 1 reeds was ingetrokken. Wij hebben hier ook een raadsvoorstel, dus we stemmen ook over een raadsvoorstel. De heer Engberts wordt geacht bij motie 3 niet mee te stemmen. Dan weet u dat ook.

Dan gaan we als eerste naar motie 2 'Zonder energie kun je niet studeren'. U kunt stemmen. 37 stemmen voor. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3: 'Meer inclusieve speeltuinen'. De motie is met 23 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van GroenLinks, PvdA, 50PLUS, Partij voor de Dieren, BIJ1, Volt, CDA en SP.

Motie 4: '14 is de norm!'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, ChristenUnie, 50PLUS, BIJ1, GroenLinks, CDA, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 5: 'Schuldenrust en perspectief voor alle Rotterdammers'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, SP, BIJ1, GroenLinks, 50PLUS, ChristenUnie, Volt, Partij voor de Dieren en CDA.

Motie 6: 'Erken Ketu Koti als gemeentelijke feestdag'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, BIJ1, Partij voor de Dieren, SP, Volt, 50PLUS, ChristenUnie en CDA.

Motie 7: 'Opdat we Srebrenica niet vergeten'. De motie is met 22 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van VVD, FVD, 50PLUS en de leden Aafjes-van Aalst, Bruin, Ceulemans, Van Drunen, Hoogwerf, Roskam en Van Schaik van de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 8: 'Een rechte rug voor onze studenten'. De motie is met 24 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, BIJ1, Volt, SP en CDA.

Motie 9: 'Gepast herdenken'. De motie is met 21 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FVD en 50PLUS.

Motie 10: 'Erken Ketikoti als nationale feestdag in Nederland'. De motie is met 21 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, FVD en 50PLUS.

Motie 11A: 'Kader voor conversie'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 12: 'Big Brother is helping You'. De motie is met 24 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren en SP.

Motie 13: 'Boa's tegen huisjesmelkers'. De motie is met 24 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1, Volt en SP.

Motie 14: 'Toegankelijke taal'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van BIJ1, PvdA, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, SP, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 15: 'Sta studenten bij via de bijzondere bijstand'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van CDA, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1, Volt, SP en 50PLUS.

De **VOORZITTER**. Dan hebben we een voorstel onder agendapunt 7.1. U kunt stemmen over het voorstel zelf. Het voorstel is met 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS. We gaan naar agendapunt 9.1. Er is geen raadsvoorstel, één motie.

Motie 1: 'De toekomst van de zorg bekeken!'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, GroenLinks, BIJ1, Volt, PvdA, Partij voor de Dieren, SP, CDA en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**. Agendapunt 9.2. We hebben geen voorstel, twee moties.

Motie 1: 'Eén gezin, één aanpak, één regisseur, CHECK!'. De motie is met 23 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, BIJ1, 50PLUS, PvdA, Volt, SP en ChristenUnie.

Motie 2A: 'De jeugdige participant omarmd'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

De **VOORZITTER**. Dan agendapunt 9.3. Er is een raadsvoorstel en een motie.

Motie 1: 'Beter ten halve gekeerd dan...'. De motie is met 30 stemmen tegen verworpen. Voor stemden SP, 50PLUS, BIJ1, Volt, Partij voor de Dieren en lid Moti van de fractie van de PvdA.

De **VOORZITTER**. Dan het voorstel onder 9.3. Het voorstel is met 32 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren en SP. We gaan naar 9.4. Geen raadsvoorstel, tien moties.

Motie 1: 'Culturele Raad Rotterdam. De motie is met 25 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 2: 'Geen NEE voor de RRKC'. De motie is met 24 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, 50PLUS, PvdA, Partij voor de Dieren, SP en CDA.

Motie 3: 'Gooi het kind niet met het badwater weg'. De motie is met 23 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

Motie 4: 'Ga weer in gesprek met RRKC'. De motie is met 22 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, BIJ1, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, SP, ChristenUnie, CDA en 50PLUS.

Motie 5: 'Advies structuur = raadsbelang'. De motie is met 23 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van PvdA, BIJ1, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en SP.

Motie 6: 'Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam'. De motie is met 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van BIJ1.

Motie 7: 'Een nieuwe monogame driehoeksrelatie'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 8: 'Nieuwe cultuur voor het cultuurplan'. De motie is met 36 stemmen voor aangenomen. Tegen stemde de fractie van BIJ1.

Motie 9: 'Geen subsidiemuur voor cultuur'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 10: 'Je kan het geld maar een keer uitgeven'. De motie is met 23 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Partij voor de Dieren, CDA, 50PLUS en ChristenUnie.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar agendapunt 10.1. Er is geen raadsvoorstel en motie 4 is hier ingetrokken.

Motie 1: 'Resultaatverplichting aansluiting walstroom op 100%'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 2: 'Logiesbelasting wordt dagbelasting'. De motie is met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3: 'Onderzoek gevolgen cruise op stikstofruimte Hoek van Holland'. De motie is met 23 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van Partij voor de Dieren, GroenLinks, PvdA, BIJ1, SP, Volt, CDA en ChristenUnie.

Motie 5: 'Maak locaties aanleg walstroom inzichtelijk'. De motie is met 24 stemmen tegen verworpen. Voor stemden de fracties van GroenLinks, BIJ1, Partij voor de Dieren, Volt, PvdA, SP en ChristenUnie.

Motie 6: 'Koester wat je hebt'. De motie is met 32 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Partij voor de Dieren, BIJ1, SP en 50PLUS.

Motie 7: 'Economische impact cruisesector in beeld'. De motie is met 27 stemmen voor aangenomen. Tegen stemden de fracties van PvdA, Partij voor de Dieren, BIJ1, SP, CDA, ChristenUnie en 50PLUS.

De **VOORZITTER**. Ik check bij de griffier. Volgens mij is dit alles wat we vandaag te besluiten hebben. Dan wil ik de raadsleden hartelijk dank zeggen voor uw aanwezigheid en deelname aan de vergadering van vandaag en de ordentelijke besluitvorming. Ik wens u een fijn reces. Ik hoop niet dat er noodzaak zal zijn om elkaar in het reces toch te spreken, want dan gaat het goed in de stad. We sluiten zo meteen af op de omloop met een glaasje water, een glaasje cola en een glaasje... Ja. Geniet ervan. Wel thuis en rust lekker uit. En tot ergens in september. De vergadering is gesloten.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	947
Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging burgerleden van een commissie	948
Vaststelling van de agenda van de raadsvergadering van 7 juli 2022	949
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 16 juni	952
Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2022 week 25 en 26	952
Bekrachtiging van de geheimhouding overeenkomstig artikel 25 van de Gemeentewet	952
Bijlagen behorende bij de brief van burgemeester en wethouders over informatiedossier informateur	952
Het voorstel tot vaststelling van de indeling van de raadscommissies voor de periode 2022-2026	953
Het voorstel tot niet-toekenning van een dwangsom in het kader van een ingebrekestelling	953
Het voorstel tot vaststelling van het Mandaatbesluit vernietiging verkiezingsbescheiden gemeenteraads- en wijkraadsverkiezingen maart 2022 – raadsbevoegdheden	954
Het voorstel tot vaststelling van de vijfde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019	954
Het voorstel tot vaststelling van de zesde wijziging van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019	954
Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet ten behoeve van de realisering van een fietsenstalling bij P+R Kralingse Zoom	954
Het voorstel tot wijziging van de Taxiverordening Rotterdam 2013	955
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Benno Premselstraat'	955
Het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project Lumière	955
Het voorstel tot wijziging van de wegsleepverordening Rotterdam	955

Onderwerp	Pagina
- Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2022 - De brief van burgemeester en wethouders met betrekking tot de verwerking van het coalitieakkoord 'Eén stad' in de begroting - De brief van burgemeester en wethouders over informatiedossier informateur	955
Het Plan van Aanpak naar aanleiding van de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Broze bedoelingen'	1020
Het jaarverslag van de gemeentelijke Kinderombudsman 2021, alsmede de reactie van burgemeester en wethouders naar aanleiding van het jaarverslag	1024
Het voorstel tot het toepassen van de coördinatieregeling ex artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het project RISE	1032
Evaluatierapportage RRKC/Opheffing RRKC	1034
Tweeminutendebat 'Ligplaats cruiseschepen Wilhelminapier', aangevraagd door de leden Van der Velden en Morkoç	1052
Tweeminutendebat 'Bezwaren Stichting Bomenridders met betrekking tot project Tree house', aangevraagd door het lid Morkoç	1064
Benoemingen	1064
Inventarisatie stemverklaringen	1075

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 8 september 2022.

De griffier,

De voorzitter,

